emeğin birliği

7 Ocak 1979
10 Lira
25

fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar, her şey emeğin olacak..!

ARTAN FAŞİST SALDIRILAR VE SIKIYÖNETİM KARŞISINDA; DEMOKRASİ MEVZİLERİNDEN, GÜÇ VE EYLEM BİRLİKLERİNDEN, KİTLESEL HAREKETLERDEN GERİ ADIM ATMAK YOK!

MEVCUT SİYASİ DURUM

Kapitalist dünyanın içersine girmiş olduğu siyasal kriz ve istikrarsızlıkların tümünün temelinde ekonomik bunalım yatar. Kapitalist sermaye tekelcilik aşamasına varmadan önce, yani serbest rekabet döneminde içersine düşmüş oldu-ğu bunalımları: buhran, çöküş, yükseliş, refah gibi evreleri yaşayarak atlatabiliyordu. Serma-ye temerküzü yüksek boyutlara varıp, tekelci aşamaya doğru yükselmeye başladıktan sonra, sermayenin geçirmiş olduğu dört evreden sonuncusu olan refah evresi de ortadan kalkma-ya başlamıştır. Tekelcilik aşamasından sonra sermaye buhran ve çöküşü yaşamış, yükseliş dönemi evresine girer girmez, refah evresini göremeden, yeniden buhran ve çöküşe doğru dönüşüm yapmıştır. Sermaye tekelcilikle birlikte en yüksek aşamaya varmış ve başka gideceği bir aşama kalmamış, buhran ve çöküntülerle ölüme doğru bir gidiş göstermeye başlamıştır.

Belirtmiş olduğumuz bu sermaye kanunundan dolayı günümüz dünyasındaki tekelci sermaye sözü edilir bir refah evresini görmemiştir ve göremeyecektir. Bu bunalımları atlatabilmek için, daha çok siyasi yelpaze de çeşitli yöntemlere başvurarak, buhranları geçiştirmeye çalışmaktadır.

Emperyalist sermayenin doğuşundan sonra dünya bir ezen bir de ezilen uluslar şeklinde iki-ye ayrılmıştır. Emperyalist ülkeler ezen ülkeler olarak, buhran dönemlerindeki ağır ekonomik yüklerin bir kesimini ezilen ulusların omuzları-na yüklemektedirler. Bunun için buhran dönemlerinde metropol ülkeler, ekonomik yönden bazı önemli sarsıntılara uğramasına rağmen, siyasi alanda pek belirgin değişiklikler olmamaktadır. Ama geri bıraktırılmış bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerde ekonomik buhranlar, aynı zamanda sosyal buhranları ve sosyal bunalımlar da siyasal bunalımları birlikte getirirler.

ABD emperyalizmi dünya jandarmalığını yüklendikten sonra, yeni-sömürgecilik sistemini klasik sömürgecilik sisteminin yerine geçirerek, genel olarak dünyada bağımlı ve yarı-bağımlı devletlerin doğmasını sağlamıştır. Bu devletlerin birçoğu öyle bir yapıya kavuşturulmuştur ki, hem siyasi gericiliği, hem örtülü parlamenter faşizmi ve hem de açık faşizmi uygulayacak şekilde oluşturulmuşlardır.

Türkiye de geri bıraktırılmış yarı-bağımlı ülkelerden birisi olduğu için, Türkiye'nin devlet yapısı da açık faşizmin, parlamenter faşizmin ve siyasi gericiliğin aynı devlet eliyle uygulanacağı şekilde örgütlenmiştir. Kuşkusuz, faşizmin Türkiye'de her zaman uygulama alanına konması, olanaksız olduğu gibi, artık Türkiye'de bir burjuva demokrasisinin yaşanması da olanaksızdır. Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan beri, burjuva demokrasisi tam anlamıyla uygulanıp, demokrasinin kitlelere mal edilmesi gibi bir durum doğmamıştır. Türkiye'de işbirlikçi tekelci sermaye oluştuktan sonra da böyle bir şeyi beklemek, yani Türkiye'ye burjuva demokrasisinin geleceğini beklemek kuşkusuz ham bir hayaldir. Çünkü, her şeyden önce işbirlikçi tekelci sermaye demokrasinin düşmanıdır ve demokrasiyi bütün alanlarda yok etmeye çalışır. Buna rağmen, açık faşist diktatörlüğün Türkiye'de her istendiği zaman uygulanarak, demokrasinin tümden yok edilmesinin olanakları yoktur. Çünkü, faşizm, burjuvazinin isteyerek uygula-dığı bir yönetim biçimi değildir. Açık faşizmi burjuvazi zorunlu olduğu zaman uygulama alanına koyar. Ayrıca günümüz dünyasında açık faşizm bütün dünya devletleri ve insanlığı tarafından büyük tepkilerle karşılanmaktadır.

Dünyada faşizmin uygulanmasında merkezi bir hale gelmiş olan ABD emperyalizmi bile artık açık faşizmi resmen savunamaz hale gelmiştir. Bunun yanında Türkiye AET topluluğuna ortak olma girişiminde bulunmuştur. Ve bunun için bütün gücüyle çalışmaktadır. Herkesin bilebileceği gibi, AET topluluğuna üye olmanın en önemli koşullarından birisi de, kendi deyimleriyle, «demokrasi ile yönetilen ülkeler» olmasıdır. Yani, açık faşizmin uygulandığı ülkelerin AET topluluğuna ortak edilmemesi, AET ülkeleri tarafından resmen kabul edilmiş ve hukukileştirilmiştir.

Çeşitli yazılarda belirtmiş olduğumuz gibi, Türkiye yalnız ABD emperyalizmiyle değil, bununla birlikte AET topluluğuna üye emperyalist ülkeler ve uluslararası bankalarla, IMF vb.'lerle de işbirliğine girmiş bir ülkedir. Yabancı sermayeyle işbirliği bakımından Türkiye kozmopolit bir yapıya sahiptir. Bunun için de Türkiye'de her hangi bir emperyalist gücün tek başına isteklerinin yerine getirilmesi ve istediği siyaseti uygulama alanına koyması olanaksızdır. Bütün bunların yanında Türkiye Orta - Doğuda'ki bazı demokratik ülkelerle olduğu gibi, sosyalist ülkelerle de ticari ve sınayi alanda önemli ilişkilere girmiştir. Belirtmeye lüzum yokki, ne sosyalist ülkeler, ne de diğer Orta Doğu'daki demokratik hükümetler faşizmle yönetilen bir ülkeyle ilişkilerini sürdürme taraftarı olamazlar.

Türkiye'nin ekonomik ve siyasi ilişkilerinin bu kadar çeşitli olması, Türkiye'de her hangi bir yabancı sermayenin tek başına siyasal yönetim bakımından istem ve arzularının yerine getirilmesini imkansız hale getirmiştir. Bütün bu nedenlerden dolayı, Türkiye ekonomik yönden ne kadar bunalımlara girse, açık faşist, terörist diktatörlüğü uygulama alanına koymayı göze alamaz. Ancak, siyasi iktidarı tehlikeye düştüğü zaman burjuvazi her şeyi göze alıp, ve bütün ilişkilerinin alt üst olmasına rağmen, açık faşist terörist diktatörlüğü uygulama alanına koyabilir.

Türkiye'nin coğrafik yapısı, ekonomik ve siyasi dış ilişkileri, ve işbirlikçilik koşulları yukarda izah etmeye çalıştığımız gibi, Türkiye'de açık faşist terörist diktatörlüğün, işçi sınıfının, burjuva iktidarını açık bir şekilde tehdit etmediği sürece, getirilmesi ve uygulanması hayli zor bir iştir.

Belirtmiş olduğumuz bu kısa ve açık nedenlerden dolayı, Türkiye'de ne açık faşizmin kolay kolay uygulanacak bir şey olmadığı, ve ne de burjuva demokrasisinin artık burjuva iktidarları tarafından Türkiye'de uygulanmayacağını kolayca söyleyebiliriz. O zaman geriye iki yönetim biçimi kalmaktadır. 1 — siyasi gericilik, 2 — örtülü parlamenter faşizm.

Türkiye'de mevcut siyasi ortamın açıklanmasına girmeden önce, örtülü parlamenter faşizmle, siyasi gericiliğin kısaca bir izahını yapalım. Önce ikincisinden başlayalım. Yani örtülü parlamenter faşizmin nasıl bir yönetim biçimi olduğunu izah etmeye çalışalım.

Örtülü parlamenter faşizm: Her şeyden önce çoğunluğunu faşizm yanlısı parlamenterlerin teşkil ve temsil ettiği bir parlamento tarafından, sivil ve resmi faşist güçlerin baskı ve terörüne dayanılarak bir yönetimin uygulama alanına konması. Ve yine aynı parlamento tarafından sıkı yönetimler ilan edilerek, tüm emekçi halk ve devrimci demokratik kesim üzerinde tek taraflı bir terör ve baskının uygulanmasıdır. Yani, parlamenter faşizm, 1 — sivil faşist güçlerin devlet ve parlamento tarafından desteklenerek, emekçi sınıf ve tabakalar ve de devrimci güçler üzerinde tek yanlı bir baskının yürütülmesi, 2 — aynı parlamento tarafından sıkı yönetimler ilan edilerek, yine emekçi tabakalar ve devrimciler üzerinde bir faşist terörün estirilmesi; aynı parlamento ve devletin faşist güçleri desteklemesi, himaye etmesi, ve onların devrimci güçler üzerindeki baskılarını yoğunlaştırmaları için devlet ve hükümet tarafından faşist güçlere müsamaha edilmesidir. Gerek, sivil faşist güçlere dayanarak, ve gerekse sıkı yönetimlere dayanılarak kitleler üzerinde estirilen terörün aynı parlamento ve parlamenterler tarafından onaylanması ve desteklenmesi, demokratik güçler üzerinde baskı giderek arttırılırken, gerici ve faşist güçlerin daha da fazla gelişmelerinin sağlanması, açık parlamenter faşizmin en önemli ve temel belirtisidir.

Her sıkıyönetim ilanı ve sıkıyönetimin parlamento tarafından onaylanması örtülü parlamenter faşizm değildir. Değildir çünkü, bazı sıkıyönetimleri onaylayan meclisteki parlamenterler, faşizm yanlısı değil, faşizme karşı oldukları halde, burjuvazinin siyasi gericilik yönetimini ayakta tutabilmek ve yaşatabilmek için, burjuva devletinin kurumlarından birisi olan ordunun desteğine başvurur ve bu vesileyle geçici bir istikrar sağlamaya çalışırlar. Bu tip sıkıyönetimler, sağcı faşist güçleri himaye etmez. Bir yanda demokratik ve sosyalist güçlerin üzerinde baskıyı artırırken, bir yandan da faşist güçlerin de dizginlenmesi için çaba harcar.

Siyasi gericilik: Siyasi gericilik her şeyden önce, yönetim süreci içerisinde esas olarak iktisat dışı cebre değil, iktisadi cebre dayanan bir burjuva yönetimidir. Şüphesiz bu yönetim, emperyalist metropol ülkelerle, bağımlı ve yarı-bağımlı kapitalist ülkelerde önemli farklılıklar gösterir. Fakat genellikle, tüm ülkelerde iktisadi cebrle birlikte iktisat-dışı cebrin de zaman zaman dozunun az veya çok olması şeklinde uygulanan bir yönetim biçimidir. Yani gerek metropol ülkelerde olsun, gerekse bağımlı ve yarı bağımlı kapitalist ülkelerde olsun, siyasi gericilik sürekli olmasa bile çoğu zaman iktisat-dışı cebre de baş vurur. Neki; bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerde iktisat-dışı cebr, daha çok kullanılır ve bunun dozu daha yüksek olur. Siyasi gericilikte iktisat-dışı cebre daha az başvurmanın ya da iktisat-dışı cebri daha az dozlarla kullanmanın temel etkeni, ülkenin ekonomik gelişmişlik düzeyine göre farklılıklar göstermesidir. Örneğin, bir Almanya, İngiltere veya Amerika gibi ülkelerde siyasi gerici yönetimler iktisat-dışı cebrleri çok az kullanırlar, kısa süre de ekonomik cebri daha da artırarak, iktisat-dışı cebrin dozunu azaltabilirler. Ama geri bıraktırılmış bir ülke de ekonominin zayıflığı nedeniyle burjuvazi siyasi gerici diktatörlüğünü yaşatabilmek için iktisat-dışı cebrlere daha çok baş vurur ve bunların uygulama alanlarına konmasına daha çok ihtiyaç duyar. Çünkü, iktisadi gücü zayıf olduğundan, iktisadi cebrin yaratacağı baskı da sosyal olayların gelişmesini ve patlama raddesine varmasını önleyemez. O zaman da iktisat-dışı cebre baş vurmaya daha çok ihtiyaç duyar ve başvurur.

VE MUHTEMEL GELİŞMELER

Belirtmiş olduğumuz bu kısa nedenlerden dolayı, geri bıraktırılmış ülkelerde iktisat-dışı cebrle iktisadi cebr karışık bir şekilde, bazan birinin bazanda diğerinin dozu fazla olmak kaydıyla iç içe birlikte uygulanır.

Bu kısa ve genel açıklamalardan sonra Türkiye'deki mevcut durumun açıklanmasına geçelim.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, mevcut koşullarda Türkiye'de genellikle siyasi gericilik ve örtülü parlamenter faşizmin uygulanmasının maddi koşulları açık faşist diktatörlükten daha fazla vardır ve Türkiye'nin koşulları daha çok bu iki yönetime müsaittir.

Emeğin Birliği MC dönemindeki yönetimi parlamenter faşizm olarak nitelemişti. Bunun nedeni parlamentodaki oy çoğunluğunun AP, MSP, gigi gerici partilerle, MHP gibi faşist partiden oluşmasıydı. Ve o dönemde herkesin bilip kabul edebileceğ gibi, parlamento, hükümet ve devlet hep tek yanlı kararlar alıp, faşist güçleri destekleyip, himaye ederek, devrimci güçler üzerinde sivil faşistlere dayanan bir terör estirilmekteydi. Hükümet ve devlet yönetimini elinde tutanların aldığı ve parlamentonun onayından geçen bütün kararlar devrimci ve demokratik güçlere karşı olduğu gibi, yöneticiler bizzat devrimcileri ortadan kaldıracaklarını açıkca ilan ediyorlardı. Dönemin bakanları bile açık açık faşist militanları milliyetçi yurtseverler olarak, devrimcileri de vatan hainleri olarak niteliyorlardı. Bu ve daha buna benzer bütün nedenlerden dolayı, E.Birliği MC dönemindeki hükümet yönetimine örtülü parlamenter faşizm şekilde teşhis koyuyordu.

II. MC'nin yıkılışından ve CHP ağırlıklı hükümetin kuruluşundan sonraki yönetimi E.Birliği siyasi gericilik olarak nitelemiştir. Fakat mevcut durumda sıkıyönetimin ilan edilmesiyle E. Birliğinin siyasi gericilik yönetimi olarak nitelemiş olduğu bu yönetimden herhangi bir şeyin değişip, değişmediğini yeniden ve kısaca açıklamamız gerekir.

Her sıkıyönetim ilanının faşizm, ya da parlamenter faşizm olmadığını daha önce belirtmiştik. Bu tesbitimizde olduğu gibi, mevcut sıkıyönetimin de parlamenter faşizm olduğunu iddia etmek olanaksızdır. Olanaksızdır çünkü, mevcut sıkıyönetim CHP çoğunluklu bir hükümet ve CHP çoğunluklu bir parlamento tarafından ilan edilmiştir. CHP daha önceleri de defalarca belirttiğimiz gibi homojen bir yapıya sahip değildir. CHP içersinde işbirlikçi tekelciliğin bir kesiminin temsilciliğini yapan parlamenterler olduğu gibi, küçük burjuva ve burjuva demokratların temsilciliğini yapan parlamenterler de vardır. CHP'nin parlamentodaki sayısına bakıldığı zaman; CHP, mevcut hükümetle küçük burjuva ve demokrat unsurların temsilciliğini yapan parlamenterlere dayanmaksızın hiç bir iş yapamayacak kadar güçsüzdür. Bu gün parlamentoda bulunan demokrasi yanlısı CHP'li parlamenterler, desteklerini hükümetten ne zaman çekseler, hükümet o zaman kolaylıkla düşebilir.

CHP'yle AP arasında bu gün tam bir uyumun sağlanması kamuoyunda olanaksız hale getirilmiştir. Kısa vadede bir CHP-AP koalisyonunun kurulması, ve buna dayanarak hemen yeni bir hükümetin oluşturulması mevcut koşullarda ihtimal dışı bir şeydir. Kuşkusuz, tekelci sermaye eninde sonunda CHP'yle AP'yi aynı temel politikada birleştirerek bir koalisyon kurmayı başaracaktır. Ama bunun hemen bu günden kısa bir süreç içinde başarılması söz konusu değildir. CHP içersinde bir bölünme yaratmayı ve CHP'nin hükümet teşkili için yine bir kısım daha AP'li parlamentere ihtiyaç duyması gibi bir durumu daha bu günden tekelci burjuvazi göze alamaz. Çünkü, CHP'nin «umut» imajı daha bu günden sönmeye başlamış olmasına rağmen yine de geniş kitleler nezdinde bu imaj devam ettirilmektedir. Daha doğrusu emekçi kitlelerin CHP'den yüz çevirip güvenebilecekleri bir demokratik alternatif oluşmamıştır. CHP gibi, tekelci burjuvazi için bir cankurtaran simidi durumunda olan bir partinin daha bu günden bu niteliğine son verilmesi, tekelci burjuvazi tarafından mevcut koşullarda göze alınır bir şey değildir. İleride daha yoğun bunalımların olduğu bir dönemde tekelci sermayenin bunu da yapacağı kuşkusuzdur, ama bu gün için biraz zor.

Tek cümleyle ifade edecek olursak, gerek tekelci burjuvazi açısından olsun, gerekse geniş halk kitleleri açısından olsun, mevcut hükümetin bir alternatifi yakın bir döneme kadar görülmemektedir. Bunun için, mevcut hükümet, belli bir süreye kadar daha varlığını devam ettirecektir. Bu hükümetin ise sözünü ettiğimiz CHP içindeki demokrasi yanlısı parlamenterlere dayanılarak bir örtülü parlamenter faşizmi uygulama alanına koyması olanaksızdır. Ama yukarda değindiğimiz gibi, CHP içindeki demokrasi yanlısı parlamenterler bir köşeye itilir, tekelci burjuvazinin temsilciliğini yapan CHP'li parlamenterlerle AP'nin bir koalisyon kurma olanakları doğar ve bu koalisyona dayanarak, yine yukarda belirttiğimiz şekilde faşistleri koruyan, faşist terör ve baskıyı onaylayan, tek yanlı olarak devrimci güçler üzerinde bir baskıyı uygulayan bir iktidar yaratılırsa, o zaman örtülü parlamenter faşizmin uygulanabilmesinin maddi şartları doğmuş olur. Fakat hemen şunu da belirtelim ki, her CHP-AP koalisyonunu da parlamenter faşizm olarak nitelemek mümkün değildir. Çünkü, ekonomik istikrar belli ölçüde sağlanır, sosyal ve siyasal alanda geçici de olsa belli bir düzen sağlanır ve CHP'nin bu günkü yapısıyla AP'yle bir koalisyonu gerçekleştirilirse, bu koalisyon da tek yanlı bir baskı değil, yani sadece devrimciler üzerinde kurulan bir baskı değil, faşist unsurlarını da gelişip, güçlenmesine olanak tanımayacak bir uygulama sürdürürlerse, bu da yine siyasi gericilik olur, örtülü parlamenter faşizm değil. Çünkü, parlamenter faşizmin en belirgin öğesi, yalnız devrimcilerin üzerinde bir terörün estirilip, faşist güçlerin ve unsurların desteklenmesi, korunmasıdır, ve aktif olarak kullanılmasıdır.

Mevcut Sıkıyönetimin Amaçları

Yukarda da bir takım genellemelerle açıklamaya çalıştığımız gibi, mevcut yönetim örtülü parlamenter faşizm değil, siyasi gericiliktir. Ve örtülü parlamenter faşizmin uygulanması için de yine yukarda açıklamaya çalıştığımız gibi hali hazırda objektif koşullar yoktur. Fakat, bu ilerde böyle bir şeyin olmayacağı anlamına gelmez.

Bunalım dönemlerinde sermaye kesiminin bir bölümü bunalımlardan etkilenip iflasa doğru yönelirken, tekelci sermayenin en güçlü kesimleri de daha fazla karlar elde edip, sermaye temerküzünü daha da hızlandırırlar. Ekonomik buhranlar genel olarak sermayeyi bir yıkıma sokmaz, ancak bir kesimini gerilemeye doğru götürürken, bir kesiminin de gelişip, güçlenmesinl sağlar. Dünyada sermayenin geçirmiş olduğu buhranın Türkiye'ye yansımasında, Türkiye'de söz konusu durum, meydana gelmiştir. Yani, Türkiye'de işbirlikçi tekelci sermayenin bir kesimi de, tekel-dışı kalmış sermaye ile birlikte gerilemeye doğru yönelmişken, güçlü tekeller de bunların üzerindeki baskılarını artırmış, bunların bir kesimini yutmaya başlamış; ve en büyük tekeller sermaye temerküzünü hızlı bir şekilde geliştirerek, sermayenin yoğunluğu artmaya başlamıştır. Tekelci sermaye emekçi tabakaları yoğun bir şekilde sömürdüğü ve küçük mülk sahiplerini mülkten tecrit ederek, onları da yuttuğu gibi, tekel-dışı kalmış orta sermaye sahiplerini de iflasa doğru götürür. Bunalımın yoğunlaşmasıyla tekelci sermayenin güçlü olanlarıyla zayıf olanları arasında da çelişki derinleşir ve güçlü olan tekeller gücsüzleri de yutmaya başlarlar. Buhran süresince güçlü tekeller, kendilerinden güçsüz olanları yemeye devam edecekleri için, bu sermaye sınıfları arasındaki çelişki de güçlü boyutlar kazanır, bu sermaye sahipleri arasında yoğun bir mücadele gündeme gelir.

Türkiye'deki mevcut buhranda da en büyük sermaye sahibi işbirlikçi tekeller kendilerinden küçük olan tekelleri yutmaya başlamış, ve aralarındaki çelişki büyük bir yoğunluk kazanmıştır. Bunun için, bu güçler arasında da yoğun bir şekilde sürtüşme ve hareketlenme doğmuştur. Zaten, işbirlikçi tekelci sermaye ve emperyalist sermayenin yoğun sömürüsü altında olan emekçi sınıf ve tabakalar, yaşayamaz hale gelmişlerdir. Bu ağır ekonomik baskı yanında bir de siyasal baskı zorunlu olarak gündeme gelmiştir. Emekçi sınıf ve tabakaların girmiş olduğu bu bunalıma bir de buhran dolayısıyla büyük tekelci sermaye tarafından kıskaca alınan tekel-dışı kalmış ve bazı güçsüz tekel sahiplerinin feryatları katılınca; Türkiye'deki sosyal bunalımların boyutları daha da artmıştır.

Her ekonomik bunalım bir sosyal buhran ve patlamayı da beraberinde getireceği için: Türkiye'deki emekçi sınıf ve tabakalar da bu ekonomik baskılar karşısında kelimenin tam anlamıyla sosyal bir patlamanın eşiğine gelmişlerdir. Doğmuş olan bu ekonomik ve siyasi buhranın geçici de olsa aşılabilmesi için anti-demokratik yasa ve baskıların daha da artırılması mevcut iktidar için zorunlu bir hale gelmiştir. Bu siyasi gericiliği pekiştirecek olan anti-demokratik yasaların salt iktisadi cebrle getirilmesi olanaksız olduğu için mevcut iktidar, iktisat-dışı cebrin dozunun daha da artırılmasına zorunlu olarak ihtiyaç duymuştur.

Yukarıda da değindiğimiz gibi, Türkiye'deki bunalımın yükü belli ölçülerde tekel-dışı kalmış sermaye ve bazı güçsüz tekelci sermayenin omuzlarına da yıkılmıştır. Bu durumda sermaye güçleri arasında yoğun bir çelişkiye yol açmıştır. Buhrandan zarar gören sermaye kesiminin kurtuluş yolu olarak AP önderliğindeki muhalefeti desteklemesi ve bu hükümeti devirmek için muhalefetle birlikte hareket etmesini sağlamıştır. Bu vesileyle de faşizmi bir kitle temelinden hareketle iktidar yapmayı amaçlayan ve bu uğurda parlementer faşizmi de kullanma çabası içine giren MHP ve örtülü parlamenter faşizm için biçilmiş kaftan olan AP ve bu sermaye kesimleri tarafından daha da güçlü bir şekilde destekle-

(Devamı 9. sayfada)

Bugünkü Ortamda Demokrasi Uğruna

Sıkıyönetimin uygulama alanına konmasıyla, burjuvazinin bir kesimi, kendi arasındaki çelişkiden dolayı, sıkıyönetimin faşist bir yönetime doğru gelişmesini sağlamaya çalışırken, esas güçlü olan işbirlikçi tekelci sermayenin büyük bir kesimi de siyasi gericiliğin daha da pekişip yerleşmesi için çalışmaktadır. Siyasi gericiliği yerleştirmek ve pekiştirmek isteyen işbirlikçi tekelci burjuvazi, mevcut durumda Türkiye'nin ekonomik sosyal yapısına egemenlik kurmuş olan kesimidir. Tekelci burjuvazinin en güçlü kesimi siyasi gericiliğin pekiştirilmesi ve kökleştirilmesinden yana olduğu için siyasal gelişimlerin daha çok bu yöne doğru olacağı, daha bu günden gözükmektedir. Açık faşist terörist diktatörlüğün uygulanmasını isteyen kesim ise, bütün gücüyle uğraşılarına devam etmesine rağmen, mevcut haliyle pek etkili olacağa benzememektedirler.

İşbirlikçi tekelci burjuvazi siyasi gericiliği pekiştirmeye çalışırken, demokrasi uğruna mücadeleyi de başka bir kanala doğru itmeye ve sürüklemeye çalışmaktadır. Türkiye, devrimci hareketin çeşitli biçimlerinin uygulanmasına sahne olmuş bir ülkedir. Barışçıl ve parlamenter yollarla mücadeleye, şiddet politikasının bireyci terörist eylemler şeklinde yürütüldüğü mücadeleye, bütün dağınıklığın, parça bölük bir şekilde devam ettirildiği mücadele günlerine vb. sahne olmuştur. Fakat Türkiye devrimci mücadele tarihinin hiç bir döneminde, demokrasi uğruna mücadele ne bugünkü gibi bir birliğe doğru yönelerek gelişmiştir, ne de demokrasi uğruna mücadelenin objektif ve subjektif koşulları bugünkü kadar olgunlaşmıştır.

Kuşkusuz, bugün de bireysel terörist eylemleri devam ettirip sosyalizm adına soytarılık yapan, işçi sınıfı mücadelesini saptıran gurup ve unsurlar vardır. Diğer yandan, CHP kuyrukçuluğu yapan TKP, TİP, TSİP gibi oportünist partiler varlığını ve oportünist mücadele anlayışlarını devam ettirmektedirler. Bütün bunların yanında hâlâ birlikten uzak duran ve birer siyasi reaksiyon olma durumunu devam ettiren, kuramsız ve siyasetsiz gurupların ve fraksiyonculuğun da devam ettiği bir gerçektir. Ama bütün bunlara rağmen, Türkiye devrimci hareketi, genelde, emperyalizme, faşizme ve tekelci kapitalizme karşı mücadelede anti-faşist güçbirliğine doğru hızlı bir gelişim içine girmiştir. Demokratik hareketin ve işçi sınıfının bağımsız sınıf siyasetinin bu şekilde yaygın ve güçlü bir biçimde burjuvazinin karşısına dikilmesi; işçi sınıfı mücadelesinin giderek, bulanıklıklardan, siyasetsizliklerden, oportünizmin yaratmış olduğu toz duman içersinden çıkarak, bir belirginliğe ve sınıf siyasetine doğru gelişmesi; burjuvaziyi bugüne kadar görülmemiş bir şekilde ürkütmüş ve korkutmuştur. İşçi sınıfı hareketinin yanaşmakta olduğu bu doğru çizgiden saptırılması ve bunun başka kanallara doğru itilmesi için burjuvazi yoğun bir faaliyet göstermiştir ve göstermektedir.

Burjuvazinin bu çabaları «demokrasi» adından çok söz edip, fakat demokratik platformda gelişen hareketi engellemek, onu çıkmaza sokmak ve bu hareketi bireysel şiddet ve kargaşalık ortamına doğru yeniden itmektir. Burjuvazinin bu tip tedbirleri, bireysel terörizmi kendisine ilke edinmiş olan, sol çocukluk hastalığına yakalanan bireyci terörist gurupların savunduklarıı tezlere güçlülük kazandırmayı amaçlamaktadır. «Sol» çocukluk hastalığına yakalanan gurup ve fraksiyonlar yeniden şu saçmalığı işçi sınıfı ve emekçilerin gözüne dayatacaklardır. «İşte gördünüz mü, demokrasi uğruna mücadelenin saçmalığını, burjuvazi hiç demokratik platformda mücadele yürütmeye fırsat verir mi, bizim dediğimiz nasıl oldu»?! Bu tür saçmalıklarla işçi sınıfı ve diğer emekçilerin kafalarını bulandırmaya çalışarak, bunları demokrasi mücadelesinden saptırıp, kendi oportünist terörist düşüncelerine alet etmeye çalışacaklardır.

Burjuvazi bu yaptıklarıyla çok ince ve sinsi bir oyun oynamaktadır. Bu oyun, sol sapmalara bir fırsat verdiği ve kendilerine bir gerekçe buldukları gibi, teslimiyetçi politika günden sağ oportünistlere de önemli bir fırsat vermektedir. Bu sağ oportünistler de, «Efendim sıkıyönetim geldi, hiç bir demokratik hareketin ve birliğin imkânları kalmadı, bunun için herkes postunu başına çekip, demokrasinin yeniden geleceği günü beklesin», diyerek işçi sınıfını ve diğer emekçileri pasifizmin içersine çekerek, kendi dünya görüşünü uygulama alanına koymaya çalışacaktır.

Bu açık durum karşısında Marksizmi-Leninizmi eylem kılavuzu yapmış devrimci siyasetler, işçi sınıfı, tüm emekçiler ve demokrasi yanlısı unsurlar ne yapmalıdırlar? Sorusunun cevaplandırılması büyük önem taşımaktadır. Bu soruyu cevaplandırmadan önce kısaca da olsa, sol sapmalara bikraç söz söylemek zorunlu hale geldiğinden, bu konuda kısa bir açıklamadan sonra konumuza yeniden dönelim.

Bugüne kadar tüm yazılarımızda genellikle sağ sapmalar üzerinde durduk ve onları eleştirdik. Sol sapmalara da kısa eleştiriler yöneltmekle birlikte bazı yazılarımızda dünya görüşlerini köklü bir biçimde eleştirmiştik. Burada dünya görüşlerine köklü eleştiriler getirerek bir eleştiriye girmeyeceğiz. Yalnız bu sapıkların işçi sınıfını ne yöne doğru sürüklemeye çalıştıklarını kısaca açıklamaya çalışacağız. Bu sol sapmalar bu güne kadar demokratik platformda yapılan güç ve eylem birliklerinin hiç birisine katılmadıkları gibi, bu tip birliklerin karşısında yer almışlardır ve hatta sabote etmeye kalkmışlardır. Bu sol oportünistler demokratik platformdaki mücadeleyi her zaman küçümsemişlerdir ve bunun yerine bireysel ve yığınlardan uzak eylemlere rağbet etmişlerdir. Bu herşeyden önce kitlelerin gücüne ve kitlelere güvenmemek, kitleler yerine «öncü savaşçı» dedikleri birkaç tane küçük-burjuva unsura güvenerek devrimi onlarla yapacaklarını düşünmektir. Bu sol oportünistler, çoğu zaman burjuvazinin işine yaramışlardır ve hâlâ yaramaya devam etmektedirler. Burda söyleyeceklerimizle bu tip unsurların kafasına bir şeyler sokabileceğimizi sanmıyoruz. Yalnız bilinçsiz bir şekilde bunların peşine takılan devrimci ve namuslu unsurlara şunu söylemek istiyoruz; burjuvazi bugün bütün gücüyle demokratik platformdaki mücadeleyi önlemek, ve bu mücadeleyi işlemez hale getirmek, kitleleri bu mücadeleden uzak tutmak, demokrasi uğruna mücadeleyi zararsız hale getirerek, bireysel terörü geçerli bir araç haline getirmeye çalışmaktadır. Hiç bir devrimci veya devrim uğruna mücadele ettiğini iddia eden, unsur, fraksiyon, burjuvazinin bu oyununa gelmemeli ve burjuvazinin hazırlamış olduğu tuzağa düşmemelidir.

Devrimin kitlelerin eseri olduğunu belirtmeye hiç lüzum yoktur. İşte demokratik platformdaki mücadele de en geniş kitleleri devrim saflarına kazandıran bir mücadeledir. Bireysel terörizmle dünyanın hiç bir yerinde bugüne kadar devrim olmamıştır. Bunu Marksizm-Leninizme dayanarak izah etmeye lüzum yoktur. Çünkü, bireysel terör kitlelerden kopuk, onlardan ayrı, onları dıştalayan ve bir seyirci haline getiren bir yöntemdir. Teröristler, eylemlerini ve sansasyonel hareketleri kitleleri uyarmak için yaptıklarını söylerler. Dünyada bundan saçma, bundan daha ahmakça bir iddia olamaz. Proletaryayı ve diğer emekçileri sansasyonal hareketlerle uyaracağını söyleyen bir kişiden daha ahmağını bulmak mümkün değildir. «Öncü savaşçı» adı altında bir gurup küçük-burjuvanın işçi sınıfına sınıfsal sömürüsünü ve sınıfsal mücadelesini öğretmeye kalkışması akıl işi değildir.

Küçük burjuva ve aydın kökenli devrimciler sosyalizmin bilimini (o da belli bir süreye kadar) işçi sınıfı ve diğer emekçilere taşımak, onlara ideolojik yönden sosyalizme anlatmak görevini üstlenebilirler. Bu Marksist-Leninist aydın unsurların bir temel görevidir. Fakat, ukalalık edip, bir avuç, aydın öğrenciyi işçi sınıfı ve devrimci mücadelenin öncü gücü olarak gösterip, onlar vasıtasıyla da bireysel eylemleri işçi sınıfının temel bir mücadele yöntemiymiş gibi, işçi sınıfına empoze etmeye çalışmak, işçi sınıfı mücadelesine ihanet etmekten başka bir şey değildir. Bu küçük-burjuva teröristleri, sansasyonal hareketlerle, bireysel terörle hâlâ hangi sınıfı uyarmaya çalışmaktadırlar? Burjuvaziyi mi? Proletaryayı mı? Proletarya ülkenin bütün alanlarında demokrasi uğruna mücadeleyi, bugün oportünizme ve sınıf işbirlikçisi sendikal önderlerine rağmen bütün gücüyle sürdürmektedir ve bu konuda zaten öncülüğü yapmak durumundadır. Mücadele konusunda «öncü güç» denen ukalalık ve şarlatanlık gurupların hiç bir ihtiyaçları kalmamıştır. Ve zaten olamazdı da. Aslında işçi sınıfı, bu terörcü unsurların veya gurupların artık kendi sınıf hareketini sabote etmekten vazgeçmelerini ve demokrasi mücadelesini daha fazla engellememelerini kendilerinden istemektedir. Türkiye devrimci hareketi çok önemli bir dönüm noktasına gelmiştir. Eğer bu noktada bireysel terörizmi ilke edinenler, burjuva yardakçılıklarını devam ettirir, burjuvazinin hazırlamış olduğu oyuna gelirlerse, işçi sınıfının demokratik platformundaki, rayına girmek üzere olan, mücadelesini katlederlerse, işçi sınıfına en büyük ihaneti yapmış olacaklardır.

Proletarya bağımsız bir sınıf olduğu gibi, kendine ait bir siyasete de sahiptir. Bu siyaset sınıf siyasetidir. Bütün siyasetlerde olduğu gibi, proletarya da burjuvaziyi her zaman kendi silahıyla değil, bazen de bizzat burjuvazinin kendi silahıyla vurur. Bu nokta çok önemlidir. Nasılki, burjuvazi proletaryanın sınıf siyasetinin boşluklarından yararlanarak proletaryayı vurmaya çalışıyor ve bazen de vuruyor ise, proletarya da aynı metodu uygulamak zorundadır. Yani, burjuvazinin siyasetinin boşluklarından faydalanarak, burjuvaziyi kendi silahıyla vurmaya çalışmalıdır. Nasıl ki, güreşen sporcu, rakibini hep kendi oyunlarıyla değil, birde onun atmış olduğu yanlış oyunla rakibini tuşa getirmeyi de bilmesi gerekirse, siyasette öyledir. Proletaryanın rakibi olan burjuvazi, proletaryaya her hangi bir oyun atmaya kalkar da, bu oyunla burjuvazinin kendisinin de yıkılma imkân ve ihtimalleri doğarsa, proletarya burjuvazinin bu oyununun zamansızlığından faydalanarak, burjuvaziyi, bizzat kendi oyunuyla düşürmeye çalışır. Siyasette bunu bilmeyen kişi burnunu havaya diker ve kendi doğrultusunda yürürse, o kişi hiç bir zaman siyaset adamı olamaz. Bu tip unsurlar veya guruplar siyasi geçinen kabadayılardır. Yoksa siyaset adamları değillerdir. Ve olamazlarda.

Mücadele ve Demokrasinin Savunulması

Yeniden konumuza dönerek, işçi sınıfı, tüm emekçiler ve demokrasi yanlısı unsurlar ne yapmalıdırlar? Sorusunu cevaplandırmaya çalışalım.

Daha önce de değindiğimiz gibi, burjuvazi almış olduğu mevcut tedbirlerle demokrasi uğruna, demokratik platformda yürütülen mücadelenin önüne set çekip, doğmakta olan, anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-tekelci kapitalist mücadelede oluşturulan, güçbirliklerini engellemeye çalışarak, proletaryayı küçük burjuva terörizminin veya teslimiyetçi politikaların içine itmeye çalışmaktadır. Bu durumda proletarya ve diğer tüm emekçiler, demokrasi uğruna yürütülen mücadeleyi daha da hızlandırarak, demokratik platformdaki güçbirliklerine bütün kuvvetleriyle sarılıp, bunları burjuvaziye karşı koruyarak, burvujaziye ve onun tedbirlerine rağmen bu mücadeleleri yaşatmaya ve güçlendirmeye çalışmalıdır. Böylesi bir durumda proletarya eğer sağ oportünistlerin oyununa gelir, hiç bir şey yapmama havasına kapılırsa, sınıf mücadelesini tümünden kaybeder. Veya bu madalyonun öbür yüzü olan sol sapmaların düşüncesine kapılıp, demokrasi uğruna demokratik platformdaki mücadeleyi bırakıp, bireysel terörizme kendisini kaptırırsa, hem ekonomik, hem de sınıf mücadelesini burjuvazinin oyununa gelerek, büsbütün kaybeder.

Proletarya, burjuvazinin itmek istediği bu her iki uçurumdan da uzaklaşarak, hem sol sapma olan bireysel terörizme karşı, hem de sağ oportünizm olan teslimiyetçi politikaya karşı mücadele ederek, demokratik hak ve özgürlüklere sıkıca yapışmalıdır. Çünkü proletarya demokrasi uğruna mücadele etmeden, demokrasiyi tastamam bir şekilde gerçekleştirmeden, hiç bir zaman için kendi iktidarı olan sosyalizme kavuşamaz. Türkiye proletaryası demokrasi uğruna mücadelede çok önemli adımlar atmış ve önemli mevziler kazanmış durumdadır. Kazanılmış olan bu mevzilerin bırakılmaması, sağ ve sol oportünizmin oyunlarına gelinmemesi için, bugüne kadar oluşturulmuş olan anti-faşist güçbirlikleri ve eylem birliğini mutlak bir şekilde daha da hızlandırmalı, alanını daha da genişletmeli ve daha da köklü hale getirmek için çalışmalıdır.

Sıkıyönetime rağmen, Başbakan Bülent Ecevit, temel demokratik hak ve özgürlüklerin zedelenemeyeceğini, lafta da olsa, söylemektedir. Hiç kuşkusuz, «demokrasi» demogojileriyle işçi sınıfının demokratik hak ve özgürlüklerinin gaspedilmesi yoluna gidilmektedir. Burjuvazinin bu ince oyunları bozulmalı; demokrasi uğruna mücadele hiç bir zaman için ertelenmemeli ve askıya alınmamalıdır. Bunu yapacak tek güç işçi sınıfı ve diğer emekçilerdir.

«Demokrasi» sözcüğü kullanılarak, oynanmak istenen oyunun bozulabilmesi için, izinli miting ve gösteri yürüyüşlerinin yapılması, (sesli veya sessiz yürüyüşler) kapalı salon toplantılarının yapılması, sık sık seminerlerin verilmesi, yapılması gereken zorunlu demokratik görevlerdir. Bu tip demokratik kitle hareketlerinin yapılması için şöylesi bir düşünceye kapılmamalı: «Nasıl olsa sıkıyönetim var, bu tip şeylere izin vermez, onun için de gidip uğraşmaya lüzum yoktur»! Böylesi düşüncelere kapılmak, ya sol sapmaların ya da sağ pasifist oportünistlerin oyununa gelmek demektir. Yürüyüş ve salon toplantılarının izinlerinin alınması için her bölgedeki sıkıyönetim komutanlarından izin istenmelidir. İzin almak için zorlanmalıdır. Verilmediği taktirde daha üst mercilere, başbakanlığa kadar müracaat edilmelidir. Yani, demokratik bütün haklar sonuna kadar, fakat, amansız bir şekilde direnilerek korunmalı, elden bırakmamaya çalışılmalıdır.

Örneğin, bir izinsiz miting koymak her zaman için olanak dahilindedir. Fakat, böylesi bir eylem daha çok demokratik yolda mücadelenin bütün imkânları bittiği zaman gerekli ve zorunlu bir eylemdir. Hiç şüphe yokki böylesi bir eylem daha geniş kitleleri kapsayacak izinli bir miting kadar yararlı olamaz ve onun kadar geniş kitlelere hitap edemez. Ve onun kadar kitlelerin siyasi bilinç almasını kesinlikle sağlayamaz. Zaten burjuvazi, devrimci güçleri böylesi dar eylemler içine sokmaya zorlamaktadır. Çünkü bu tip dar eylemler geniş kitleleri kapsayamaz, geniş kitlelere hitap edemez ve dar bir çerçevede kalır.

İşte, burjuvazinin istediği de budur. Burjuvazinin bu oyununa gelmemek için demokrasinin zifiri bitinceye kadar demokratik hak ve özgürlükleri kullanmalı, demokrasi yolları zorlanmalı ve demokrasi yollarına çeşitli demagojilerle konmak istenen bu engeller aşılmaya çalışılmalıdır. Madem bir ülkede hala ülkenin başbakanı temel demokratik hak ve özgürlüklerden bahsediyor, bunların zedelenmeyeceğini vadediyor; o zaman bütün devrimcilerin görevi, bu temel demokratik hak ve özgürlüklerden hareket ederek, demokratik haklarını kullanmayı sonuna kadar zorlamaktadır. Türkiye'deki durum da bunu aynısıdır. Madem başbakan demokratik hak ve özgürlüklerin korunacağını laftada olsa söylüyor, bizim görevimiz ısrarla ve inatla demokratik haklarımızı istemek ve onları en geniş bir şekilde kullanmaktır.

Belirtilmiş olan tüm bu demokratik hakların sonuna kadar kullanılabilmesi için yapılması gereken en önemli ve temel şey, bu gün kurulmakta olan anti-faşist güçbirliklerini ve demokratik platformu güçlendirmek, geliştirmek, ne pahasına olursa olsun bu tip güçbirliklerini sonuna kadar korumak ve yaşatmaktır. İşçi sınıfı ve diğer emekçilerin kanlarıyla ve canlarıyla kazanmış oldukları demokratik hak ve özgürlükler «demokrasi» sözcüğünün arkasına gizlenilerek gasbedilmeye çalışılmaktadır. Bu demokratik hak ve özgürlükleri elden bırakmamak için, demokrasi sözcüğü arkasına gizlenmek isteyen burjuvazinin gözüne demokratik haklar dayatılarak, sonuna kadar savunulmalıdır. Burjuvazi bu gün demokrasi sözcüğüne dayanarak, proletaryaya oyun atmaya çalışmaktadır. İşçi sınıfı ve tüm emekçiler de gerçek anlamda demokrasiye sarılarak, burjuvazinin atmış olduğu bu oyuna burjuvazinin kendisini düşürmeye çalışmalıdır.

Bunun için proletarya ve diğer emekçiler demokratik hakkı olan tüm hakları sonuna kadar kullanmak için, burjuvaziyi sıkıştırmalı ve burjuvaziye rağmen, bu haklarında sonuna kadar ısrar etmelidirler. Düşüncelerini yazı veya sözle anlatmak en temel demokratik haktır. Bunun için gösteri yürüyüşlerinin, kapalı salon veya açık hava toplantılarının, grevlerin, boykotların, ekonomik ve siyasal örgütlenmeler vb. gibi tüm demokratik hakların sonuna kadar kullanılmak kaydıkla burjuvazi zorlanmalı ve bu demokratik haklar burjuvaziden hiç ara vermeksizin ısrarla istenmelidir. Bu tip geniş demokratik imkanlar varken, bunların bir takım basit gerekçelerle bir kenara itilerek, dar alanları kapsayan bir takım eylemlere ağırlık vermek, burjuvazinin yaptırmak istediği şeyleri yaparak burjuvazinin oyununa gelmekten başka hiç bir şeye yaramaz. Dar alanları kapsayan bir takım eylemler, ancak demokratik hiç bir olanak kalmadığı zaman kullanılacak eylem türleridir. Ve bu tip eylemlere ancak o zaman ağırlık verilir. Fakat, demokratik hakların henüz bütünüyle ortadan kalkmadığı bir dönemde bu tip eylemlere yönelmek ve bunlara ağırlık vermek, burjuvazinin demokrasiyi ortadan «demokrasi» demogojileriyle kaldırmasına yardımcı olmak demektir.

Halbuki Türkiye proletaryası ve tüm emekçileri demokratik haklarını elde etmek için güçlü çabalara girmiş olduğu bir dönemde, burjuvazi «demokrasi» adı altında bu demokratik hakları işçi sınıfı ve emekçilerin elinden çekip almak için bir çaba içine girmiş durumdadır. Böylesi bir dönemde, proletarya ve tüm emekçileri bu demokratik haklar uğruna mücadeleye sevketmek proletaryanın sınıf siyasetini savunan siyasi parti, örgüt ve güçlere düşmektedir. Bunun için Türkiye'de dağınık bulunan siyasetlerin aralarındaki bazı ideolojik görüş ayrılıklarını tali plana indirgeyerek, siyasetler düzeyinde birlikler sağlanıp, demokrasinin savunulması konusunda klavuzluk yapmaları gerekir. Gelinmiş olan bu önemli dönüm noktası, işçi sınıfı adına konuşan tüm siyasetlerin boynuna büyük bir vebal yüklemiştir. Mevcut durumda siyasetler düzeyinde bir birliğin oluşturulmasından kaçan her siyasetin demokrasiye, işçi sınıfına ve tüm emekçilere bilerek veya bilmeyerek ihanet etmekte olduğunu bilmesi gerekir. Aralarındaki ideolojik yakınlık veya uzaklık ne olursa olsun, bu gün Türkiye devrimci hareketinin en önemli ve temel sorunu birlik sorunudur. Bunu idrak etmemek, bundan kaçmak, ideolojik olarak ne savunulmuş olursa olsun, en başta işçi sınıfına ihanet etmek demektir. Kuşkusuz, bu, Sovyet ve sosyalizm düşmanlığı yapan Maocu güçlerin dışında kalanlar için geçerlidir. Çünkü onlar işçi sınıfına zaten ihanet etmişlerdir ve etmektedirler. Bundan dolayı, onlar için bundan sonra bir ihanetten söz etmek lüzumsuz ve olanaksızdır.

Mevcut acil duruma rağmen, maocular hariç, kendisine devrimci ve demokrat diyen tüm unsurlar, fraksiyonlar ve partiler, bu birliklere gelmezlerse, birlikten yana yoğun bir mücadele içerisine girmezlerse, bu tavırlarından dolayı, yarın işçi sınıfına hesap vermek zorunda kalacaklardır.

Biz emeğin birliği olarak maocuların dışında kalan, tüm unsur, fraksiyon, gurup ve partilerle siyasetler düzeyinde ve demokratik platformda, aramızdaki ideolojik ayrılıkları tali plana iterek, (kuşkusuz, bu ideolojik mücadelenin sürdürülmeyeceği anlamına gelmez, ideolojik mücadele durdurulmaksızın sürdürülecektir) birlikler kurmaya hazırız ve bu konudaki çağrımızı tekrarlıyoruz.

TSİP'in Anti-Faşist

Birinci bölümde «tırmanan faşizm» ve mevcut ortam hakkında yazarın görüşlerini eleştirip, bizim bu konudaki düşüncelerimizi belirttikten sonra; şimdi de yazarın anti-faşist cephe, antlfaşist cephede yer alacak güçler ve anti-tekel mücadelenin hedefi ve muhtevası hakkındaki görüşlerini aktararak, yazarın bu görüşleriyle işçi sınıfı adına nasıl oportünizme kaydığını ispatlamaya ve bizim ve konudaki görüşlerimizi açıklamaya çalışalım.

Yazar, anti-faşist mücadelenin güçlerini ve bu güçlerin hedefleri üzerine görüşlerini açıklarken: «Birinci birlik platformu»nda şunları diyor:

«Anti-faşist birlik, sosyal-demokrasi ve onun solunda kalan diğer siyasi akımların tümünü kapsar. Genel olarak sosyalist hareketle sosyal demokrasinin ittifakı bu birliğin *temelini* oluşturur. Ülkemiz şartlarında bunlara ulusal demokratik hakların savunucularını ve burjuva demokrasisinin sınırlarının genişletilmesi anlamında anti-faşist mücadeleye yanaştığı ölçüde «sol» maceracılığı katmak gerekir.» (A.Kaçmaz a.g.e. s: 89)

«Faşizme karşı etkili ve mevzi kazanıcı bir mücadele vermenin yolu da tüm anti-faşist güçlerin birliğini gerektirir. Bu durumda sosyal demokrasinin anti-faşist saflara katılması isteniyorsa —ve bu bilimin emrettiği bir zorunluluk ise— anti-faşist birliğin vereceği mücadelenin **burjuva demokrasisinin sınırlarıyla kısıtlı** olması kaçınılmazdır. Bu ise ilk ağızda faşizmin tümüyle ortadan kaldırılmasını değil, faşizmin geriletilmesini gerektirir. Önümüzdeki anti-faşist mücadele «faşizme ölüm!» değil de «Faşizme geçit yok!» şiarının geçerli olmasının nedeni budur. Çünkü, antifaşist mücadelede sosyal demokrasiyle işbirliği gerekli ise, demektirki, bu dönemde *kapitalizm* varlığını sürdürecek, dolayısıyla mücadele burjuva-demokratik sınırlar içinde tutulacaktır.» (A. Kaçmaz. a.g.e. s: 89-90) (italikler bize ait E.B).

Yazarın anti - faşist mücadele, antl - faşist mücadelenin güçleri ve bu güçlerin yöneleceği hedefler hakkındaki görüşü bu. Herşeyden önce, yazarın anti-faşist mücadele konusundaki mantığını, yani, hangi noktadan hareket ettiğini ortaya koymaya çalışalım.

Yazar faşizmin maddi temelini oluşturan emperyalizme ve tekelci kapitalizme karşı mücadeleden tümüyle soyutlayarak bir anti - faşist mücadele öneriyor; faşizme karşı mücadeleyi, önce «burjuva demokrasisinin sınırları içinde» tutarak, bir bütün olarak sosyal demokrasiyle ittifakı, mutlaklaştırıyor. Ve her şeyden önce sağlanması gereken işçi sınıfının mücadele birliğini en sona alıyor. Biz bu konudaki görüşlerimizi belirtmeden önce, Komünist Enternasyonal ve Dimitrof'un görüşlerini aktaralım:

«Dimitrof'a göre, Avusturya proletaryasının savaşımları şöyle değerlendirilebilir: «Sizin silahlı savaşımınız, özü bakımından, Dollfuss tarafından çiğnenen anayasal düzenin geri getirilmesi niteliğindedir. Aslında o, bu çerçeveyi pek aşmamış ve iktidar amacıyla bir kavgaya dönüştürmemiştir. Ancak, büyük ekonomik bunalımla birlikte burjuvazinin parlamenter demokratik kurallarla hükümet etme olanağı kalmamış ve faşist yönetimi benimsemek zorunluluğunu duymuştur. İşte, işçi sınıfı savaşı açısından can alıcı nokta kendini burada belli eder. İşçi sınıfı, artık kendine özgü koşulları içinde **aşılmış burjuva demokrasisini yeniden kurumlaştırmak için değil,** burjuvaziyi devirerek, proletarya diktatörlüğünü kurmak için savaşmalıdır.» (Dimitroftan aktaran E. Lewerenz a.g.e. s. 93-94)

«Faşizmle çatışmada yasal ve «anayasal» yöntemlere başvurmanın geçersiz olduğu sonradan görülmüştür. Faşist bir yönetimi **burjuva muhalefeti yoluyla dizginlemek** görüşleri, işçi sınıfının pasif bir bekleyişe, alçakça bir hareketsizliğe itmiştir.» (a.g.e. s. 54) (italikler bize ait. E.B.)

Şunu hemen belirtelim ki; eğer bir ülkede burjuva demokratik bir devlet yapısı mevcut ise, faşizmin işçi sınıfı ve diğer tüm emekçilere karşı bir baskı ve terörü, saldırısı olduğu gibi, böyle bir devlet yapısına da saldırısı olursa (ki, olacaktır çünkü henüz devleti ele geçirmek için çalışmaktadır), bu durumda ülkenin içinde bulunduğu koşullar gözönünde tutularak, proletarya devlette hakim olan burjuva demokrasisini savunarak, fakat bu durumda dahi, kendisini hiç bir zaman burjuva demokrasisiyle sınırlamadan faşizme karşı mücadele etmesi sözkonusu olabilir. Demokrasi uğruna mücadele ile sosyalizm uğruna mücadeleyi birleştirerek, siyasal iktidar için bir mücadele vererek demokratik devrimi gerçekleştirmek için mücadele eder. Ama eğer; bir ülkede artık «burjuva demokrasisi» «kendine özgü koşullar içinde aşılmış» tekelci sermayenin gericiliği devlet üzerinde kesin egemenliğini sağlamış ve faşizmi uygulama alanına koymuş ise, (hatta bu ülkede hiç bir zaman burjuva demokrasisi yaşanmamış ise) böyle bir durumda devlet yapısı ya tamamen ya da büyük ölçüde faşistleştirilmiş demektir. Bu durumda, sayın yazarın deyimiyle, «burjuva demokrasisinin sınırlarının genişletilmesi için» burjuvaziyle birlikte faşizme karşı bir mücadele verileceğini söylemek, Lewerenz'in deyimiyle, «işçi sınıfını pasif bir bekleyişe, alçakça bir hareketsizliğe itmek» demektir.

Yazar, hem tekellerin «burjuva demokrasisinin inkârının kaynağı olduğu» nu söylüyor, hem de tekellerin bir kesimi ile, işbirliğine girerek, «demokrasi» uğruna mücadele edeceğini iddia ediyor. Bu ne pehriz, bu ne lahana turşusu? Tekelci sermayenin bir kesimi belli dönemlerde faşizmin uygulanmasından yana olmayabilir ama, tekelci sermayenin demokrasi uğruna mücadele ettiği, dünyanın neresinde görülmüştür? Bunun bir tek örneğini bize gösterebilir mi acaba bu yazar efendi? Diğer yandan; yazar hem faşizme karşı bir mücadele öneriyor, hem de ilk planda «faşizmin yok olmayacağını» ve yine tekellerin iktidarının ve «kapitalizmin devam» edeceğini söylüyor. Peki, sayın yazar, faşizme karşı vereceğiniz bu mücadelede faşizm yok olmayacaksa, yine tekellerin iktidarı devam edecekse ve «kapitalizm varlığını sürdürecek» se, geriye ne kalıyor? Kime karşı mücadele ediyorsunuz? Faşizme ve burjuvazinin iktidarına karşı mücadele etmeyeceksinde, neye karşı mücadele edeceksin?

Dahası; yazar hem bugünkü hükümetin, «tekellerin iktidarı» olduğunu söylüyor, diğer yandan «değil demokratikleşme, adeta tersine bir gelişme var!» (A. Kaçmaz a.g.e. s. 100) diyerek şaşkınlığa düşmektedir. Bütün bunlardan sonra da yazar, «hem halk muhalefetinin ön safında yer almaya devam etmek, hem de toplumsal gelişmeye ve olayların niteliğine bağlı olarak mevcut hükümetin yani bir anlamda hükümetin yanında yer almak», (a.g.e. s. 71) diyerekte, işçi sınıfına bugünkü hükümetin «yanında yer alma»yı öğütlemektedir. Peki, o halde işçi sınıfı neye karşı mücadele edecek? Yazarın, iddiasına bakılırsa, işçi sınıfı, ne demokrasi mücadelesini, ne de sosyalizm uğruna mücadelesini bir adım ileri götüremez. Hele, «anti-faşist olduğu» nu iddia ettiği bu hükümetin yaptıklarına bakıpta şaşmamak elde değil. Bu hükümet, öyle bir «anti faşist» (!) ki; yurdun birçok bölgelerinde «anarşiyi önlemek», «halkın can güvenliğini sağlamak» bahanesiyle, sıkı yönetim uyguluyor ve halka gözdağı vermeye çalışıyor; tanklarla caddelerde gövde gösterisi yapıyor. Kürdistan'da, provakasyon hareketlerine girişiyor. Ve bu hükümetin yönetimindeki devlet yapısına da siz, «kısıtlı burjuva-demokrasisi» diyorsunuz! Aman ha aman, iyi yapışın bu hükümete de sizi faşizmin kapmasından kurtarsın! Ve birlikte, «demokrasi» uğruna bir mücadele verirsiniz belki! Yazarın «mevcut hükümetin yanında yer alma» sözlerini gören de, TSİP'nin iktidarda olduğunu sanır!

Oysa faşizme karşı mücadele, Türkiye'nin şartlarında, «aşılmış burjuva demokrasisini yeniden kurumlaştırmak için» değil, tersine bu mücadelede işçi sınıfı, tekelci burjuvazinin hangi kesimi ve hangi partisi iktidara gelirse gelsin, (elbetteki günlük demokratik hakları uğruna mücadeleyi elden bırakmadan) aralarındaki farkı görüp, farklı mücadele biçimi koyarak, tekelci burjuvazinin bütün iktidarlarını karşısına alarak, küçük-burjuvaziyle ve diğer demokratlarla birlikte halk cephesini oluşturarak, burjuva devlet yapısına ve kapitalizme karşı demokrasi uğruna bir mücadele yürüterek, demokratik devrimi gerçekleştirmek zorundadır. Demekki, proletarya «yasal» veya «anayasal» yollarla faşizme karşı mücadeleyi sınırlamaz. Bu yüzden de, dünyanın hiç bir yerinde faşizme karşı mücadelede proletarya kendisini burjuva sınırları içinde hapsetmemiştir. Bulgaristan'da, Macaristan'da, Romanya'da, vs. ve hiç bir yerde bu şekilde olmamıştır. Tersine buralarda, proletarya değişik koşullarda değişik mücadele biçimleri önererek, küçük-burjuvaziyle ve diğer demokrat kesimlerle halk cephesini, vatan cephesini vs. oluşturarak, faşizme ve burjuvazinin bütün diktatörlüklerine karşı mücadele ederek, anti- faşist, anti-kapitalist ve anti-emperyalist demokratik devrimi gerçekleştirmişlerdir.

Yazarın, faşizme karşı demokrasi mücadelesinde ittifak kuracağı sosyal-demokrasiye yaklaşımına ve onu kazanabilme politikasına gelince:

«Günümüzde tekelci kapitalist mülkiyet ilişkilerine son verilmedikçe, faşizm tehlikesinin ortadan kaldırılamayacağı bilinen bir noktadır. Çünkü faşizm, tekelciliğin demokrasi düşmanlığından kaynaklanır. Bu nedenle faşizme son vermek, tekelciliğe son vermekle, bir başka deyişle, halkın demokratik iktidarını kurmakla mümkündür. Bu hedefin ise, kapitalizmi reformlarla sürdürmekten yana bir siyaseti izleyen sosyal demokrasiyi saf dışı bırakacağı açıktır. Ne ki, meselenin gereği, bize sosyal demokrasiyi saf dışı bırakmayı değil, saflara katmayı dayatmaktadır. Sosyal demokrasiye, **«sen kapitalizmden vazgeç!»** diyemeyeceğimize göre, anti-faşist mücadelenin ve onu hayata geçirecek olan demokrasi cephesinin esas niteliği faşizme burvuja demokrat sınırları içinde kalarak geriletmek olacaktır.» (A. Kaçmaz a.g.e. s. 90-91) (italikler bize aittir E.B.)

Yazar, «günümüzde tekelci kapitalist mülkiyet ilişkilerine son verilmedikçe, faşizm tehlikesinin ortadan kaldırılamayacağı»nı belirtmekte ve

Mücadele Anlayışı Üzerine—2

«bu nedenle faşizme son vermek tekelciliğe son vermekle... mümkündür» demektedir. Fakat, arkasından da buna tamamen ters düşen, sözler sarfetmektedir. «Sosyal-demokrasiye sen kapitalizmden vazgeç diye»mediği için, proletaryaya burjuva demokrasisi sınırları içinde kalmasını öğütlemektedir!... Bu yüzden de «demokrasi cephesinin esas niteliği faşizmi burjuva-demokrat sınırlar içinde kalarak geriletmek olacaktır». demektedir.

Bu sayın yazar efendiye soruyoruz, «sosyal demokrasi kapitalizmden vazgeç» mediği için, faşizme karşı mücadele dünyanın neresinde burjuva-demokrat sınırlar içinde tutularak başarıya ulaşmıştır?! Ve dünyanın neresinde «sosyal demokrasi» «kapitalizmden vazgeç» mediği için, Marksistler tarafından demokrasi uğruna mücadele burjuva demokrasisi sınırlar içersinde tutulmuştur? Bunu hiç bir Marksist yapmamıştır ve yapamaz da. Öte yandan, yazar, «sosyal demokrasiye sen kapitalizmden vazgeç» diyemeyecek ama, proletaryaya «sen demokrasi ve sosyalizm uğruna mücadeleden vazgeç!?» diyebiliyor. Çünkü, bunun anlamı yani, «sosyal demokrasiye sen kapitalizmden vazgeç» diyememek, proletaryaya «sen faşizme ve kapitalizme karşı mücadelenden vazgeç» demektir. Bunu da ancak, bir burjuva şarlatanı, bir burjuva yardakçısı yapabilir başka hiç kimse değil sayın yazar!.

Devam edelim, sosyal-demokratlar, anti-faşist mücadelede yerlerini almıyorlar diye, veya sosyal-demokrasi, anti-faşist mücadelede yer alıncaya değin, işçi sınıfı anti-faşist mücadeleyi erteleyecek mi? Sosyal-demokrasi anti-faşist mücadelede yer almazlarsa ne olacak, işçi sınıfı elini kolunu bağlayıp oturacak mı? Yazarın söylediklerinden bunlar anlaşılmakta. Öte yandan sosyal-demokrasi «kapitalizmden vazgeç» miyor diye proletarya hiç bir yerde anti-faşist mücadeleyi burjuva demokrasi sınırları içersine hapsetmemiştir. Ama bizim sayın yazar, faşizme karşı mücadeleyi sosyal demokrasi kapitalizmden vazgeçmiyor diye, sınırlayabiliyor. Şimdi bakalım sosyal-demokrasiyle ilgili devrimci ustalar neler söylüyor? Sosyal-demokrasinin karakterini çok iyi bilen Dimitrof, sosyal demokrasiye karşı izlenecek politikayı çok açık bir şekilde belirterek, şöyle demiştir:

«Burjuvazi ile aynı blokta yer alan sosyal demokratların gerici kampına karşı savaşımız ne kadar yoğun olursa, devrimci sosyal demokratlarla işbirliğimiz o kadar etkili olacaklardır. Ve sol kamp içinde onun çeşitli unsurlarının self-determinasyonunun daha çabuk yer alması için, Komünistlerin birleşik cephe hareketinde sosyal demokrat partilerle daha kararlı olarak savaşması gereklidir. (F. K. B. C. S. 139 1. K)

Yukarıdaki alıntıda da görüldüğü gibi, «sosyal-demokrasinin gerici kampına karşı savaşımız ne kadar yoğun olursa,» devrimci sosyal-demokratlarla ilişkilerimiz o kadar etkili ve güçlü olacaktır; ve onları gerici sosyal-demokratların etkisinden kurtararak, proletaryanın saflarına çekmemiz o kadar kolcylaşacaktır. Bunun tersi ise, yani yazarın yaptığı gibi, sosyal demokrasinin bu iki kampı arasındaki farkı görmezden gelip, tekrar onun «bütünüyle» işbirliğine, ittifaka gitmek burjuvaziye hizmet ve proletaryaya ihanetten başka bir şey değildir. Diğer yandan, sosyal demokrasiyle ittifakı, «bilimin emrettiği zorunluluk ise» diyerek, mutlaklaştırmak, yine sosyal demokrasi anti-faşist mücadeleye yanaşıncaya değin, Lewerenz'in deyimiyle, «işçi sınıfını pasif bir bekleyişe, alçakça bir hareketsizliğe itmek» demektir.

Yine bu konuda, yani sosyal-demokrasiyle ittifak konusunda Komünist Enternasyonalin görüşlerini aktararak, iki ülkeyi örnek verelim. Bunlardan birisi Fransa, diğeri ise Avusturya.

«Bu zorlu şubat günlerinde Fransa Komünist Partisi, kendini tüm varlığı ile bir noktaya vermiştir. — İşçi sınıfının eylem birliğini oluşturma... İlk politik güç denemesi olarak, işçi sınıfını 9 Şubatta bir gösteriye çağırmıştır. Sosyalist parti ve reformist sendikalar, 12 Şubatta genel grev çağrısı yaptıklarında, Fransız Komünist Partisi, kendini işçi sınıfından ayrı düşürmemek için, derhal bu çağrıya uymuş ve ilk çağrısını ön plandan geri çekerek, faşizme karşı yüklendiği sorumluluğu ve kılavuzluğu perde arkasında tutmuştur.» (E. Lewerenz a.g.e. s. 86)

Yukarda Lewerenz'inde belirttiği gibi, Fransa'da faşist «tırmanış»ın saldırılarına karşı mücadelenin sorumluluğunu ve öncülüğünü üzerine alan Fransız Komünist Partisi, zaman zaman önderlerinin gerici hareketlerine rağmen sosyal demokrasinin anti-faşist mücadeleye aktif şekilde katılmasından dolayı, kendi yapacağı eylemleri, sosyal-demokratların eylemleriyle birleştirmiştir. Ama Fransız Komünist Partisi sosyal-demokrasiyle bu güçbirliğini gerçekleştirirken, ne kendisini burjuva demokrasisinin savunulması göreviyle, ne burjuva-demokrat sınırlarla ve ne de sosyal-demokrasinin anti-faşist mücadeleye katılmasını beklemeyle kısıtlamıştır. Fransız sosyalist partisi, Komünistlerin aktif mücadelede işçi sınıfını kendi peşlerinden götürdüklerini görünce anti-faşist mücadeleye katılma zorunluluğunda kalmış ve güçbirliği böyle oluşmuştur.

TSİP ise, Fransa'da faşizmin tırmanışına karşı Fransız komünistlerinin izlediği bu politikayı tahrif ederek, kendi «burjuva demokrasisi sınırları» içinde kalma politikasına kılıf olarak gösterme çabasındadır. Halbuki, FKP, sosyal-demokratlarla güçbirliği yapmalarına rağmen, hiç bir zaman kendilerini burjuva demokrasi sınırları içine hapsetmemişlerdir. E. Lewerenz bu gerçeği şöyle ifade ediyor:

«Ancak eğer Fransa'da halkın çeşitli kesimleri, işçi sınıfının öncülüğünde, burjuva-demokratik cumhuriyeti savunmak amacıyla eylem birliğine katılıyorlarsa, bu, Alman sosyal-demokratların ve troçkistlerin burjuva demokrasisinin savunulmasından anladıklarının çok dışında anlamlar taşıdığındandır. Hazırlık Komisyonunun VII. Kongre gündeminin ikinci maddesine yaptığı ekte bu gerçek şöyle dile getirilmiştir: 'Fransa'da biz komünistler, kendimizi faşizme karşı, faşistçe eğilimleri olan burjuva demokrasisine bağlı hissetmiyoruz. Tersine biz, anti-faşist küçük-burjuva demokrasiyle birlikte hem faşistçe eğilimleri olan burjuva demokrasisine, hem de faşizme karşı savaşıyoruz.' Bunun anlamı işçi sınıfının öncülüğünde, geniş demokratik bir kitle eyleminin hem burjuva devlet aygıtının faşistleştirilmesine, hem de faşist hareketlere karşı çıkmasıdır.» (a.g.e. s. 138)

İşte Fransız Komünistleri faşizme karşı mücadelede bu anlayışla sosyal-demokrasi ile güçbirliğine gitmişlerdir.

Fakat, bunun tersine, Avusturya'da ve Almanya'da sosyal-demokratlar değil komünistlerle ittifak yapmak, anti-faşist mücadeleden kaçarak, faşizmle birlikte aynı saflarda yer alıp, faşizmle uzlaşmışlardır.

«Bu durumu saptayan Komünist Enternasyonal, «Avusturya sosyal-demokrasisinin Avusturya burjuvazisinin çıkarları ve onun verdiği görev doğrultusunda bilinçli olarak, Avusturya proletaryasını zayıflattığını» belirtmiş ve «işçilerin demokratik haklarını elde etmesi bir yana faşist Dollfuss Anayasası sınırları içinde, kendi yasal varlıklarını sürdürmek istediklerini» savunmuştur.» (a.g.e. s. 90)

Görüldüğü gibi, Avusturya'da sosyal demokrasi, Komünistlerin tüm çağrılarına rağmen, sürekli anti-faşist mücadeleden kaçarak, (tabiki önderleri) Fransa'daki durumun tersine faşizmle uzlaşmışlardır. Diğer yanda proletarya faşizme karşı silahlı kitle mücadelelerine atılmış ve bu mücadeleyi durdurmamıştır.

Şimdi sayın yazara soruyoruz: Eğer Avusturya'da olduğu gibi, sosyal-demokrasi tüm çağrılara rağmen anti-faşist mücadeleye gelmezlerse ne yapacaksınız? Kaldıki, CHP sosyal demokrat bir parti değil, baştan beri burjuvazinin örgütlediği ve bu gün işbirlikçi tekelci burjuvazinin orta burjuvaziyi denetim altına alarak hakim olduğu, ama tabanında küçük burjuva demokratlarının yer aldığı bir partidir. Oysa sosyal demokrasi başta Marksizm'den ve işçi sınıfı temelinden kaynaklanır; sosyal-demokrasi önce işçi sınıfı için bir akımken, daha sonra bir sağ sapma haline gelmiş, ve giderek, tekelci burjuvazi ile bütünleşerek bir burjuva politikaya dönüşmüştür.

Sosyal demokrasi, «kapitalizmden vazgeç» miyor diye, proletarya demokrasi uğruna mücadelesinden vazgeçip, burjuvazinin kuyruğuna mı takılacaktır? Bunları söylemek, işçi sınıfıyla açık açık alay etmektir sayın yazar! Proletarya bunun tam tersine böyle bir durumda küçük-burjuva demokratlarını faşizme karşı demokrasi uğruna mücadeleye çekebilmek için, bir yandan «sosyal demokrasiye» karşı bir politika sürdürürken, sürekli çağrı yapmalıdır. Bu küçük-burjuvaların tekelci burjuvazi ile birlikte yer almalarını önlemek ve faşizme karşı tutarlı bir mücadele verebilmeleri için onları CHP'den ayırmak, yani CHP'yi parçalamak için bir mücadele sürdürmelidir. Ancak bunu yaparkende, küçük-burjuva demokrat unsurlarının reformist politikalarını sürekli açığa çıkarmaktan hiç bir zaman geri durmadan propoganda sürdürülmelidir.

Yazar «İkinci Birlik platformunu» da şöyle koyuyor.

«İşte bu yüzden ikinci birlik platformunu oluşturan anti-faşist birlik sosyal demokrasinin solundan başlayarak, daha solda kalan tüm siyasi akımları bünyesine alır.»

«Biz bu birliği ülkemiz şartlarında evrensel olarak en geçerli şekliyle halk cephesi olarak niteliyor ve isimlendiriyoruz.» (A. Kaçmaz a.g.e. s. 93)

Yazar, «halk cephesinin» yani, «ikinci birlik» platformunun hedefini ise şöyle belirtiyor.

«Bu platformdaki anti-faşist mücadelenin faşizme son vermeyi hedefliyor olması, burjuva demokrasisinin hedeflenmesini zorunlu kılar. Bu anlamda program hedefimizi belirleyen Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm şiarındaki demokrasinin kapsamı halk demokratiktir. Oysa anti-faşist birlik platformundaki demokrasinin kapsamı, tamamiyle farklı olarak burjuva demokratiktir.» (a.g.e. s. 94)

Ve en son olarak «üçüncü birlik» platformunun güçlerini ve hedeflerini şöyle belirtiyor.

«Nihayet, yine ülkemize özgü bir durumun gerektirdiği bir üçüncü birlik platformu sosyalist niteliktedir... Bu birliğin, işçi sınıfı ideolojisini

(Devamı 8. sayfada)

benimseyenler tarafından sağlanacağı bilinen noktadır. İşçi sınıfının siyasi örgütlenmesinin yetkinleştirilmesiyle eş anlamlı olan sosyalist birliğin kapsamının önceki birlik platformlarından daha da dar olacağı açıktır. Burada esas olan işçi sınıfı ve onun siyasi örgütlenmesidir. Ve bu birlik işçi sınıfının nihayi hedefine dek götürecek örgütlenmeyi oluşturacaktır.» (a.g.e. s. 94-95)

Şimdi yazarın yaptıklarını şöylece somutlaştıralım. 1 — Yazar, ilk iki birlik platformlarında iki kere demokrasi uğruna mücadele vermektedir. 2 — Sosyalizm uğruna mücadele ile demokrasi mücadelesini birbirlerinden ayırd etmektedir. 3 — En başta sağlanması gereken işçi sınıfının mücadele birliğini ise, en sona almaktadır.

Yazarın anti-faşist mücadele anlayışını bu şekilde somutlaştırdıktan sonra yazarın bu mantığını eleştirmeye devam edelim. Mademki, anti-faşist mücadele «faşizmi burjuva demokrat sınırlar içinde kalarak geriletmek» olacak ve bu yüzden de «demokrasi cephesinin esas niteliği» bu olacaktır, o halde halk cephesinden bahsetmek neye yarar sayın yazar!? Halk cephesi neyin nesi oluyor acaba? Mademki, sosyal demokrasiye «san kapitalizmden vazgeç» diyemediğiniz için proletarya bu mücadelede bekleyecek veya burjuvazinin kuyruğuna takılacak, o halde halk cephesi ne zaman kime karşı kurulacak?

Mademki, faşizme karşı vereceğiniz bu mücadelede tekellerin iktidarını devam ettirecek, halk cephesini daha sonra kurmaya ne lüzum var!. Zaten tekeller iktidarda! Bunu şimdi de pekâlâ başarabilirsiniz! Öte yandan dünyanın neresinde görülmüştür böyle işçi sınıfının ardarda iki kere demokrasi mücadelesi verdiği?! (Önce burjuva demokrasisi ve sonra da halk demokrasisi) Ve yine nerede görülmüştür proletaryanın demokrasi uğruna mücadelesi ile sosyalizm uğruna mücadelesinin birbirinden ayırd edildiği?. Oysa, halk cephesi işçi sınıfının sosyalizm uğruna mücadelesi ile küçük burjuvazinin faşizme ve tekelci kapitalizme karşı sürdürdüğü demokrasi mücadelesinin somut şekilde birleştirildiği, anti-faşist mücadelede demokrasinin esas cephesidir. Demokrasi cephesinin esas hedefi ise faşizme ve tekelci burjuvaziye karşı mücadele sürdürerek, faşist ve burjuva devlet yapısını parçalamak, onun yerine halkın demokratik iktidarını gerçekleştirmektir. Halbuki, bizim sayın yazarda tek kelime dahi faşizme ve burjuvaziye karşı bir «devrim»den bahsettiği görülmemektedir.

Yine yazarın üçüncü birlik platformunda ele aldığı «sosyalist birlik» «sosyalizme geçme» gibi lafları da bu şartlarda lüzumsuz bir aldatmacadan başka bir şey değildir. Çünkü, faşizmle mücadelede burjuvazinin, hem de tekelci burjuvazinin bir kesimiyle birlikte demokrasi uğruna mücadele sürdürüleceğini düşünmek ve burjuva iktidarının yıkılmadan faşizmin alt edilebileceğini düşünmek, boş ham bir hayalden başka bir şey değildir.

Bu yüzden de «halk cephesi», «sosyalist birlik», «sosyalizme geçme» gibi sayın yazarın iddiaları da beş para etmez boş laf yığınıdır. Çünkü, hem kapitalizme karşı bir mücadele vermeden, kapitalizm sınırları içersinde faşizmin yıkılacağını, hem faşist devlet yapısının yıkılıp parçalanmadan «sosyalizme geçileceğini» iddia etmek, işçi sınıfıyla alay etmekten başka bir şey değildir.

Üçüncüsü, en son olarak yazar faşizme karşı mücadelede işçi sınıfının «sosyalist birlik»inden bahsetmektedir. Oysa faşizme karşı demokrasi ve sosyalizm uğruna mücadelede halk cephesinin oluşturulabilmesi için her şeyden önce işçi sınıfının mücadele birliğinin (Dimitrov'un «Birleşik Cephe» diye bahsettiği) sağlanması zorunludur. Çünkü, faşizme karşı demokrasi mücadelesinde en tutarlı, en kararlı sınıf proletaryadır ve halk cephesi bu birliğin temelleri üzerinde yükselir.

Buraya kadar yazarın antifaşist mücadelenin güçleri ve anti-tekel mücadelenin muhtevası hakkındaki görüşlerini eleştirmiş bulunuyoruz. Şimdide bizim bu konudaki görüşlerimizi, yani anti-faşist mücadelenin güçleri ve anti-tekel mücadelenin muhtevasını açıklamaya çalışalım. Bu konuda önce Komünist Enternasyonalin ve Dimitrof'un görüşlerini belirterek sonra da kendi görüşlerimizi açıklayalım.

«Halkın büyük bir bölümünün tekelci kapitalizmin iktidarına karşı ve demokratik bir düzen uğruna ilerici çabasının işçi sınıfının amaçları savaşımıyla nasıl bağlanabileceği sorunu, Komünist Enternasyonal için gittikçe daha çok billurlaşıyordu. D.S. Manuilski bu görevi şöyle formüle etmiştir: «Bizim somut bir savaşım programımız olmalıdır. Proletarya diktatörlüğü ya da sosyalizm değil. Öyle bir program ki, sonunda kitleleri proletarya diktatörlüğüne götürsün.» (E. Lewerenz, a.g.e. s. 139)

«Halk Cephesi politikası ve özellikle proletarya diktatörlüğüne geçişin belirli bir biçimi olan halk cephesi stratejisine ilişkin sorunlar, sosyalist devrim yolu, **demokrasi savaşımının sosyalizm savaşımı ile birleştirilmesi ve işçi sınıfının diğer emekçi kitlelerle güçbirliği** yapması gibi Lenin'in teorilerinin uyarlanmasıyla çözüme kavuşmuştur. Faşizmin bilimsel tahlili sonucunda Komünist Enternasyonal, gelişmiş kapitalist ülkelerin geçen yüzyılda yaşadıkları anti-feodal nitelikteki burjuva demokratik devrimi gözönünde tutarak, onların **yeni demokratik bir değişimden** geçmelerini zorunlu kılmıştır. Bu demokratik devrim artık halkın demokratik hak ve özgürlükleriyle demokratik cumhuriyeti tehdit eden ya da bu hak ve özgürlükleri ortadan kaldıran güçlere karşı gerçekleşmeliydi. Anti-faşist ve anti-emperyalist nitelikteki demokratik bir devrim zorunlu görülmekteydi.» (a.g.e., s. 174-175)

«Nesnel görev olarak da faşizme karşı yürütülecek bir savaşımın özünde anti-emperyalist ve anti-tekelci olması öngörülmüştür.» (a.g.e. s. 161) (İtalikler bize aittir E.B.)

Açıkça görüldüğü gibi, Komüntern, anti-faşist mücadeleyi, TSİP'nin yaptığı gibi, emperyalizme ve tekelci kapitalizme karşı mücadeleden soyutlamamakta, tersine bütün bunları bir demokratik devrim mücadelesi içinde bütünleştirmektedir.

Faşizme karşı mücadele herşeyden önce bir devrim sorunudur. Faşizme karşı sürdürülecek bir mücadele faşizmin maddi temellerine yönelmeden ve faşizmi yaratan maddi temel ortadan kaldırılmadan, yani tekelci kapitalizm ortadan kaldırılmadan faşizmin yok edileceğini ve kökünün kazınacağını düşünmek veya faşizmin «küçük-burjuva muhalefet» yoluyla engelleneceğini düşünmek ya çok saf bir politikacılık, ya da bilinçli bir şarlatanlık olur.

Çünkü; faşizm olgusu kendi başına bir olay değildir. Faşizm olgusu tekelcilikle birlikte doğmuş ve iktisadi cebrin tekelci sermayenin kendi iktidarını devam ettirmeye yetmediği zaman açık veya örtülü şekilde uygulama alanına konan bir burjuva yönetimidir. Yani herşeyden önce bütün özellikleriyle bir sistemden kaynaklanmaktadır. Sisteme karşı bir mücadele yürütülmeden faşizmin yıkılması veya böylesi bir mücadeleye anti-faşist mücadele denmesi çok havada bir laf olur.

Bir mücadelenin neye karşı verilip, onun yerine neyin getirileceği belirtilmeksizin «anti» sözcüğü bir aldatmaca sözcüğü olmaktan öteye bir anlam taşıyamaz. Her «anti» sözcüğünün karşısına onun yerine neyin konacağı açık bir şekilde belirtilmelidir. Eğer ki, burjuvaziyle birlikte onun sistemine dokunmaksızın yani kapitalizme dokunmaksızın demokrasinin getirilmesi ve inşa edilmesi olağan birşeyse o zaman demokrasiyi kim yoketmiştir? Eğer sistem olarak kapitalizm tekelleşme aşamasına varıp demokrasiyi ortadan kaldırmamışsa, neden demokrasi uğruna bir mücadele gerekli görülmektedir? Çünkü emperyalizm de kapitalizmin bir üst aşamasıdır. Son tahlilde kapitalizmdir.

Ama şurası açık bir gerçek ki, tekelcilik çağına girmeden önce sadece proletarya sosyalizm uğruna yani sosyalizmi gerçekleştirmek için fakat bununla birlikte, demokrasiyi de savunarak, kapitalizme karşı bir mücadele yürütüyordu. Ve tekelcilik çağında, tekelci sermaye kapitalist sistem içindeki çelişkileride yoğunlaştırarak küçük-burjuvaziyi ve kısmen de orta burjuvaziyi ekonomik ve siyasi yönden sıkıştırarak demokrasi uğruna mücadele etmeye zorladığı içindir ki, proletarya tekelciliğe, tekelciliğin yönetimleri olan siyasi gericiliğe ve faşizme karşı mücadelede kendi gücünü demokrasi uğruna mücadele eden güçlerle birleştirerek sosyalizm uğruna mücadeleyi demokrasi uğruna mücadeleyle birlikte fakat önce demokratik devrimi gerçekleştirecek bir siyaset izlemiştir. Ve gerek anti-faşist bir mücadele olsun gerek anti-tekel mücadele olsun proletarya bu «anti»lerin karşısına demokratik devrim alternatifini getirmiştir. Yoksa Ahmet Kaçmaz'ın zannettiği gibi proletarya hedefini kaybetmiş bir şaşkın gibi karanlığa kurşun sıkmıyor. Gerek faşizme karşı mücadelesinde olsun gerekse siyasi gericiliğe karşı mücadelesinde olsun, proletarya bu mücadelelerin sonucu demokratik devrimi veya ülkenin koşullarına göre sosyalist devrimi gerçekleştireceğini açık bir şekilde belirtir. Ama Ahmet Kaçmaz, proletarya adına konuştuğunu iddia etmesine rağmen «anti»leri peş peşe sıralayarak bir mücadeleden bahsediyor, ama bunların ne ile sonuçlanacağını bir türlü kesin bir açıklıkla belirtmiyor. Burjuva sınırları içerisinde sürdürülecek bir demokrasi mücadelesinden bahsediyor. Fakat bunun kapitalizme karşı olmayacağını söylüyor ve bu mücadelenin CHP'yle birlikte verilmesinin zorunlu olduğunu söylüyor. Ondan sonra da CHP'nin bu gün tekelci sermayeye hizmet ettiğini belirterek ne idüğü belirsiz bir mücadele ve ne idüğü belirsiz bir demokrasiden bahsediyor.

Daha öncede belirttiğimiz gibi bilim hiç bir zaman için sayın yazarın zannetiği gibi proletaryanın sosyal-demokrasiyle ittifaka girmesini mecbur kılmamıştır. (Zaten bunu Avusturya örneğini vererek daha öncede açıklamıştık. Proletarya acaba nasıl bir mücadele ve devrim önersem, sosyal demokrasi benimle bu mücadeleye katılır diye bir şey düşünmez. Tam tersine ülkenin ekonomik, sosyal koşullarını hesap eder ve buna göre bir devrim ve demokrasi mücadelesi tespit eder; bu mücadeleye hangi katman ve sınıflar katılırsa, onlarla ittifaklara girer.

«Faşizme karşı yürütülen küçük burjuva muhalefeti, aslında, faşist tekelci sermayeye karşı **demokratik bir muhalefettir.** Bu tür muhalefet tüm faşist ülkelerde asla engellenemeyecek, demokratik eylem ve istemlerin ortaya çıkmasına yol açacaktır. Gene bu tür eylemler, demokratik reformist olduğu gibi devrimci demok-

(Devamı 19. sayfada)

(Baştarafı 3. sayfada)

nerek, hükümetin yıkılması için bir takım sosyal patlamaların yaratılmasına etkin bir şekilde çaba göstermişlerdir. Ve herkesin bilebileceği gibi bu çabalarında da muvaffak olmuşlardır.

Geçmişte Malatya'da Elazığ'da Sivas'ta yaptıkları gibi, son olarak K.Maraş'ta da bu tip girişimlerde bulunmuşlardır. Malatya'da Elazığ-da, Sivas'da ve K.Maraş'da meydana gelen olaylar hiç kuşkusuz, devrimci güçlerin ve emekçilerin önayak oldukları olaylar değillerdir. Bunlar, gerici faşist çevreler kullanılarak burjuvazinin bir kesiminin yaratmış olduğu sosyal hareketler ve katliamlardır. Hiç kuşkusuz, yaratılmış olan bu faşist katliam hareketlerinin hazırlanmasında Türkiye'nin ekonomik sosyal yapısına egemen olan güçlü tekeller de katkıda bulunmuşlardır. Mevcut buhranda gerileyen sermaye katmanları bu tip hareketleri mevcut iktidarı yıkıp, kendilerine destek sağlayacak bir iktidarı oluşturmak için düzenleyip, bu hareketlerden yana olurken, güçlü işbirlikçi tekelci sermaye de bu tip olayları çıkarttırıp, hükümeti daha sıkı gerici tedbirler almaya zorlayarak iktisat-dışı baskıları arttırıp, kendi sermaye birikiminin daha da yoğunlaşmasını sağlamak amacıyla bu hareketlerin doğmasına katkıda bulunmuştur ve hatta bu yolda zorlamalara girmiştir.

Tek cümleyle ifade edecek olursak, Türkiye'de katliamlar şeklinde ortaya çıkan tüm hareketlerin baş sorumlusu emperyalizm ve işbirlikçi tekelci sermayedir. Ama bu hareketlerin yaratılmasından her sermaye kesiminin ayrı amacı ve çıkarı vardır. Bir kesimi yani, çözülmekte olan kesimi can havliyle bu tip hareketlerin doğmasını sağlamaya çalışırken, güçlü tekelci sermaye kesimide hükümeti daha ağır gerici baskı ve tedbirleri almaya zorlamak için bu tip hareketlerin doğmasına ve bu tip hareketlerden yararlanmaya çalışmıştır.

Türkiye ağır ekonomik ve sosyal bir bunalım içindedir. Burjuvazi bu bunalımları değerlendirerek baskılarını daha da artırmaya çalışmaktadır. Türkiye işçi sınıfı ve diğer emekçiler siyasi bir partiden yoksun oldukları için bu tip bunalımlardan burjuvazi faydalanma yoluna gitmiştir ve faydalanmaktadır.

Yukarda kısaca belirtmiş olduğumuz nedenlerden dolayı, Türkiye'de siyasal ortam gerginleştirilmiş ve mevcut hükümetin yeni baskı tedbirleri getirmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Bu amaçla, herkesinde bildiği gibi, daha önce şiddet hareketleri gerekçe olarak gösterilip, anti-demokratik yasaların getirilmesi ve demokratik hakların büyük ölçüde kısıtlanması yoluna gidilmiştir. Lenin'in de belirttiği, tekelciliğin her türden demokrasinin düşmanı olduğu ve her türden demokrasiyi ortadan kaldırmak için çaba içerisine girdiği, bu çabanın da demokrasi güçleriyle tekelci sermaye arasındaki antegonizmayı daha da derinleştirdiği gerçeği, Türkiye'de açık bir şekilde ortaya çıkmıştır.

İşbirlikçi tekelci burjuvazi tüm demokratik hakları ortadan kaldırmak için yoğun bir çaba içersine girerken, demokrasi güçleri de Türkiye'de emperyalizme, faşizme, şovenizme ve tekelci kapitalizme karşı çeşitli güçbirliklerine girme girişimlerinde bulunmuşlardır.

Demokrasi yanlısı güçlerin bu şekilde birlikler oluşturması, «Demokratik Platform» girişimi ve getirilmek istenen gerici yasalar karşısında güçlü bir muhalefet yaratması, tekelci burjuvaziyi önemli ölçüde ürkütmüştür. Buna karşın Türkiye'de faşist güçlere çeşitli kitle katliamlarını tezgahlattırarak, hükümeti bir sıkıyönetim getirmeye zorlayıp, bu sıkıyönetim altında anti-demokratik baskı tedbirlerinin «yasallaştırılması» şeklindeki bir yola zorlamıştır. Hükümet de bunların tümünü bilerek ve hatta çıkartılmak istenen bu tür olaylara göz yumarak, bir kamuoyu yaratmış ve mevcut sıkıyönetimi getirmiştir.

Bilerek diyoruz çünkü, K.Maraş olayları doğmadan önce, K.Maraş'ta «ETKO» adlı faşist bir örgütün militanları yakalanmış ve böylesi bir olayın Maraş'da tezgahlandığı Türkiye kamuoyuna duyurulmuştur. Maraş'ta bu tip olayların tezgahlanmakta olduğunu başbakan bile defalarca söylemiş; Cumhurbaşkanı F.Korutürk olaylar doğmadan bir gün önce böyle olayların doğabileceğine bütün Türkiye kamuoyu önünde işaret etmişti. Hatta defalarca «sıcak bölge» olarak ilan dilmişti. Bütün bunlara rağmen Maraş'taki olayların tertiplenmesine müsamaha gösterilmiş, ve olaylar yaratıldıktan sonra da olaylara bir mezhep kavgası süsü verilmeye çalışılmıştır. Dikkat edilecek olursa, olaylara mezhep kavgası süsü vermek ve bu olayların çıkartılmasında esas etkenin devrimciler olarak gösterilmesine çalışılma bakımından iktidarla muhalefet ağız birliği yapmışlardır. İçişleri bakanı İrfan Özaydınlı, (Türkiye'deki bütün basın yayın kurumlarının Maraş'daki katliamı yaratan ve yapanların faşistler olduğunu belirtmiş olmalarına rağmen,) K.Maraş'taki olayları solcuların çıkarttığını söyleyerek, açık gerçekleri çarpıtmaya çalışmıştır.

Bütün bunlar göstermektedir ki, mevcut iktidarı elinde tutan Türkiye'nin ekonomik ve siyasal yapısı üstünde egemenlik kuran işbirlikçi tekelci burjuvazi bir takım faşist katliamları, bu hükümeti de alet ederek yarattığı gibi, bunalımın getirmiş olduğu ekonomik yıkıntı içersine giren diğer sermaye katmanlarının da düzenlediği olayları kullanarak, sıkıyönetimin uygulanması için gereken koşulları yaratmışlardır.

Mevcut sıkıyönetimin başlıca hedefi, askeri bir faşist diktatörlüğü getirmek değil, getirilmek istenen gerici yasa tedbirlerin çıkmasını sağlamak, ve bu gerici yasalar karşısında oluşmakta olan anti-faşist güç ve eylem birliklerini işlemez hale getirmek ve bunları dağıtmaktır. Zaten dağınık olan devrimci güçlerin birliğinin önüne geçerek, gelişmekte olan demokrasi yanlısı güçlerin mevcut sıkıyönetimle değil, fakat mevcut sıkıyönetimden faydalanılarak, getirilecek olan gerici yasal tedbirleri meclislerden çıkarttırıp, demokratik hak ve özgürlüklerin bu yasal tedbirlerle ortadan kalkmasını sağlamaktır. Büyük bir ihtimalle mevcut sıkıyönetim demokratik kuruluşların tümünün kapatılması yoluna gitmeyebilir, böyle bir yola başvurmayabilir. Ama bu günden sıkıyönetimlerle devrimci güçleri sindirip ilerde demokratik kuruluşların faaliyetlerini tamamen ortadan kaldıracak gerici yasaların çıkmasını sağlayıp, bu demokratik kuruluşların bu türlü gereci yasalarla işlemez hale gelmesini sağlayacaktır. Kuşkusuz, daha bu günden de sıkıyönetim, bazı demokratik ve yasal kurumların kapatılmasını sağlamıştır ve daha da fazlasının kapatılmasını sağlayabilir. Ama esas görünüm, demokrasi güçlerinin ve demokratik kuruluşların sıkıyönetimle değil, sıkıyönetim şartlarında kolayca çıkarılacak gerici yasalar eliyle bastırılmasıdır.

Şüphesiz buradaki amaç, Ecevit'in hiç ağzından düşürmediği «demokrasiyi korumak» sahteliğinin işçi sınıfı ve diğer emekçilere yutturulmasıdır.

Muhtemel Bazı Gelişmeler

Uygulanmakta olan sıkıyönetim siyasi gericiliği pekiştirerek daha da ağırlaştırmak amacıyla kullanılan gerici bir tedbirdir. Buna rağmen, bunun daha da başka yanlara götürülmesini isteyen, işbirlikçi tekelci burjuvazinin bir kesimi ve başka gerici-faşist güçler vardır. Bu güçler de faşizm yanlısı sermaye çevreleridir. Bu güçlerin planı: Arjantin'deki durumun aynısını Türkiye'de de yaratmaktır. Yani, mevcut iktidarı gerici tedbirleri almaya zorlamak, bu vesileyle sıkıyönetim ilan ettirmek, sıkıyönetim altında da terörist bir takım eylemleri devam ettirerek, askeri tedbirlerin daha da sıkılaştırılarak, askeri bir yönetim olan açık faşist diktatörlüğü getirmektir.

Herkesin hatırlayacağı gibi, Arjantinde'de, önce İzabel Peron tarafından sıkıtönetim ilan edilmiş, bu sıkıyönetim altında da bireysel terörist hareketler devam ettirilmiş, sıkıyönetimlere dayanılarak, siyasi gericiliğin uygulanmasıyla da bu tip terörist hareketlerin üstesinden gelinemeyeceği imajı kamuoyunda yaratılmış, gerekli ortam hazırlanarak, daha sonra askeri yönetimin İzabel Peron iktidarına el koyarak askeri faşist diktatörlüğü ilan etmeleri sağlanmıştır.

Böylesi bir durumun Türkiye'de doğabilmesi, mevcut ekonomik, siyasal, sosyal ve dış ilişkilere bakılarak, bu yazının başında da belirttiğimiz gibi oldukça zor bir ihtimaldir. Mevcut durumdaki gidiş buna doğru olan bir gidiş değildir. Fakat bu durumdan faydalanarak, faşizm yanlısı güçlerin terörist hareketleri devam ettirip, mevcut hükümeti tamamen köşeye sıkıştırarak, faşist askeri bir diktatörlüğün getirilmesi için belli çabalara girebilirler. Böylesi bir gelişim zayıf bir ihtimalde olsa, tüm devrimci güçler ve demokratlar bu ihtimali gözden kaçırmamalıdırlar. Bu yöne doğru doğacak olan tüm gelişimlere karşı uyanık olmalıdırlar.

Bugünkü sıkıyönetim, siyasi gericilik yönetiminin iktisat-dışı cebrin dozunu biraz daha artırarak, uygulanmasıdır. Bu uygulanmayla birlikte siyasi gericilik yönetiminin daha da kökleştirilip, ağırlaştırılabilmesi için, yasalarda yapılacak değişiklikleri yapmak, siyasi gericiliği tastamam bir şekilde Türkiye emekçi sınıfının üzerinde uygulamak amacını taşımaktadır. Böylece, Türkiye'deki işbirlikçi tekelcilik, daha çok uygulamayı düşündüğü ve kendi baskılarını dünya kamuoyunun gözünde gizleyecek olan siyasi gericiliği hiç olmazsa belli bir süre için istikrarlı hale getirmeye çalışacaktır.

Sömürge ve Ezilen

Yazı dizimizin bu son bölümünde, bu sayıya kadarki bölümlerde ortaya koymuş olduğumuz, sömürge statükosunun değerlendirilmesinin ışığında ilhak sorununa değinecek, ilhakın temellerini ele alacak ve Kürdistan'ın nasıl ilhak edildiği üzerinde duracağız. Ancak, buna geçmeden önce, «Kurtuluş» yazarının dünyamızdaki sömürgecilik ve yeni-sömürgecilik ilişkileri anlayışı üzerinde durmak gerekir.

Bilindiği gibi, E. Birliği, 11. sayısından başlayarak devam ettirdiği «Sömürgecilik Üzerine» adlı yazı dizisinde, tarihi çağ bakımından sömürgecilik ilişkilerinin yeni-sömürgeciliğe, yani bağımlılığa doğru emperyalizm altında bir gelişim seyri izlediğini belirterek; klasik sömürgeciliğin, rekabetçi kapitalizm döneminin ve ondan önceki dönemlerin bir ilişkisi olduğu, fakat bağımlılığın, yani yeni-sömürgeciliğin ise, emperyalizm çağının bir olgusu olduğunu belirtmeye çalışmıştır. Bunu yaparken de, her çağdaki kapitalizmin sömürge ilişkilerinde, ayrı durumlar yaratacağını, yani, emperyalist-kapitalizmin yeni-sömürgeciliği, rekabetçi kapitalizmin ise klasik sömürgeciliği temsil ettiğini, daha başka bir deyimle, rekabetçi kapitalizmin, klasik sömürgeciliğe emperyalizmin ise, bağımlılığa, yeni-sömürgeciliğe tekabül ettiğini belirtmiştir. Fakat, aynı zamanda, bu her iki değişik ilişkinin bir kılıç kesiği gibi birbirinden ayırt edilemeyeceğini, bunun için emperyalizm ve onun yaratmış olduğu dış ilişkilerinde yeni-sömürgeciliğin egemen olmasına rağmen, hâlâ Afrika gibi bölgelerde rekabetçi kapitalizm dönemine tekabül eden klasik sömürgeciliğin de günümüze kadar hâlâ varlığını devam ettirebildiğini izah etmiştir.

Ayrıca şunu da belirtmiştir ki, emperyalizm çağında var olmakla birlikte klasik sömürgecilik, rekabetçi dönemin sömürgeciliğinden kalma ve ona tekabül eden bir sömürgecilik ilişkisidir. Bu klasik sömürgecilik ilişkileri içindeki ülkeler emperyalizmle direk ilişki içinde olan sömürgeler olmadıkları, kendisi de emperyalizme yarı-bağımlı olan (örneğin Portekiz gibi) ülkelerin sömürgeleri olup, dolayısıyla emperyalizmle bizzat işbirliği ilişkilerine geçemedikleri için, klasik sömürgecilik durumlarını devam ettirmişlerdir ve ettirmektedirler. Buna karşılık emperyalizmle direk ilişki içinde olan veya doğrudan doğruya emperyalizmin sömürgesi olan ülkelerin, emperyalizmin sermaye ihracı karakterinden dolayı, eski sömürgecilik ilişkilerinden çözülerek, yeni-sömürgecilik ilişkilerine geçmişlerdir. E. Birliği, bu ilkeden hareketle, Lenin'in vermiş olduğu Portekiz ve Arjantin örneğini alarak ve Lenin'in o dönemde yarı-sömürge ülkelerin durumlarının «yarı yolda» oldukları ve bu durumlarının değişeceği şeklindeki tezini: Her iki ülkenin ve diğerlerinin bu geçici durumunun sömürgecilikten, bağımlılık ilişkisine doğru, yani, yeni-sömürgeciliğe doğru bir gelişme seyri izleyeceği şeklinde nitelemişti. «Kurtuluş» yazarı, E. Birliği'nin, Lenin'in Portekiz ve Arjantin hakkında söylemiş olduğundan çıkartmış olduğu bu sonuca karşı çıkarak, bu ülkelerdeki değişimin bağımlılığa doğru, yani yeni-sömürgeciliğe doğru değil, bu ülkelerin sahip bulundukları siyasal bağımsızlıklarını da yitirerek, tam bir sömürge olma durumuna doğru gelişeceklerini iddia ederek, şöyle demiştir:

«İkinci olarakta, Lenin, yarı-sömürge niteliğindeki ülkeler için, E. Birliği yazarının anladığı tarzda «geçici» olmaktan bahsetmiyor. Lenin'in bahsettiği şey bu tip ülkelerin —şeklende olsa— sahip bulundukları siyasal bağımsızlıklarını da yitirmekte olmalarıdır.» («Kurtuluş» No: 24, s. 67)

«Kurtuluş» yazarı, bu sağlam tezine (!) ve çok «aydın» olmasına dayanarak ve «Şimdi de Lenin'i kendi geri zekalı muhakemesine ortak yapmaya çalışan bu yazar tas'ağının kaç ayar olduğuna bakalım» (a.y. s. 66) diyerek, kendisini mihenk taşı zannedip, kendi kavlince, kendisine layık olan bir takım sıfatları E. Birliği'ne yakıştırmaya çalışmış. Biz yazar ile böylesine bir laf ebeliği yarışına girmeyeceğiz. Fakat, kimin, Lenin'i «kendi geri zekasına ortak etmeye» çalıştığını kolay ve açık bir şekilde okuyucuya açıklayabilmek için yazara bir tek soru soracağız. Peki sayın yazar: Lenin'in Portekiz ve Arjantin'in ve buna benzer diğer ülkelerin o günkü durumuna «geçici» terimini kullanmasını, E. Birliği Arjantin ve Portekiz'in bağımlılık ilişkilerine doğru, yani yeni-sömürgecilik ilişkilerine doğru «geçici» bir durum arzettiği şekilde yorumlarken, siz de «Lenin'in kastettiği şey bu tip ülkelerin —şeklen de olsa— sahip bulundukları siyasal bağımsızlıklarını da yitirmekte olmalarıdır», şeklinde yorumlamışsınız. Şimdi bakalım Portekiz ve Arjantin'in ve diğer benzeri ülkelerin bugünkü durumuna, Lenin'in bu dediğinden sizin çıkarttığınız sonuç mu doğru, yoksa E. Birliği'nin çıkarttığı sonuç mu doğru? Yani bu ülkelerin bağımsızlık ilişkilerine doğru bir «geçici» lik arzetmesi durumu mu doğru, yoksa sizin bu ülkelerin «şeklende olsa sahip bulundukları siyasal bağımsızlıklarını da» yitirerek, gerilere doğru, yani klasik sömürgeciliğe doğru gidecekleri şeklindeki iddianız mı doğru?

Bir sürü laf ebeliği yaparak, sorunu demogojiye boğmuşsunuz sayın yazar. Ama bu vereceğimiz somut örnek karşısında demogoji yapabilecek bir alternatif bulamayacaksınız kanaatindeyiz. Peki şimdi, Portekiz'le Arjantin, «şeklen de olsa sahip bulundukları siyasal bağımsızlıkları» yok olarak, yani bu ülkeler o dönemde ellerinde bulundurdukları bağımsız siyasi devletlerinden de olarak, tam bir sömürge haline mi geldiler; yoksa bu ülkelerde «şeklen de olsa» siyasi bağımsızlık niteliği arzeden devletler daha da güçlenerek, emperyalizmin bu ülkelerdeki ekonomik ilhakına dayanarak mı gelişti? Lenin'in belirtmiş olduğu durumu bir sürü laf ebeliği ve demogojilerle, Lenin'in dediğinden başka bir şekilde göstermeye çalışmayı başardınız kabul edelim. Peki bugün Portekiz'le Arjantin ve benzeri ülkelerde bütün dünyanın gördüğü ve bildiği, siyasi yönden bağımsız devletleri demogoji ve laf ebelikleriyle nasıl gizleyeceksiniz? Lenin'in dediklerinden sizin çıkartmış olduğunuz sonuç doğru olsaydı, yani bu ülkeler «şeklende olsa sahip bulundukları siyasal bağımsızlıklarını» da yitirselerdi, şimdi Arjantin ve Portekiz de bugünkü gibi siyasi yönden bağımsız devletler olmazdı. Bugün buralar, klasik sömürgelerde olduğu gibi, sömürgeci ülkenin tayin ettiği valilerce yönetilirlerdi. Veya klasik sömürgeciliğe ait olan başka bir yöntemle yönetilirlerdi. Yani her halükarda bu günkü gibi siyasal yönden bağımsız birer devlete sahip olamazlardı.

Sayın yazar sizi görmemekte ısrar ettiren o gözünüzdeki inat gözlüğünü çıkartmadığınız müddetçe, hangi yana dönseniz bu gerçekler gözünüze çakılacaktır. Demekki, Lenin'in, Arjantin ve Portekiz için «geçici» dediği şey sizin zannettiğiniz gibi, sömürgeciliğe doğru, yani geriye doğru bir dönüş değil, emperyalizmin genel karakterine uygun bir şekilde bağımlılık ilişkilerine yani, yeni-sömürgeciliğe doğru «geçici»lik arzeden bir durummuş. Bu açık gerçekler göstermektedirki, E. Birliği yazarı değil, yazar «Lenin'i kendi geri zekalı muhakemesine ortak yapmaya» çalışmaktadır.

Bu konuyu da geçerek, «Kurtuluş» yazarının E. Birliği'ni Kürdistan'a «ilhak edilmiş ezilen ulus» demesine yönelttiği eleştirileri cevaplamaya ve bu vesile ile ilhak konusunu da açıklamaya çalışalım.

İLHAK NEDİR?

Yazımızın bu bölümüne kadar, klasik sömürgeciliğin, bağımlılığın yani yeni sömürgeciliğin, ekonomik, sosyal ve siyasal durumlarını incelemiş bulunmaktayız. Yazımızın bu bölümünde de ilhaklar üzerinde durup ilhakı ekonomik, sosyal ve siyasal olarak açıklayacağız. Bunu yaparkende, Kürdistan'ın somut durumunun, ilhakın ekonomi, sosyal siyasal konumuna uyup, uymadığını da karşılaştırarak, Türkiye Kürdistan'ı bir ilhak mı, yoksa bir sömürge mi olduğunu açıklamaya çalışacağız.

Daha önceki bölümlerde Mozambik, Gine, Rodezya, G. Afrika, Cezayir gibi ülkelerin sömürgecilik dönemlerindeki somut durumlarını incelememizde ve Cabral'ın da genel olarak sömürgecilik konusundaki düşüncelerini aktardığımızda, klasik sömürgecilikte mutlaka ve mutlaka, uygulama biçimi ne olursa olsun, bir farklı statükonun olduğunu görmüştük. Yeni-sömürgelerde de, yani bağımlılık ilişkilerinde de, siyasi yönden bağımsız bir devlete sahip olma, ekonomik olarakta sömürgelerden farklı bir şekilde, burjuvazinin ve işçi sınıfının gelişmesi, yani kapitalist merkezileşmenin olduğunu, tek kelimeyle, yeni-sömürgelerdeki ekonomik ve siyasal, sosyal durumu sömürgelerinkinden çok farklı olduğunu görmüştük. Şimdi de genel olarak, statüko konusunda, ilhakların bir statükoya sahip olup, olmadığına bakalım. Ve daha sonra ekonomik, sosyal ve siyasal olarak daha detaylı bir şekilde ilhakları inceleyelim.

İlhakın genel tanımını önce Lenin'den öğrenelim:

«İlhak kavramı genel olarak şunları içerir: 1 — Zor kavramı, yani zorla kendine bağlama. 2 — Başka bir ulus tarafından ezilme kavramı, yani «yabancı» bölgelerin ülke topraklarına katılması. 3 — Statükonun bozulması kavramı (Lenin, Milli Mesele, s. 60 - 61)

Daha önceki araştırmalarımızda da görmüştükki; sömürgelerde esas ve temel sorun statükonun varlığıydı. Yani sömürge ülkenin: 1 — sömürgeci ülkenin tayin ettiği bir vali tarafından yönetilmesi, veya Cezayir örneğinde olduğu gibi, sömürgeci devletin merkezi parlamentosunun dışında, sömürgeye has ayrı bir meclisin kurularak, bu meclise seçilenlerin de büyük çoğunluğunun sömürgeci devletin tespit ettiği kişilerden seçilmesi ve yine bu meclisin sömürgeci devletin bir valisi tarafından denetlenmesi, 2 — Sömürge ülkenin topraklarına, zorla el konarak, topraklar üzerindeki yerlilerin bir bölge üzerine toparlanarak, dıştan gelen nüfusun bunların yerine konarak, genellikle dıştan içe doğru, yani yabancı insanların o sömürgeye akımını sağlamak, böylece yerli halkı (sömürge halkını) toplama bölgelerine hapsetmek yoluyla dıştalamak, 3 — Sömürgenin yönetim ve denetimini sömürgeci ulusun, anayasasıyla değil, sömürge için çıkartılmış bir özel anayasa ile yönetilmesi ve

Ulus Sorunları-7

böylece sömürge ulusun yönetim ve denetimden dıştalanması, 4 — Sömürge ulusun kendine has vergi ödemesi (haraç); insanlarının zorla çalıştırılması; sömürgenin bir işgücü kaynağı haline getirilerek, bu işgücünden yalnız sömürgeci ulusun yararlanması ve böylecede kapitalizmin gelişmesinin engellenmesi, gibi özel bir statüko ayrımı mevcuttur.

İlhaklarda ise, Lenin'in de yukarda belirttiği gibi, hakim bir ulusun, başka bir ulusu zorla kendine bağlaması, başka bir ulus tarafından ezilen ülkenin topraklarının, egemen ulusun topraklarına katılması ve bunların tümünün yaratacağı: «statükonun bozulması kavramı» söz konusudur. Statükonun bozulması kuşkusuz, ekonomik, sosyal ve siyasal bakımdan, sömürge ülkelerden farklı olarak ilhaklarda, sermayenin ortak bir pazar içinde dolaşımını ve böylece kapitalizmin gelişmesini, bu vesile ile de bir burjuvazi ve proletaryanın doğmasını sağlayacaktır. Doğmuş olan bu ekonomik ve sosyal durum yanında, ilhak edilen ülkenin toprakları, ezen ulusun topraklarına katıldığı için, yönetimde de bir değişikliği getirecektir. Bu fark ne yeni-sömürgecilikte olduğu gibi işbirlikçi bir sınıfın kurmuş olduğu şeklen bağımsız bir devlet tarafından yönetilmesi biçiminde olur, ne de sömürgelerde olduğu gibi ayrı bir statükoya tabi tutularak sömürgeci ulusun tayin ettiği yöneticiler tarafından olur.

Olamaz çünkü, ilhaklarda ayrı bir statüko yoktur; veya bağımsız bir devlet yoktur; fakat ilhak edilen ulusun toprakları, ilhak eden ulusun topraklarına katıldığından, kapitalizm ilhak şartlarında gelişip, yine farklı bir statükonun yokluğu nedeniyle, ilhak edilen ülkede bir burjuvazi ve işçi sınıfı yaratır. Bunun için hem ekonomik hem de siyasi yönden ilhak edilmiş ülkede doğan burjuvazi, ilhak eden hakim ulusun burjuvazisiyle statüko dışı bir ilişki ve işbirliği içine girer; ekonomik alandaki bu ilişki ve işbirliği, siyasi alandaki merkezi devlet yönetiminde de bir işbirliğine dönüşür. İlhaklarda, ayrı bir siyasal ve ekonomik statü olmadığı gibi, devlet yönetiminde de, her iki ulusun burjuvazisi, arasında herhangi bir ayrı statü farkı olmaksızın, kendi güçleri kadar katkıda bulunurlar. Tek kelimeyle ifade edecek olursak, ekonomik yapıda doğmuş olan ortaklık ilişkisi, siyasal alanda da her iki ulusun burjuvazisinin statüko dışı bir birliğini getirir. Bunun için de burjuvazi ortak bir pazar bütünlüğü içinde sömürüden pay alma konusunda anlaştıktan sonra, kendi aralarında milliyetçilik diye hiç bir şeyi bırakmadan sömürülerine devam ederler. Ekonomik ve siyasi yönden ilhak edilen ulusun burjuvazisinin millet, milliyetçilik diye bir derdi kalmaz. Çünkü burjuvazi esas derdi olan, sömürme olanaklarına kavuşmuştur. Bunun için ulusal sorun ve kendi kaderini tayin etme ilkesini savunmak ezilen ulusun proletaryası ve diğer emekçi sınıflarına kalmıştır.

«Ne yana bakılırsa bakılsın, son derece belirgin olan bir şey varsa, o da «İlhak»ın, bir milletin kendi kaderini tayin etme hakkının ihlali, halkın arzusuna karşı olarak devlet sınırlarının düzenlenmesi demek olduğudur.» (a.g.e. s. 61)

Demekki, ilhak, ilhak edilen ulusun topraklarının ezilen ulusun hilafına ezen ulus devletinin sınırları içine katılmasıdır. Bu toprakların ve bu topraklar üzerinde yaşayan insanların her hangi bir farklı statükoya tabi tutulmadan bu devlet tarafından, yani merkezi devlet tarafından yönetilmesidir. İlhakların bu açık durumuna rağmen «Kurtuluş» yazarı, yine her şeyi birbirine katıp, bir anlamsızlık yaratmak amacıyla, şöyle demiştir:

«Bunların bir özelliği de kapitalist gelişme seviyeleri açısından ilhakçı devletten bile ileri düzeyde ve daha medeni uluslar olmalarıdır. Zaten bu kategoride ele almadıklarını biraz evvel aktardığımız alıntılarından görmek mümkün. O zaman zaten ilhak olan bu tip uluslar için, fazladan bir ilhak takısı anlamsızlık olur. Sözünü ettiğimiz bu iki halde de ilhak kavramı yersiz olduğuna göre ve konumuz açısından da ilhak sayılmayan ezilen uluslar söz konusu olmayacağına göre, ilhak edilmiş ezilen ulus kavramı ne idüğü belirsiz bir hilkat garibesidir.» («Kurtuluş» No: 23, s. 55)

Kurtuluş yazarı doğrudan doğruya okuyucularıyla alay etmektedir. E.Birliği Kürdistan'a sömürge değil de, ilhak edilmiş ezilen ulus derken, bu kavramı kendiliğinden yaratmadığı gibi, bu kavram Lenin tarafından açıklanmış bir kavramdır. Kürdistan'da bu gün sömürgelerden çok farklı bir şekilde, kapitalizm gelişmiş olduğu, yine sömürgelerden farklı olarak, bir burjuvazi ve bir işçi sınıfı doğduğu, ekonomik, sosyal ve siyasal olarak klasik sömürgelerden ve yeni —sömürgecilikten farklı bir konuma sahip olduğu için, E.Birliği Kürdistan'a sömürge, ya da yeni— sömürge değilde, ilhak edilmiş ezilen ulus demektedir. Ama bizim yazara göre, E.Birliği fol yok yumurta yokken, Kürdistan'a ilhak edilmiş ezilen ulus demektedir. Ve bunun da «bir hilkat garibesi» olduğu gibi dehşet verici laflar ederek, geçiştirmektedir. Peki, «Kurtuluş» okuyucuları, bu yazara sormazlarmı, E.Birliği Kürdistan için, farklı hiç bir tez ileri sürmeksizin mi. Küdistan'a ilhak edilmiş ezilen ulus demektedir? Şimdi Kürdistan'a neden ilhak edilmiş ezilen ulus dediğimizi bir daha açıklarsak, (çünkü bundan önce defalarca açıklanmıştı bu durum) acaba bizim sayın yazar, bu kafadan attığı boş laflar karşısında her hangi bir eziklik hissetmeyecek midir? Bir konu tartışılırken, karşıt görüşün ne olduğu, iyi bir şekilde açıklanarak eleştirilmelidirkl, o konu bir açıklık kazansın, ve okuyucular da kimin neyi ne için savunduğunu anlasın ve buna göre bir karar versinler, en doğru olanını tespit etsinler.

Yazar, ilhaklardan bahsederken: «bunların bir özelliği de kapitalist gelişme seviyeleri açısından ilhakçı devletten bile ileri düzeyde ve daha medeni uluslar olmalarıdır» demektedir. Yazarın mutlaklaştırarak, abarttığı «kapitalist gelişme seviyeleri açısından ilhakçı devletten bile ileri düzeyde» olması durumunu bir yana bırakır, onu yazarın bir öznel düşüncesi olarak görürsek; ilhakların kapitalist gelişim bakımından sömürgelerden daha gelişkin ülkeler için geçerli olmaları doğrudur. Biz de Kürdistan'a tastamam bu yüzden «ilhak» diyoruz. Yazarın «kapitalist gelişme seviyeleri açısından ilhakçı devletten bile ileri düzeyde» diyerek ilhak edilen ülkenin ilhak eden ülkeden mutlaka daha ileri düzeyde olması düşüncesi, söylemeye lüzum yok ki, kafadan atılmış, boş bir şeydir. Çünkü, örneğin, gerek ikinci Cihan savaşı döneminde olsun, gerekse, Birinci Cihan Savaşı döneminde olsun emperyalist devletlerin gidip, ilhak ettiği ulusların hepsi emperyalist devletlerden, kapitalizmin gelişmesi ve uygarlık bakımından daha üst düzeyde değillerdi. Ama, yine başka bir örnek olan Rusya'da, Polonya gibi bazı ilhak edilmiş ezilen uluslar, kapitalizm ve uygarlık bakımından Rusya'dan daha ileri idiler. Yani ilhak edilmiş ezilen ulusların, her halükarda ilhak eden ve ezen ulustan kapitalizm ve uygarlık bakımından «ileri» düzeyde olması söz konusu değildir, ve böyle bir kesinlik yoktur. Kesin olan bir şey varsa o da: ilhak edilmiş ezilen ulusların, kapitalizmin gelişmişliği, ve giderekte gelişmesi bakımından sömürgelerden farklı bir duruma sahip olmalarıdır.

İki tane ilhak vardır. Birisi ekonomik, birisi siyasi. Siyasi ilhak zora dayanan yani, güçlü bir ulusun, güçsüz bir ulusu silah zoruyla gidip işgal etmesidir. Bunun için siyasi ilhak emperyalizm öncesinde de ve emperyalist sermaye olmaksızın da gerçekleştirilebilecek bir şeydir. Siyasi ilhak güçsüz bir ulusun, güçlü bir ulus tarafından işgal edilerek, topraklarının zorla kendi devlet sınırları içersine katılmasıdır. Bunun için siyasi ilhak her halükarda ulusların kendi kaderini tayin etme hakkını ihlal eder. Ve bu hakkı ortadan kaldırmaya çalışır. Siyasi ilhak, aynı zamanda ekonomik ilhaka dönüşmediği müddetçe, ilhak edilen ulusun burjuvazisi kendi kaderini tayin etme hakkı uğruna, yani kendi pazarına sahip olma ve bağımsız bir devlet kurma uğruna diğer halk kesimleriyle birlikte mücadeleye katılır. Bu durumda ulusal sorun birinci planda ve sınıfsal sorundan daha etkin bir biçimde kendisini gösterir.

Fakat, ekonomik ilhak böyle değildir, ekonomik ilhak, sermaye ihracının, yani emperyalizmin doğurduğu bir olgudur. Emperyalizm, bu sermaye ihracı karaekterinden dolayıdır ki, bir ülkeyi siyasi zora değil, sermayenin kadir-i mutlaklığına dayanarak da ekonomik olarak ilhak edebilir ve kendisine bağımlı duruma getirir. Bir ülkenin salt ekonomik olarak ilhak edilmesi, o ülkede ulusal sorunu birinci planda gündeme getirmez. Çünkü emperyalizm güçlü devletleri bile, yani kapitalizmin gelişmiş olduğu ülkeleri bile, onların siyasi bağımsızlığına dokunmadan ekonomik olarak ilhak edebilir. Ekonomik İlhak, siyasi ilhak olmaksızın **tamamiyle** «elde edilebilir» bir şeydir ve geniş ölçüde uygulanmaktadır.» (MARKSİZMİN BİR KARAİKATÜRÜ VE EMPERYALİST EKONOMİZM s: 49) Sadece ekonomik olarak ilhak edilmiş bir ülkede ulusal sorun, özellikle de burjuvazi için bir önem taşımaktan çıkmıştır.

Kuşkusuz, siyasi ilhak güçlü olan her devletin, güçsüz olan bir ulus üzerinde gerçekleştirilmesi mümkünken, ekonomik ilhak, ancak ve yalnız emperyalizm tarafından gerçekleştirilebilir. Fakat, bir de hem siyasi, hem de ekonomik olarak ilhakın gerçekleştirilmesi vardır. Kuşkusuz bu durum da ancak ve yalnız emperyalizm eliyle gerçekleştirilecek bir durumdur. Hem siyasi hem de ekonomik ilhakın gerçekleştiği durumda da, yine ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı ihlal edilmiştir ve bu hakkın mutlaka geri alınması gerekir. Yani bu durumda, ilhak edilmiş ulusun kendi kaderini tayin etmesi için bir mücadele vermesi gerekir. Fakat, ekonomik ve siyasi olarak ilhak edilmiş ulusun kendi kaderini tayin etmek için mücadele edecek güçleriyle, yalnız siyasi olarak ilhak edilmiş ülkede kendi kaderini tayin etme hakkı için mücadele edecek güçler birbirinden farklıdır. Çünkü, ekonomik olarak ilhaka uğramış bir ülkede, kapitalizm gelişir, güçlü bir burjuvazi doğar ve bu

(Devamı 12. sayfada)

burjuvazi işbirlikçi karakter kazanarak kendi kaderini tayin etme hakkı konusunda ulusal saflarda değil, karşı saflarda yerini alır. Ve böylecede ulusların kendi kaderini tayin etme hakkını işçi sınıfı ve diğer emekçiler omuzlamış olur. İşte Kürdistan, hem siyasi olarak, hem de ekonomik olarak ilhak edilmiş ezilen bir ulus olduğu için burda da Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi hakkı, Kürdistan'da oluşmuş ve işbirliğine girmiş burjuvazi tarafından değil, Kürt emekçileri tarafından gerçekleştirilecek olan bir haktır.

Sermaye Açısından Sömürgeler ve Kürdistan

«Sömürgelerin kendi sermayeleri ya da sözü edilecek kendi sermayeleri yoktur. Ve finans-kapital altında, siyasal bağımlılık koşulu dışında, hiç bir sömürge sermaye edinemez.» (UKTH. Lenin s: 180)

Evet, sömürgeler sermaye bakımından ya hiç sermayeleri olmayan, ya da sözü edilemeyecek kadar az sermayeye sahip olan ülkelerdir. Yani sömürgelerde kapitalizm ve kapitalist gelişme söz konusu değildir. Ancak ta ki o sömürgeye emperyalizmin sermaye ihracı güçlü şekilde girinceye kadar. Yani sömürgeler, bağımlılık ilişkilerine doğru bir gelişim içine girmeksizin, sömürgelerde kapitalist gelişme diye bir şey olanaksızdır. Peki Kürdistan'da durum böyle midir?

Kürdistan'da sermaye vardır ve hem de sömürgelere nazaran son derece gelişkindir. Ne ki; Kürdistan için her hangi bir ayrı statüko olmadığından ve Kürt burjuvazisi de Türkiye'deki pazar bütünlüğü içinde Türk burjuvazisi ve emperyalizmle bütünleştiğinden Kürdistan'daki sermayenin hangi ulusun burjuvazisine ait olduğu belli değildir. Yani Türk burjuvalarına mı, yoksa Türkiye'de yatırım yapmış olan ABD, Almanya, Fransa, gibi emperyalist ülkelerin burjuvalarına mı, yoksa Kürt burjuvalarına mı ait olduğu bilinmeyen; fakat buna rağmen de, epeyce gelişkin olan bir sermaye vardır. Zaten bizim açımızdan, Kürdistan'daki sermayenin hangi ulusun burjuvazisine ait olduğu önemli değildir. Önemli olan, Kürdistan'da bir sermayenin doğup, bir burjuvazi ve işçi sınıfı yaratmış olması sorunudur. Bu sınıflar oluşmuş vaziyettedir. Yani, Kürdistan'da hem sermaye, hem burjuvazi hem de proletarya doğmuştur. Kürdistan'ın kapitalist üretim ilişkileri bakımından bu derece gelişmesi ve Kürdistan'da sermayenin ve işçi sınıfının varlığı ekonomik ve sosyal olarak Kürdistan'ın bir sömürge ülke olduğunu değil, ilhak edilmiş bir ülke olduğunun birinci kanıtıdır. Evet sayın yazar, Kürdistan'a ilhak edilmiş ezilen ulus dememizin temel nedenlerinden birisi budur.

Yönetimsel olarak, yani siyasal olarak ta, Kürdistan sömürgelerde olduğu gibi bir yönetime haiz değildir. Yeni-sömürgecilik gibi, bağımsız bir devlete de sahip değildir. Statükonun bozulmuş olması nedeniyle, Kürdistan'da doğmuş olan işbirlikçi burjuvazi Türkiye Cumhuriyeti devletinin yönetim ve denetimine katılarak, sömürülerini ezen ulusun burjuvazisiyle birlikte yönettikleri ve esas baskı gücü olan merkezi devlet eliyle uygulamaktadırlar. Kürdistan'ın bir sömürge olmayıp ezilen bir ulus olduğunun belirgin ve esas özelliklerinden birisi de budur. Bu konuyu «Kurtuluş» yazarının: «Daha çok diğer sömürgeler üzerinde durmaktansa Kürdistan somutu üzerinde durmayı zorunlu görüyoruz» şeklindeki davetine uyarak, ve Kürdistan'ın somut durumuna dayanarak açıklayalım.

Kürdistan burjuvazisinin devlet yönetimine katıldığı ve Kürtlerden de öğretmen, müdür, E. müdürü, subay, general, hakim, savcı, avukat, Milletvekili, Senatör, bakan, Meclis başkanı, Başbakan, Cumhurbaşkanı gibi devlet adamlarının oluştuğunu ve devlet yönetimine burjuvalarının lehine katkıda bulunduklarını daha önceleri açıklamıştık. Ve böyle bir durumun dünyanın hiç bir sömürgesinde olmadığını somut örneklerle göstermiştik. Yalnız burda, iki somut örnek vererek, bu devletin her iki ulusun burjuvazisinin merkezi devleti olduğunu kanıtlayacağız. Bu örneklerden birisi Malatya, diğeri ise G.Antep'tir. Daha fazla örneklere lüzum görmeden vereceğimiz bu iki örneğin yazarın bütün itirazına rağmen mevcut devletin her iki ulusun egemen sınıflarının devleti olduğunu ispatlamaya yeteceği kanaatindeyiz.

Malatya, herkesin bildiği gibi, Türklerin de, Kürtlerin de hemen hemen birbirine yakın oranda toplandıkları bir yerdir. Bilindiği gibi, Hamido' nun kendisi bir Kürttü. Hamido ölümünden önce iki kez çevresine toplamış olduğu, özellikle Pötürge, İzollu Kürt militanlarından oluşan guruplarıyla Malatya'da dükkanları, evleri ve işyerlerini yağmaladılar; önlerine gelen her şeyi yakıp yıktılar. Bir kere de Hamido'yu, yine faşistler yapmış oldukları bir oyunla öldürerek, Malatya'da talan hareketine ve katliamlara bir kez daha giriştiler. Hamido'dan önce ve Hamido'nun ölümünden sonra bu faşist talan ve katliamların büyük bir çoğunluğunu İzollu ve Pötürge Kürtleri oluşturuyordu. Ve talan edilen yerlerin bir sürüsü de Türk olan vatandaşların evleri ve işyerleriydi. Buna rağmen, gerek Hamido'nun ölümünden önce Hamido'nun öncülüğünde gerçekleştirilmiş olan talan ve katliamlar ve gerekse Hamido'dan sonraki talan ve katliamlar, Kürt faşist militanların önderliğinde gerçekleştirildiği halde, her seferinde devlet güçleri, Hamido'nun yanında yerlerini aldılar; (Hamido'nun öncülüğünde yapılan talan ve katliam hareketinin birinde Hamido bir kez tutuklandı, hareketi Hamido'nun yönettiği ve en önde yürüdüğü bütün Malatyalı vatandaşlar ve devlet güçleri tarafından bilindiği halde, Hamido üç dört gün kadar tutuklu bırakılıp, ondan sonra salıverildi). Hamido'nun ölümünden sonra faşistlerin gerçekleştirdiği talan ve katliamda yine devlet güçleri, Ecevit Başbakan olduğu halde, Kürtlerin faşist militanlarının yanında yerini aldı ve faşistlerin halkın üzerine uygulamış olduğu baskı ve zulme devlet güçleri de yardımcı oldu. Bu faşist Kürt militanlarını devlet güçlerinin desteklemesi, kuşkusuz bu Kürt militanlarının «sömürgeci»lere karşı mücadele etmesi değil, her iki ulusun burjuvalarının emekçi halk üzerindeki baskı ve terörünü sürdürmesi durumundan kaynaklanıyordu.

G. Antep'te ise, yine Kürt ve Türk halkları birbirine yakın bir oranda birlikte yaşamaktadırlar. Burda da faşist güçlerin lideri yine Kürt olan, bu gün milletvekili ve ikinci MC döneminde de Sağlık Bakanlığı yapan Cengiz Gökçek'tir. Ve yine Cengiz Gökçek'in oluşturmuş olduğu taban daha çok Kürtlerin arasındandır. G.Antep'te de Malatya'da olduğu gibi ve hatta daha sık bir şekilde faşist saldırılar gerçekleşir. Yine burda da faşist militanlar, ve burdaki faşist hareketlere öncelik edenler daha çok Kürtlerden oluşmaktadır. Burda da faşist saldırıların yapıldığı her seferde devlet güçleri gelip faşistleri destekler. Burada da faşistler Türklerin de evini ve işyerini tahrip ederler. Bütün bunlara rağmen, «Kurtuluş» yazarı mevcut devleti hem Kürt hem de Türk egemen güçlerinin bir baskı aracı olarak kabul etmez; ve bu devletin sadece Türk burjuvazisine ait bir devlet olduğunu iddia eder. Fakat, görüyoruz ki, yazarın Türklere ait olduğunu söylediği bu devlet, Kürt faşistlerinin öncülüğünde talan edilen Türk evleri ve Işyerleri karşısında, yine de Türkleri değil, fakat öncülük eden faşist Kürt militanları destekler.

Peki, dünyanın hiç bir yerinde görülmüşmüdür ki, sömürge bir ulusun insanları faşist militanlar olsunlar ve egemen ulusun insanlarını, halkını faşist baskı altına alsınlar; sömürgeci ulusun devleti de «sömürgenin bu faşist güçlerinin» yanında yer alsın ve kendi ulusundan olan işçi ve diğer emekçilerin öldürülmesine, baskı altına alınmasına seyirci kalsın veya bu baskıya destek olsun. Bu durum dünyanın hiç bir sömürgesinde olmuş ve olacak durum mudur? «Kurtuluş» «faşizm tırmanıyor.» diyerek, devletin faşistler tarafından ele geçirilmesi görüşünü ileri sürerken, acaba kendisi bir Kürt olan ve 2. MC döneminde sağlık bakanı olan Cengiz Gökçek'in de «devleti faşistleştirmeye» çalıştığını kabul ederler mi acaba?

Yoksa Cengiz Gökçek'in sömürge ulustan biri olduğunu söyleyip, devletin «faşistleştirilmesi»inde rol alamayacağını mı söylerler? Biz sadece bu iki örnekle yetineceğiz; yoksa Kürdistanın her tarafında; Elazığ'da, Erzincan'da Kars'ta, Maraş'ta ve hemen hemen tüm Kürdistan'da, faşistler Kürt emekçilerini faşist baskı ve zulüm altına aldıkları gibi, oralardaki Türk emekçilerini de aynı şekilde baskı ve terör altına alarak başını kaldıramaz hale getirmektedirler. Fakat, buna rağmen, bizim yazarın «sömürgeci devleti», ne hikmetse, kendi ulusundan olan vatandaşlara hiç sahiplik etmemektedir! Daha önceki yazılarımızda, faşizmi uygulayan egemen bir ulusun devletinin sömürgelerde de kendisine faşist kitle temeli bulup bulamayacağını sormuştuk. Fakat bunu yazara anlatamadık; bu sefer bunun tersini soralım: Dünyanın hiç bir yerinde, sömürge ulusun insanları, güçlü bir faşist örgütlenme içine girerek kendi sömürge halkına olduğu gibi, sömürgeci ulusun halkına da faşist baskı ve terörü uygular ve hakim ulusun devleti de, bu faşist baskıya seyirci kalması şöyle dursun üstelik, kendi ulusunun halkına rağmen, sömürge ulusun faşist militanlarını destekler mi? Evet sayın yazar, inşallah bunun da bir örneğini bulursunuz.(!)

Ekonomik alt yapıda olduğu gibi, siyasi üst yapıda da Kürt ve Türklerin egemen güçleri, tam bir işbirliği içersine girmiş ve Türkiye Cumhuriyeti devletini Kürt, Türk burjuvazisinin ve aynı zamanda Arap, Laz, Çerkez gibi ekaliyetlerin burjuvazisinin merkezi bir devleti ve bu unsurların bir baskı aracı haline getirmişlerdir. Onun için bu devlet, her sınıftan Kürtlere karşı baskı yapan ve her sınıftan Türkleri Kürtler karşısında destekleyen bir devlet değil, her ulustan ve ekaliyetten burjuvaziyi ve sömürücü sınıfları temsil eden, onların baskı gücü olan ve her ulustan işçi sınıfı ve emekçiler üzerinde baskı ve zulmü uygulayan bir merkezi devlettir. Evet sayın yazar, bu ekonomik, sosyal ve siyasal yapının dünyanın hiç bir sömürgesinde bulunmayacak, ancak Kürdistan gibi hem ekonomik hem de siyasal olarak ilhak edilmiş ezilen ulus koşullarında görülebilecek bir yapı olduğunu tekrar iddia ediyoruz ve hiç bir sömürgede böylesi bir ekonomik, sosyal ve siyasal yapıyı gösteremeyeceğinizi düşünmeye devam ediyoruz. Taki, Kürdistan'ın durumuna benzeyen bir sömürge gösterdiğiniz zamana kadar. Ne zaman ekonomik, sosyal ve siyasal yapı bakımından Kürdistan'ın durumuna az da olsa yakın olan bir sömürge ülke gösterirseniz, «eleştirimiz belki bir ölçüde sert olmuştur» deyip, ağzınıza gelen ve söylediğiniz her şeye müstahak olduğumuzu kabulleneceğiz. Fakat en azından sömürge bir ülkenin faşist militanlarının sömürgeci ulustan insanları da baskı altında tuttuğu, sömürgeci ülkenin devletinin de buna seyirci kaldığı ve hatta bunları desteklediği, bir sömürge ülke daha dünyada gösteremezseniz, E.Birliği yazarlarına kul-

lanmış olduğunuz, ve «bir ölçüde» sert olarak nitelediğiniz o sözlerinizin hepsi size müstahaktır, ve kendinize layık olanları başkası için söylemiş bir insan haline gelirsiniz. Bakın yazar efendi, sömürge dediğiniz Kürdistan'ın gerçekten sömürge olduğuna inansaydınız; 22. sayılı Kurtuluş Sosyalist dergisinin 15. sayfasında şöyle demezdiniz:

«Bu açıdan, Kürdistan'da da anti-faşist mücadele, devrim sorununa bağlı olmakla birlikte, yeni bir mücadele alanıda doğurmaktadır. Bu konu yine sosyal demokrasi meselesini gündeme getirir. Sosyal demokrasi faşizme karşı olduğu ölçüde sömürgeciler arasında bir çelişkinin oluşmasını sağlamaktadır. Bu çelişki, faşizmin gelişme dönemlerinde yararlanılmcsını gerektiren bir çelişkidir. Bu gün faşistler de, sosyal-demokratlar da sömürgecilikten yanadırlar, ancak, kendi aralarında da kitle desteği sağlama, mevcut devlet biçimini yeterli görüp görmeme konusunda azımsanmaması gereken bir çelişki oluşmaktadır. Sömürgecilik konusunda hemen hemen aynı fikirlere sahip olsalar da, genelde devrim sorunu karşısında faşistlerle sosyal-demokratlar arasında hiç bir farkın olmaması, nasıl bizim onlar arasında bir ayrım yapmamamızı gerektirmiyorsa, anti-sömürgeci mücadele açısından da benzer bir durum vardır. Anti-sömürgeci mücadeleden hiç bir taviz vermeksizin bu potansiyel ittifak dikkatle değerlendirilmelidir.» E. Birliği Türkiye'deki mevcut devletin Kürt, Türk, Arap, Çerkez, Laz, vs. ulusların ve azınlıkların burjuvazisinin bir devleti olduğunu söylerken, sayın yazar, E.Birliği ile böyle bir polemiğe girmekten kaçınmış, ve devlet sorununu, sınıf devleti sorununa indirgeyerek gözardı etmek istemiş, ve şöyle demişti:

«Şimdi yazarın muhakemesinl kavrayabildik. **E. Birliği yazarına göre, Türkiye'de bir merkezi devlet var. Ve bu devlet her iki ulusun da devletidir.** Yukardaki satırlar E.Birliğinin ulusal sorundaki politikasının en özlü ifadesidir ve bu satırlar başka bir anlama da gelmez. Devlet iktidarının başında burjuvazi bulunursa, o devlet bir burjuva devleti olur. Proletarya, devlet iktidarının başındaysa o devlet bir proletarya diktatörlüğü olur. Oysa bizim tartıştığımız meselede bu tür bir devlet anlayışının yeri yoktur.» («Kurtuluş» 23/53)

Her şeyden önce E. Birliği, bu sayın yazara ne söylemiş, bu sayın yazar neler söylemiş? sorusunu sormak lazım. E.Birliği, sömürge ulusların burjuvazisi olsun, feodali olsun, her neyi olursa olsun, sömürgeci ulusun burjuvazisi ile aynı devlet yapısı içinde yer alamayacağını, ve yer aldığı bir ülkenin de sömürge olamayacağını vurgulamak için, Türkiye'deki devlet yapısını Türk ve Kürt uluslarının ve diğer azınlıkların işbirlikçi burjuvalarının temsil ettiğini söylerken ve «Kurtuluş» yazarına da dünyada böyle bir sömürge ülkenin olup olmadığını sorarken, yazar yukardaki cevabı vermiştir.

Fakat bütün bunlara rağmen, yazar bundan önce 22. sayıdan almış olduğumuz alıntıda görüldüğü gibi, «bu gün faşistler de, sosyal-demokratlar da sömürgecilikten yanadırlar ancak kendi aralarında da kitle desteği sağlama, mevcut devlet biçimini yeterli görüp görmeme konusunda azımsanmaması gereken bir çelişki oluşmaktadır.» .... «anti-sömürgeci mücadeleden hiç bir taviz vermeksizin bu potansiyel ittifak dikkatle değerlendirilmelidir» demektedir. Yani yazar demek istiyorki: sosyal-demokrasiyle faşizm devlet üzerinde egemenlik kurmak için bir kavga içindeler; yani bu konuda önemli bir çelişkileri var. Kürt halkı devlet üzerinde faşizme karşı sosyal demokrasinin kurmak istediği egemenliği, faşizme karşı destekleyerek değerlendirmelidir. Bu ne demektir?

Kuşkusuz bu Kürt halkının da mevcut devletin yapısı üzerinde doğrudan etkinliğinin olabileceği ve Kürt halkının bu etkinliği faşizmin aleyhine kullanması demektir. Yazara o zaman bir soru daha soralım; peki, sömürgeci devlet üzerinde, demokratik platformda ve devletin biçimlenmesi konusunda sömürge ülkenin halkının ağırlığının olduğu ve olabileceği, ve sömürge ülke halkının sömürgeci devlet içindeki faşistlerle «sosyal demokratlar» arasındaki çelişkilerden yararlanabilmesi gibi bir durum daha var mı dünyada? Böyle bir şey gösterebilirmisiniz? Bu değiğinizden kendinizde bir şeyler anlamalısınız. Bir ülkede, (tabiki sizin anlayışınıza göre) faşizm ve sosyal demokrasi devleti ele geçirmek üzere bir mücadele içerisinde ise, ve devletin ele geçirilmesinde sömürge ülke de tabiiki demokratik platformda devletin biçimlenmesi konusunda söz sahibi olabiliyorsa; bu demektirki, o «sömürge» ülkede hem faşizm kitle temeli bulabiliyor, hem de sosyal demokrasi. Egemen ulusun sosyal-demokrasisinin ve faşizminin kendi sömürgesi olan bir halkın içinde kendilerine kitle temeli aramaları ve aynı zamanda da bulmaları dünyada işitilmiş şey değildir yazar efendi. Ayrıca, 22. sayıdaki aldığımız alıntıda, sosyal demokrasiyi de sömürgecilik konusunda faşistlerle «hemen hemen aynı fikre sahip» olduklarını belirtmenize rağmen, sömürge ülkenin halkını bu sömürgeci kabul ettiğiniz sosyal- demokrasiyle güçbirliğine çağırmanız da, sizin ne kadar «anti-sömürgeci» olduğunuzu açıkca göstermektedir. Böylesi kafalarla, bilerek veya bilmeyerek faşizme hizmet ettiğinizi söylediğimiz zaman küplere biniyorsunuz. Fakat sıra size gelince aklınıza ne gelirse, dilinizin döndüğü şekilde rastgele atıyorsunuz.

Şimdi de «Kurtuluş» yazarının daha önce cevaplandırmak üzere almış olduğumuz şu sorularını cevaplandıralım:

«Ama, E.Birliği yazarı, şu sorunun cevabını araştırmalıdır; Kürdistan; Emperyalizm çağına girerken, —kendisinin de itiraf ettiği gibi— bir sömürgeydi, peki emperyalizm çağında hangi sebepten sömürge olmaktan çıktı ve «ilhak edilmiş ezilen ulus» oldu? Yoksa kapitalizm gelişti de ondan mı? Ama yazara göre, mali sermaye çağına girildiğinde Osmanlı devleti bile «henüz kapitalistleşme sürecine girmediği»ne göre Kürdistan'da bu iş nasıl gerçekleşti? O Kürdistanki, 1940'lara kadar hala merkezi otoriteye karşı güçlü direnmeler yer alıyor ve merkezi otorite kesin egemenliğini güç bela kurabiliyor.» («Kurtuluş» 24/60).

Sömürgelerin ilhaka dönüşüp dönüşemeyeceğini önce Lenin'den öğrenelim:

«Besbelli ki, sömürgelerin ilhakında da merkezileşme olmaktadır. Eskiden sömürgelerle Avrupa halkları —hiç değilse bunların büyük bir çoğunluğu— arasındaki iktisadi fark, sömürgelerin meta değişimine katılmakla birlikte henüz kapitalist üretime katılmamış olmalarıydı. Emperyalizm bütün bunları değiştirdi.» (UKTH s: 179-180)

Evet, emperyalizm girdiği her yerde kapitalizmi geliştirdiği gibi, sömürgelerde de kapitalist üretim ilişiklerini geliştirir ve yaygınlaştırır. Zaten «Kurtuluş» yazarı Emperyalizmin bu karakterini bilmediği için, emperyalizmle birlikte doğan, yeni-sömürgecilik ilişkisini ve ekonomik ilhakı bir türlü kavrayamamıştır. Emperyalizm olgusundan sonra klasik sömürgeler yeni-sömürgeciliğe doğru bir gelişim göstermiştir. Örneğin, bu gün herkesin açıkça görebileceği gibi Rodezya'da bile yapılmaya çalışılan budur. Rodezya'da İan Smith'in sürdürmek istediği klasik sömürgecilik politikasına karşı, başta Amerika olmak üzere diğer bütün emperyalist devletler siyahların da devlet yönetimine katılmasını isteyerek, Rodezya'yı yeni-sömürgecilik ilişkileri içine çekmeye çalışmaktadırlar. İşte emperyalizm doğduktan sonra klasik sömürgecilik ilişkilerinden bağımlılık ilişkilerine doğru geçişin başlamasının temel nedeni, Lenin'in de belirttiği gibi, emperyalizmin sermaye ihracının bu ilişkilerde her şeyi değiştirmiş olmasıdır.

Kürdistan'ın 1923'lerdeki Türk burjuvazisi tarafından siyasi olarak ilhakından sonra, 1950'de emperyalizmin Türkiye'ye girip, sermaye yatırımını yoğunlaştırmasından bu yana, genel olarak Türkiye'de olduğu gibi, Kürdistan'da da ekonomik ilhak gerçekleşmiş; ekonomik ilhak siyasi ilhakı tamamlayarak, Kürdistan hem ekonomik hem de siyasi bakımdan ilhak edilmiş bir ezilen ulus durumuna gelmiştir. Kürdistan'ın diğer sömürgelerden farklı bir yanı da, eski merkezi devlet olan Osmanlı devleti döneminde, özerk yapısından dolayı, Türkiye'de olduğu gibi, fakat Türkiye'dekinden daha az oranda, lonca ve manüfaktür cinsinden bir ilk kapitalist birikimin oluşması; ayrıca, Kürt şehirleri ile özellikle Halep arasında oluşmuş olan ticaret bağlarından dolayıda ticaretin gelişmesidir. Osmanlıların bir sancaktarlığı olduğu halde, Kürdistan'da ilk kapitalist birikim bu şekilde gelişme olanağı bulduğu gibi, Rusya'nın ezilen milletleri olan Polonya, Finlandiya, Ukrayna gibi ülkelerde de kapitalizm, bu milletler Çarlık Rusyasının baskısı altında olduğu halde, gelişmiş ve güçlenmişti. Yani, merkezi feodal devletlerin baskısı altında olan üleklerde de, ülkenin şartları elveriyorsa, kapitalizm az da olsa bir gelişme gösterebilir. Bunun için Türkiye Kürdistan'ın da Osmanlı döneminde bir kapitalist oluşum nüve halinde de olsa doğmuş ve gelişiyordu.

Kürdistan siyasi olarak ilhak edildikten sonra bu gelişme durdurulamadı. 1923'teki siyasi ilhakın hemen akabinde Türk şoven burjuvaları, daha önce belirttiğimiz gibi, devlet güçlerinin istenen düzeyde olmadığı, bu vesile ile Kürdistan'da başlamış olan Kurtuluş hareketlerini bastıramayacakları ve Türk burjuva devriminin feodalizmin üst yapısına yani yönetimine karşı olup, feodalizmin maddi temeline karşı olmadığı için; Kürt egemen sınıflarıyla ta işin başında işbirliğine girmeye çalışmışlardır. Kuşkusuz, bu işbirliği Kürdistan'daki kurtuluş hareketini durdurmaya ve Kürt burjuvazisini de bu hareketten alıkoymaya yetmezdi; Eğer Kürdistan'da emperyalizmin Türkiye'ye girişinden sonra ekonomik ilhak gerçekleşmemiş olsaydı.

Örneğin, 26 Ocak 1699 Karlofça Antlaşmasıyla Macar topraklarının Osmanlı egemenliğinden çıkartılıp, Hasburg egemenliğine girmesiyle, Macar egemen güçleri, Avusturya egemen güçleriyle uyum içine girip, Avusturya krallığının yönetimine girmelerine rağmen, 1919'da bu merkezi yapı bozularak, Macaristan'ın ayrı bir devlet kurmasını engelleyememişti. Aynı dönemde Macarların egemenliği altında olan Hırvatlar da hem Macarlara karşı, hem de Avusturya'ya karşı mücadelesini durdurmamıştı. Yani demek istediğimiz şudur: Sadece siyasi ilhak, egemenlik altına alınan ulusun halkını olduğu gibi, burjuvazisini de uzun müddet egemen ulusun burjuvazisiyle bir uyum içine sokamaz. En sonunda ezilen ulusun burjuvazisi de halkıyla birlikte bağımsızlık istemleri doğrultusunda hareket etme zorunda kalır.

Bunun gibi, Kürt egemen güçlerinin de Türk şöven burjuvazisiyle 1923'teki siyasl ilhaktan sonra işbirliğine girmesi, henüz bir ekonomik ilhak gündemde olmadığından bu her iki ulusun

(Devamı 19. sayfada)

Dünyadaki Somut Olaylar Faşizme ve Tekelci Kapitalizme Karşı Mücadelelerin

(Baştarafı 20. Sayfada)

mekle kalmıyor, emperyalist tekeller ve onların işbrilikçileri de yoğun bir tepki gösteriyorlar. Bu durumda Türkiye'de faşizmin uygulama alanına konabilmesi için birincisi, 12 Martta görüldüğü gibi hem işçi sınıfının gelişen hareketini bastırmak hem de genel olarak tekelci sermayenin tekelleşmemiş sermaye üzerinde egemenlik kurması, ikincisi, proletaryanın iktidar alternatifi olması koşullarında faşizm uygulama alanına genel olarak tekelci sermaye tarafından konabilir. Çünkü Türkiye'de ekonomik alt yapıda olduğu gibi, siyasi üst yapıda da işbirlikçi tekelci sermaye egemendir. Ve devlet işbirlikçi tekelci sermaye tarafından önemli ölçüde faşistleştirilerek, her zaman için bu devlet eliyle uygulama alanına konabilmesi durumu yaratılmıştır. Bu durumda, işbirlikçi tekelci sermaye, birbiriyle sürekli fazla pay kapma yarışı içinde olmakla birlikte, birbirini denetleme mücadeleside vermektedirler. Faşizm, tekelci sermayenin en bağnaz, en gerici kesiminin kanlı terörist diktatörlüğü olduğu için, bu tekelci grubun dışında kalan diğer tekelci sermaye kesimleri, faşizmin uygulama alanına koymak isteyen, tekelci sermaye guruplarına karşı, sürekli bir direnç içine girmektedirler. Bu sermaye gurupları arasındaki çelişki ancak iktidarları tehlikeye düştüğü zaman bir uzlaşmaya dönüşür ve faşizm uygulama alanına konabilir. Bunun gibi, 12 Martta'da görüldüğü şekliyle faşizm ne zaman işçi sınıfı tehlikesini atlatır ve diğer tekelci sermaye ile birbirini yemeğe başlarsa, faşizmden zarar gören işbirlikçi tekelci sermaye kesimi faşizme destek olmaktan vazgeçtiği gibi, karşı tavır takınma yoluna da gideblmektedir. Böylece, faşizmi, tekelci burjuvazinin bir kesimi tarafından halk eylemleri ve halk hareketleriyle giderme girişiminde bulunmanın yerine, kendi aralarında bir takım anlaşmalara vararak, faşizmin geri çekilmesini sağlamaktadırlar.

Günümüzde bunun en somut örneklerinden birisi de İspanya'dır. İspanya Türkiye gibi yarı bağımlı bir ülke olmamakla birlikte, emperyalizme mali ve diplomatik bağlarla bağlı bir ülkedir. Burada, Franko faşizminin çeyrek asırdan fazla devam etmesine rağmen daha sonra görüldüğü gibi, İspanya burjuvazisi halk hareketlerine katılma, onlarla birlikte faşizmi devirmenin yerine, Franko'nun ölümünden sonra, tekelci burjuvazi kendi arasında anlaşarak, faşizmi geri çkmiş ve siyasi gericiliği onun yerine uygulama alanına koymuştur. İspanya'da faşizm aşağıdan yukarıya devleti ele geçirerek, yani klasik faşizm uygulama alanına konduğu halde, yıllar sonraki gelişmelerde, tekelci sermaye bu faşist uygulamanın devam etmesi üzrinde mutabık kalamamışlardır. Proltarya hareketinin de yoğunlaşarak gelişmesi sonucu, tekelci burjuvazi, faşizmi geri çekip, siyasi gericiliği getirmekte genel-likle mutabık kalmıştır. (Kuşkusuz, faşizmin geri çekilmesine tekelci burjuvazinin tümü razı olmamıştır ve bugün de faşist bir takım örgütlenme ve hareketleri devam ettirmektedirler, ama tekelci burjuvazi içersinde bir azınlığı teşkil etmektedirler. Tekelci burjuvazinin çoğunlu faşizmin yerine siyasi gericiliğin getirilmesini istemiş ve öyle yapmışlardır.)

Tekelciliğin ayrı üretim dallarında ve ayrı ellerde tekelleştiği ülkelerde faşizmin geri çekilmesinde tekelci burjuvazinin bir kesimi halk-hareketleriyle faşizme karşı mücadele etmenin yerine, kendi aralarında geçici uyumlar sağlayarak, faşizmin geri çekilip, onun yerine siyasi gericiliğin konmasını başarabilmektedirler. Fakat, tam bağımlı ülkelerde ve İran gibi, genellikle bir tek üretim dalının ülke ekonomisinin tütmünde egemen olduğu ve bu tekelleşmenin de dar bir gurubun elinde toparlandığı yarı-bağımlı ülkelerde faşizmin geri çekilmesi koşullarında sermaye çevrelerinin büyük bir kesimi halkla birlikte halk hareketlerine katılarak faşizme karşı bir mücadele yürütmek zorunda kalmaktadır. Çünkü tam bağımlı ülkelerde bir emperyalist ülkenin tekelleri vardır ve genellikle onlar ekonomi ve siyaset üzerinde egemendirler, bunun için de bu dar bağımlı tekel guruplarının dışında kalan sermaye gurupları kendi üzerlerinde kurulmuş olan baskılara karşı tekelci sermaye ile her hangi bir anlaşmaya varamıyorlar, varamadıkları için de, faşizme karşı gelişen halk hareketlerine katılmak zorunda kalıyorlar.

Yine tek bir üretim dalının egemen olduğu ülkelerde de aşağı yukarı aynı perspektif geçerlidir. Yani bu tip ülkelerde de bir tek üretim dalı bütün ülke ekonomisine egemen olduğu gibi, siyasetine de egemen olmakta ve aynı zamanda işbirliğini bu üretim dalı üzerinde gerçekleştirmiş olan emperyalist ülkenin veya tekellerin dar bir gurubu kapsayan tekelci egemenliği kurma olanakları daha fazladır. Bunun içinde bu tip ülkelerde de ülke ekonomisi ve siyasetine hakim olan tek üretim dalının dışında kalan sermaye çevreleri bu tekellerle bir anlaşma zemini bulamayarak, faşizm karşısında gelişmekte olan halk hareketlerine zorunlu olarak katılmaktadırlar.

Bu tip ülkelerde gerçekleşecek olan demokratik devrimler genel olarak tekelciliğe karşı yürütülen anti-faşist ve anti-kapitalist demokratik devrimler ve mücadeleler, mücadeleleri oluşturan ittifaklar birbirinden farklıdır.

Değişik bir örnek olarak da yarı bağımlı ülkeler arasında Portekiz'i vermemiz gerekir. Portekiz'de 40 yıl süren işbirlikçi tekelciliğin bir faşist diktatörlüğü sömürgeler sayesinde kurmuş olduğu denge ile sürdürmesi söz konusu idi. Portekiz işçi sınıfının ve onun öncü örgütlü gücü olan Portekiz Komünist partisinin öncülüğünde faşizme karşı yürütülen mücadeleye Portekiz' in sömürgelerinin zaferi de katılınca burjuvazi arasındaki denge bozulmuş ve son dönemlerde burjuvazinin de büyük bir kesimi bu mücadeleye katılmıştı. Bu katılım sonucu gerçekleşen demokratik devrim, bir halk iktidarını oluşturamadı. Fakat, buna rağmen, işçi sınıfı ve diğer emekçiler çok geniş demokratik mevziler kazanmayı başarabildiler.

«Toplam 254 işletme millileştirildi. Bunlar arasında 24 banka ve başka parasal ve mali kuruluş, 32 sigorta şirketi, 8 balıkçılık firması, 4 petrol rafinerisi, 5 kimya fabrikası, 1 çelik fabrikası, 2 tersane, 5 slüloz ve 7 çimento fabrikası, 15 enerji istadyonu, 93 motorlu ulaşım ve 2 demiryolu şirketi, 1 havacılık ve 10 deniz ulaşım şirketi vardı. Birleşmelerden sonra (örneğin 93 ulaşım şirketi tek bir şirket olarak birleşti), millileştirilmiş işletmelerin sayısı 113'e indi.»

«Bugün kamu kesimi bankaların % 91,9'unu, çimento, selüloz, elektrik ve metal üreten fabrikaların gerçekte tümünü, kimya fabrikalarının % 52,2'sini ve ulaşım ve haberleşmenin %76,1' ini oluşturmaktadır.» (BARIŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI TEMMUZ 1978/7 s: 40)

Görüldüğü gibi, Portekiz'de faşizmin yıkılmasıyla bir demokratik halk iktidarının kurulmamış olmasına rağmen, önemli demokratik mevzilerin işçi sınıfı ve diğer emekçiler tarafından elde edildiği açıkça anlaşılmaktadır. Portekiz'deki mevcut iktidar yapısı o kadar hetrojendirki, bir yanda işçi sınıfının elde etmiş olduğu güçlü demokratik mevziler, öte yanda siyasi gericiliğin hâlâ ülke ekonomi ve siyasetinde egemen oluşu ve egemenliğini daha da artırmaya çalışması karşısında işçi sınıfının da elde etmiş olduğu demokratik mevzileri titizlikle koruması gibi bir durum doğmuştur.

Hiç kuşkusuz, Portekiz'de işçi sınıfının güçlü bir partisinin oluşu ve faşizme karşı mücadele de öncülük yapması işçi sınıfına bu demokratik hakları kazandırabilmiştir ve demokratik devrimin yolunu açmıştır. Ama, demokratik devrimin gerçekleşebilmesi için bir kez daha Portekiz işçi sınıfı ve emekçilerinin siyasi gericilikle kesinlikle hesaplaşması gereklidir ve bu bir zorunluluktur.

Görüldüğü gibi Portekiz'de faşizme karşı mücadeleye işçi sınıfının partisi öncülük ettiği halde Portekiz sömürgelerinin savaşlarının zaferle sonuçlanmasından sonra burjuvazi arasındaki denge bozulmuş ve bu mücadeleye işbirlikçi ve tekelci sermayenin de bir kesimi bütün gücüyle katıldığı için Portekiz'de bir halk iktidarının gerçekleşmesi olanaksızlaşmış ve faşizm yıkılırken, bir yandan işçi sınıfı güçlü demokratik mevziler elde ederken, harekete katılan burjuvazide iktidar üzerindeki egemenliği ile ekonomik egemenliğini önemli ölçüde korumuştur. Bunun için demokratik halk devrimi tamamlanamamış ve ikinci bir evreye kalmıştır.

İRAN

İran, emperyalist yarı bağımlı bir ülke olmasına rağmen, İran'da tüm ekonomiye egemen olan bir tek Petrol üretim dalı vardır. Bu üretim dalıda İran şahı ve onun dar bir çevresinin elinde olup, emperyalizmle, özellikle de ABD emperyalizmiyle sıkı bir işbirliğine girilip, faşist diktatörlük bu tekel gurubu tarafından uygulanmaktadır. Bunun için, diğer üretim dallarında gelişmekte olan tekelcilik ve henüz tekelleşmemiş olan işbirlikçilik, Petrol tekelleri karşısında herhangi bir güç göstermemektedirler. İran petrolleri, 1951'lerde Musaddık iktidarı tarafından millileştirilmişti ve o dönemde İran petrolleri üzerinde egemen olan emperyalist güç İngiltere idi. 1953'de Musaddık hükümeti CIA tarafından devrilip bir askeri cunta sonucu, yeniden, Şah Rıza Pehlevi iktidara getirildikten sonra ülke ekonomisini belirleyici olan Petrol, Şah ve çevresi tarafından yeniden ele geçirilmiş ve bu seferde gerek Petrol de olsun, grek diğer üretim dallarında olsun, ABD emperyalizmi İran'da belirleyici emperyalist güç durumuna gelmiştir. Bundan sonra öyle bir durum doğmuşturki; İrandaki işbirlikçilik İran Şah'ı ailesi ve yakın bir azınlık çevresiyle ABD ve diğer emperyalistlerle dar bir işbirlikçilik gurubu oluşturulmuştur. Bundan sonra petrol ülkenin tek belirleyici üretim dalı olduğu gibi, ABD emperyalizmi ve onunla işbirliği içinde olan İran Şahı ve çevresi de ülkenin tek egemen güçleri durumuna gelmişlerdi. İran, geri bıraktırılmış bir ülke olduğu için her halükarda bir tarım ülkesidir. İran'da petrole alternatif olabilecek en önemli üretim dalı tarımdır. İran Şah'ı, «beyaz devrim» adı altında tarım kesiminde derebeylerin elinde toplanmış olan toprakları İran çiftçisini ağır bir şekilde borçlandırarak bu toprak tekellerini köylülere dağıtmıştır.

Bunun için İran'da Türkiye'de olduğu gibi, kapitalizm tarım kesimine girdiği zaman, kapitalizmle birlikte tarımda bir tekelleşmenin de oluşması, topraklar dağıtıldığı için söz konusu olmamıştır. İran tarımında kapitalizmin gelişirken,

Dünya Tarihinin Kaderini Belirlediğinin Açık Örnekleridir

tekelci kapitalist işletmeler değil, ancak küçük kapitalist işltemeler doğmuştur. Ki bu tip işletmeler hiç bir zaman için, ülke ekonomisini denetleyen petrol tekelleri karşısında herhangi bir varlık gösterememişlerdir ve kolay kolay gösteremezlerde. Tarım kesimi bu şekilde petrolün karşısında tekelci bir güç olma durumundan çıkartıldıktan sonra, hem ekonomik bir güç olarak tarım kesiminde bir gücün doğması, hem de petrol tekellerine karşı siyasi bir gücün doğması kısa sürede olanaksız hale gelmiştir.

Ülke de sanayinin gelişmesi petrolün dışında kalan diğer üretim dallarının sanayileşmesi de emperyalizm ve onun İrandaki en belirleyici işbirlikçisi olan İran Şahı ve onun dar çevresinin tamamen güdümüne girmiştir. Öyleki, İran'da doğacak bir montaj sanayi bile, artık İran Şahı ve çevresinin tabiki aynı zamanda emperyalizmin (ABD) istem davranışına bağlanmıştı. Tek cümleyle ifade edecek olursak, İranda hangi üretim dalında olursa olsun, o daldaki gelişmeler, tamamen dar bir tekelci zümrenin insiyatifine girmişti. Bu ekonomik ve sosyal durumdan sonra, İran'da dış güç olarak ABD emperyalizmi içerde işbirlikçi olarak İran Şahı ve çevresi ülkenin tüm ekonomi ve siyasi hayatı üzerinde egemenlik kurmuşlardı.

Musaddık'ın millileştirmiş olduğu petrol daha sonra Şah ailesi ve ABD emperyalizmi tarafından gasbedildikten sonra, artık devlet sektörünün de önemli bir gücü kalmamıştı. Yani, devlet sektöründe de bir tekeleşmenin gelişerek, petrol teklleri karşısında bir alternatik haline gelme durumu ortadan kalkmıştı. Örneğin bugün Türkiy'de bir Sümerbank her ne kadar burjuvazi tarafından kullanılıyor, yani burjuzavi bu sektörden faydalandırılıyor ise, bugün bir devlet sektörü olarak tekelleşmiş ve özel sektöre bir alternatif haline gelmiştir. Ama İran'da böyle bir durum yoktur. Devletin hizmet ettiği ve devlet tarafından korunan bütün güçlü sermayeler Şah ve çevresinin özel mülkiyetidir.

Tekelciliğin gerçekleştirdiği ülkelerde devlet sektörüyle özel sektör arasındaki çelişki önemini kaybeder. Tekelcilik, ülke ekonomisine olduğu gibi, devlet üzerinde de egemenlik kurar ve devlet sektörü özel sektör lehine kullanabilir. Bunun için de devlet sektörüyle özel sektör arasında pek önemli bir fark kalmaz, ancak devlet çok faydalanabilmek için, özel sektör tekelleri birbirleriyle bir yarış içine girerler. Bu yarıştaki amaç, hem devlet üzerinde egemenlik kurup, iktisadi cebrin yanında gerektiği zaman iktisat dışı cebzri de kullanmak ve hem de devlet sektöründen yeteri kadar faydalanmaktır.

İran'da özel sektörün, ele geçirmek için mücadele ettiği ve hiç olmazsa gücünü birleştirebileceği önemli bir devlet sektörü yoktur. Çünkü, en önemlilerine ABD emperyalizmi, İran Şahı ve çevresi zaten el koymuştur. CIA Musaddık iktidarını devirip, onun yerine kendi işbirlikçisini Şah'ı getirdikten sonra her şeyden önce Muaddık döneminde millileştirilmiş olan petrol, ABD, İngiliz ve Fransız petrol tekelleri arasında şu şekilde pay edilmiştir.

«Yüzde 40 BP'ye, yüzde 14 Shelle'e, yüzde 8 Standart Oil'e, yüzde 8 Texaco'ya, yüzde 8 Standart Oil Of California'ya yüzde 8 Mobil'e, yüzde 8 Gulf Oil'e, ve yüzde 6 Fransız petrol Ş'ni verilmişti.» (Emeğin Birliği, Sayı: 21, s: 6 İran Devirimi Üzerine)

İran'ın en güçlü üretim dalı ve egemen tekeli olan petrol yukarda görüldüğü şekilde % 100 ABD, İngiliz ve Fransız firmalarına pay edilmiştir. Bunların arasında en büyük payı ABD petrol tekelleri almıştır. Kuşkusuz, bu emperyalist güçlerin tek ve en baş işbirlikçisi İran Şahı ve çevresidir. İran'ın en büyük ve belirleyici gelir kaynağı olan petrol bu şekilde emperyalizm ve işbirlikçileri olan dar bir tekel gurubu tarafından pay edildikten sonra, artık İran ekonomisi üzerinde de bu güçler kesin olarak etkin duruma gelmişlerdir. Emperyalizm diğer üretim dallarında da çeşitli yatırımları gerçekleştirmekle birlikte, petrol dalındaki egemenliğini sürekli artırarak, devleti de bu dar tekel gurupların kesin egemenliği altına sokmuştur.

İran'da doğmuş olan bu ekonomik ve sosyal yapı, hiç kuşkusuz, Türkiye gibi bir ülkenin durumundan farklı bir olgu yaratmıştır. Mesela, Türkiye'de çeşitli üretim dallarında tekelleşmiş ve işbirliğine girmiş sermayeler varken, ve bu sermayeler kendi dallarında egemenliklerini kurarken, İran'ın tüm ekonomisini ve siyasetini denetim altına alan bir tek üretim dalı doğmuş ve buna göre de dar bir tekelci gurup, ekonomik ve siyasi egemenliğini diğer üretim dallarındaki sermayeler üzerinde de kurmuşlardır. İkkidar dar bir gurup tarafından yönetildiği için, daha disiplinli, daha örgütlü, ve bunlar kadar da gerici bir yapıya kavuşturulmuştur. Bütün devlet güçleri yukarda belirttiğimiz ufak bir azınlık olan tekelci gurubun eline geçmiş, onlar tarafından yönlendirilmiş ve onların istekleri doğrultusunda geliştirilmiştir.

Yukarda kısaca belirtmiş olduğumuz İran'ın tek üretim dalının hakimiyetine dayanan ekonomik sosyal durumu, İran'da tekelciliği geliştirirken, üretim dalları arasındaki tekelleşme farklılığını da gündeme getirmiştir. Mesela, bir petrol tekeli, diğer üretim dallarından önce oluşup, egemenliğini kurmuşken, diğer üretim dallarındaki tekelcilik bunun arkasında bir gelişim seyri izlemiştir. Diğer üretim dallarındaki tekelciliğin gelişmesi bir yandan petrol tekelleri tarafından engellenirken, bir yandan da bu gelişmeleri kendi aleyhlerine görmeye başlamışlar ve baskıyı artırmışlardır. Bütün bunların yanında bir de tekelleşmemiş sermaye tekelleşmekte olan sermaye ile birlikte petrol tekellerinin baskısı karşısında bir patlama noktasına kadar işi vardırmışlardır.

Şurası açık bir gerçek ki; bugün İran'da faşizme karşı bir halk hareketi mevcuttur. Fakat bu halk hareketinin öncülüğünü doğrudan doğruya petrol tekellerinin dışında kalan bazı tekelci guruplarla, tekelleşmekte olan ve tekel-dışı kalmış sermaye sahipleri yapmaktadırlar.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, İran'da bir üretim dalı ülke ekonomi ve siyasetine egemen olduğu için, bunun dışında kalan sermaye sahipleri, bu tekellere karşı güçsüzlüklerinden dolayı, doğrudan doğruya bunlarla bir takım anlaşmalar ve baskılar sonucu faşizmin geriletilmesi olanağını bulamadıkları için halk hareketleri yaptırarak, iktidardaki faşizmi yıkmak, yani bir gurup tekelcinin iktidar üzerindeki egemenliğini kaldırıp, kendilerinin de iktidar üzerindeki egemenliğe ortak olmaları için bir mücadele içine girmişlerdir. İran'daki bu mücadele, İspanya'dakine, ve 12 Mart döneminde Türkiye'deki harekete benzemediği gibi, Portekiz'dekine de benzememektedir. Çünkü Portekiz'de daha önceden belirttiğimiz, gibi, anti-faşist mücadeleye Portekiz komünist partisinin öncülüğünde işçi sınıfı öncülük etmiştir. Ve bunun için de faşizmin, geri çekilmesinden sonra, Portekiz işçi sınıfı ve emekçileri çok önemli demokratik hak ve özgürlüklere kavuşmuşlardır. Fakat İran'da böyle bir durum mevcut değildir bugün. İranda'ki anti-faşist halk hareketlerine işçi sınıfı partisi öncülük etmemektedir. Tam tersine bu hareketleri Şah ve yakınlarının dışında kalan sermaye çevreleri öncülük etmekte ve yönetmektedir. Bunun için Şah'ın faşist yönetiminin devrilmesi bile İran emekçileri için önemli bir değişiklik getirmeyecektir. Getirmeyecektir çünkü, bu hareketlerde işçi sınıfı ve diğer emekçilerin örgütlü ve bilinçli bir etkinliği yoktur. Hareketleri yöneten sermaye çevreleridir. Bu çevreler ise, sadece ve yalnız Şah'tan taviz koparmak istemektedirler ve kendi sermayelerinin, petrol tekellerinin baskısı altından kurtulmasını veya bu baskının biraz daha hafifletilmesini istemektedirler. Daha doğrusu bu bir uzlaşma şarlatanlığıdır. İran'daki mevcut hareketleri gerçekten anti-faşist hareketler olarak değerlendirebilmek için işçi sınıfının örgütlü bir biçimde öncülük yaptığını, görmek gerekir.

İran ekonomisinin ve sosyal yapısının kendine has özgül bir özellik taşıması, kuşkusuz, meselenin esasıdır. Yani, objektif yönüdür. Fakat konunun subjektif yönüne bakıldığı zaman, TUDEH diye bilinen İran Komünist Partisi mevcut durumun en büyük sorumlularından birisi olarak görülmelidir. Musaddık'ın yıkılmasıyla birlikte, TUDEH yöneticileri, aynen TKP gibi, yurt dışına kaçmış, bir mülteci gurubu oluşturmuş, ve bir radyo evi ayarlayarak borazancılık yapıp, İran işçi sınıfı ve emekçilerinin örgütlenmesini kulak ardı etmiştir. Komünist Partisinin bu tutumundan sonra yine Türkiye'ye benzer bir şekilde İran'da silahlı hareketler patlak vermiş ve bu hareketler de bir işçi sınıfı partisi tarafından yönlendirilmediği için bireysel eylemlere dönüşerek, birer hareket olmaktan öteye gidememişlerdir. Bu silahlı hareketler işçi sınıfının içine girip, örneğin Portekizde olduğu gibi, illegal veya yarı-legal bir şekilde (lose), örgütlenmeler yapmak, için sınıfının eylem birliğini sağlamak ve bu hareketler içerisinde giderek işçi sınıfının savaşını yeniden oluşturmak gibi bir siyaset yerine, hep kendilerine silahlı eylem koyabilecek eylemci unsurlar aramış, illegalitenin batağına gömülerek, (işçilerden 9 kişiden birinin savak ajanı olduğunu iddia edip ve buna inanarak) işçi sınıfını örgütsüz bırakmışlardır. Bütün bu ve daha benzeri nedenlerden dolayı, İran'ın objektif koşullarına göre, işçi sınıfnın subjektif koşulları yaratması ihmal edilmiş ve bugün İran' da halk başı bozuk bir şekilde öncüsüz ve rehbersiz olarak, ne yaptığını bilmez bir halde, Şah' ın faşist yönetiminin kurşunlarına hedef olmuştur. Ve hareket büyük bir çıkmaz içersinde devam etmektedir. Mesela, İRAN HALK FEDAYİLERİ ÖRGÜTÜ yıllardır İran devrimci mücadelesi için yüzlerce savaşçısını şehit vermiştir. Bu mücadeleyi devrimin şanına yakışır bir cesaret ve dürüstlükle, bütün gücüyle yürütmüştür. Fakat, bu günkü harekete baktığımız zaman bu örgütün ve bunun gibi dürüst devrimci örgütlerin hiç birisinin kitlelere öncülük ettiğini görmek mümkün değil. Mümkün değil çünkü, İran'ın oportünist «Komunist» partisi İran'ı hep dışardan seyretmiş ve hep İran emekçilerine nasihatlarda bulunmakla yetinmiştir. Böylesine oportünist bir partinin alternatifi olarak doğan devrimci güçler de bunun tersi olarak yanlış bir tutum içine girmiş ve bütün güçlerini yalnız silahlı eylemler uğruna feda etmişlerdir, işçi sınıfı ve kitleler arasına yaygın bir şekilde girememiş, onları kucaklayamamış ve bugünde onlara öncülük edememişlerdir.

(Devamı 16. sayfada)

İran'da bugün için yapılacak tek şey, mevcut hareektlerden yararlanarak kitlelerin içersine girebilmek, onlarla yaygın ve geniş bağlar kurmak, işçi sınıfı birliğinin sağlanması için çalışmalar içersine girmek, ve bu süreç içersinde de işçi sınıfı partisini yeniden kurmaktır. Ancak, proletarya partisinin kurulup, anti-faşist güçbirliği ve anti-faşist bir halk cephesi oluşturulduktan sonradır ki, İran'daki mücadele anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-kapitalist bir mücadeleye dönüşebilsin. Bunlar gerçekleşmeden, İran'da emperyalizme, faşizme ve işbirlikçi tekelci kapitalizme karşı bir mücadele verilmeden, bugünkü mücadelenin neler getirebileceğini düşünmek işçi sınıfı ve emekçiler açısından boşuna bir şeydir. Çünkü açıktan açığa mevcut hareketler pay kapmak için verilen, çıkar çevrelerinin bir mücadelesidir, hiç kuşkusuz, mevcut hareket de kendi içinde sınıfsal bir öz taşımaktadır. Bu hareket içinde işçi sınıfı ve diğer emekçiler yoğun bir şekilde yer almaktadır. Ne ki; işçi sınıfı ve diğer emekçiler bugün dökmüş oldukları kanlarıyla bilmeyerek, kendilerine değil, fakat başka çıkar çevrelerine hizmet etmektedirler.

Mesela, Portekiz'de faşizmin yıkılmasında işçi sınıfı ve onun partisi, olan Portekiz Komünist Partisi, en ön saflarda mücadele ettiği ve faşizmin yıkılışından sonra iktidarda koalisyon ortağı olduğu halde, Salazar faşizminin yıkılışından sonra Portekiz'deki sermaye çevreleri, millileştirilmiş olan işletmelere karşı tekrar saldırıya geçerek, verilmiş olan anti-faşist mücadeleyi boşa çıkarmaya çalışmışlardır.

«Portekiz'deki millileştirilmiş kesimin böylesine önemli olmasından ötürü, büyük sermaye ve onun ajanları millileştirilmiş işletmelere karşı birbiri ardına kampanyalara girişmiş ve dolaplar çevirmişlerdir. Onların, kimisi açık, kimisi de gizli olan saldırıları asla durmamıştır.

Gericiler, tekelci sermayenin ekonomik iktidarını yeniden kurmak için, millileştirilmiş işletmelerden bir çoğunun yasama yoluyla ortadan kaldırılması gerekeceğinin bilincindedirler. Her şey bir yana, tekelci kapitalizm, ancak, ekonominin çekirdeğine doğrudan ya da dolaylı olarak büyük sermayenin egemen olduğu, onu tekelci çıkarlara hizmet ettirdiği yerlerde mümkündür. Emperyalistler, bunu, başka herkesten daha iyi biliyorlar ve bu bakımdan geniş bir deneyime sahiptirler. Devrimin ilk aşamasında tekelci sermayeyi desteklemek ve korumak için çabalar harcamışlardır. Ve şimdi de, büyük sermayeyi ve onun ülkemizdeki iktidarını yeniden kurmaya yardım edecek her yolu —baskı, karaborsa, rüşvet— kullanıyorlar.» (BARIŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI TEMMUZ 1978/7 s: 40-41)

Portekiz Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekretaryası ve Politik Komisyonu üyesi CARLOS COSTA, Portekiz'de faşizmin yıkılışından sonra tekelci burjuvazinin tekrar iktidarı nasıl yeniden ele geçirmek istediğini ve ne biçim oyunlar oynadığını yukarda görüldüğü biçimde izah etmiştir.

Portekiz'de Portekiz Komünist Partisi gibi, Portekiz işçi sınıfı ve emekçilerinin öncülüğünü yapan ve onların demokratik mevzilerini savunan bir partiye rağmen, ve Portekiz'de ki anti-faşist mücadelenin önemli demokratik kazanımları karşısında yine de tekelciliğin devleti yeniden nasıl tek başına ele geçirmeye çalıştıklarına bakılacak olursa, İran'daki mevcut hareketlerin burjuvazinin öncülüğünde yürütülmesi göz önünde bulundurularak, bu hareketler sonucu meydana gelecek değişikliklerin, İran işçi sınıfı ve emekçilerine fazla bir şey getirmeyeceği açıkça görülebilir.

Bu bakımdan, İran için yapılacak şey, mevcut hareketlere bakıp, İranlı devrimcilerin kendi kendilerini avutmaları değil, işçi sınıfı ve emekçilerin örgütlenmesine ağırlık verip, bu potansiyelden faydalanarak, yeniden örgütlenmeyi gündeme getirmeleri gerekir. Çünkü başı boş kendiliğinden doğma ve daha sonra da burjuvazinin başına geçtiği hareketler dünyanın hiç bir yerinde işçi sınıfına ve diğer emekçilere yarar sağlamamıştır.

Bir daha vurgulamakta yarar görüyoruz ki: tekelci emperyalizme karşı verilmeyen mücadeleler hiç bir zaman için ati-faşist mücadeleler olamazlar. İşte İran'daki mücadele de bu nitelikte bir mücadeledir. Yani tekelci kapitalizme ve emperyalizme karşı bir mücadele olmadığı için, aynı zamanda anti-faşist bir mücadele de değildir. Bu mücadelenin anti-faşist bir nitelik kazanabilmesi için yukarda da belirttiğimiz gibi, İranda bir işçi sınıfı partisinin oluşturulup, işi sınıfının eylem birliği sağlanıp, diğer küçük burjuva unsurlarla ittifaklar yapılıp, anti-faşist güçbirliği ve halk cephesinin oluşturulması zorunludur. Bu günkü mücadele anti-faşist bir mücadele değil, daha önce de belirttiğimiz gibi, İran'ın ekonomik sosyal yapısından doğan İranı ekonomik ve siyasi baskısı altına alan işbirlikçi petrol tekellerine karşı diğer tekelci, tekelleşmekte olan ve tekelleşememiş sermaye sahiplerinin bir taviz koparma mücadelesidir. Ve ne yazıkki, bu sermaye katmanları İran halkını kendi çıkarları uğruna bir işçi sınıfı partisinin yokluğundan faydalanarak, peşlerinde sürüklemektedirler.

İran'da anti-faşist bir mücadele bu tip, disiplinsiz, örgütsüz, nereye gideceği belli olmayan halk hareketleriyle başarıya ulaşamaz. Başarıya ulaşamaz çünkü: İran'da bir üretim dalınan yoğunlaşıp, ülke ekonomisine egemen olduğu gibi, İranda'ki devlet güçleride son derece faşist, disiplinli ve örgütlü bir şekilde oluşturulmuştur. İran 25 yıldır faşist bir uygulama ile yönetilmektedir. Bu demektir ki, 25 yıldır İran'da devlet güçleri faşist bir şekilde eğitilmiş, ve oluşturulmuşlardır. İran'daki faşizmin, bu faşizmi örgütleyen tekelci güçlerin, faşizmin uygulandığı diğer ülkelerden farklı bir yanı vardır. Örneğin bir Türkiye ile karşılaştıracak olursak Türkiye' de bir gurup değil, faşizmi ancak birçok tekelci gurup uygulama alanına koyar ve faşizmin üzerinde birkaç tekelci gurubun etkinliği olur ve bu etkinlik ileride doğacak bir çıkar çatışması yüzünden faşist güçler arasında bir çatlaklığa yol açabilir. Ya da Arjantin'de olduğu gibi, çeşitli dallarda oluşmuş olan tekeller, faşist yönetim içinde egemen olduğu için, çıkan bazı anlaşmazlıklar yüzünden, bazan faşizm geri çekilir, (örneğin daha önce faşizmin Peronu devirip, yerine geçtiği ve daha sonra geri çekilip, Peronu tekrar iktidara getirdiği gibi) Yunanistan örneğinde olduğu gibi vs. Ama İran'da 25 yıldır böyle bir durum doğmamıştır. Doğmamıştır çünkü, İran'da egemen olan Petrol tekelciliği ufak bir gurubun elinde ve o gurup da devlet yönetimini elinde bulundurduğu için aralarındaki uyum, uzun bir müddet devam etmektedir. Bunun için İran'daki faşist devlet yapısı, tabiri caizse, İran'ın ekonomik sosyal durumuna benzemeyen diğer ülkelerdeki faşizmlerden daha sağlamdır. Böylesine bir faşizmin yıkılması için, bunun karşısında, güçlü, örgütlü ve disiplinli bir proletarya partisinin olup, anti-faşist halk cephesini oluşturarak, disiplinli ve örgütlü bir mücadele yürütülmesi gerekir. Bu olmaksızın ne İran faşizmi yıkılır, ne de İran faşizmi geçici de olsa geriletilmiş olur.

NİKARAGUA

Nikaragua örneğine gelince: Bilinebileceği gibi, 1933'lerdeki, anti-emperyalist hareketleri bastırmak üzere ABD emperyalizmi Nikaragua'ya bizzat asker çıkararak ilhak etmiştir. ABD emperyalizminin emperyalist siyaseti klasik sömürge değil, yeni-sömürgecilik siyaseti olduğu için, Nikaragua'daki halk hareketlerini bastırdıktan sonra, bizzat kendi desteğiyle Somoza ailesini iktidara getirmiş ve onun güçlü bir devlet yapısına ulaşmasına bütün gücüyle katkıda bulunmuş, ve Nikaragua'yı bağımlı bir ülke durumuna getirerek, askerlerini Nikaragua'dan çekmiştir.

1933'den günümüze kadar, Somoza ailesi iktidarı babadan oğula devrederek, faşist bir yöntemi bugüne kadar sürdürmüştür. Tam bağımlı ülkelerin genelinde olduğu gibi, Nikaragua'da da bir gurup, ABD emperyalizminin işbirlikçisi yaratılmış ve oraya yalnız ABD emperyalizminin sermayesi yatırılmış, Nikaragua, ekonomik, siyasal, kültürel ve askeri yönden ABD emperyalizmine tam bağımlı bir ülke durumuna getirilmiştir. Oluşmuş olan bu ilişki, Nikaragua'da bir tek emperyalist devletin egemenliğini yaratmakla birlikte bu ülkedeki, en güçlü işbirlikçi unsur da Somoza ailesi olmuştur. Genel olarak söylemek gerekirse, Nikaragua Somoza ailesiyle ABD emperyalizminin ekonomik ve siyasi hegemonyası altına girmiştir.

Kuşkusuz, emperyalizm çağında yaşandığı için, Nikaragua'da kapitalizmin gelişimi de emperyalizme bağımlı bir biçimde sürekli bir gelişim göstermiştir. ABD tekellerinin kendi tekelci karakterini Nikaragua'ya götürdükleri için, Nikaragua'da bir yanda kapitalizm gelişirken, bir yandan da tekelcilik büyük bir hızla gelişerek, ekonomik ve siyasi baskısını sürdürmeye devam etmiştir. ABD'ye bağımlı olarak gelişmiş olan en büyük tekel, Somoza ailesine ait olan tekeldir. Tekelciliğin bu şekilde dar bir sermaye gurubunun elinden gelişmesi, bir yandan Nikaragua emekçilerini dayanılmaz bir baskı altına alırken, bir yandan da dar bir tekelci gurubun dışında kalan sermaye çevrelerini de ağır ekonomik ve siyasi baskılar altına almıştır.

Şurasını da belirtmek gerekir ki; emperyalizme karşı mücadelede, klasik sömürgelerdeki sınıfsal ve sosyal ittifaklarla, yeni-sömürgecilikteki tam bağımlı ilişkilerde emperyalizme karşı mücadelede ittifaklar ve mücadele biçimleri birbirinden farklı olur. Örneğin, Angola, Mozambik, Gine gibi, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlığın verildiği ülkelerde, bir ulusun tümünün birden emperyalizme ve yabancı yönetlcilere karşı bir mücadelesi söz konusuyken, yeni sömürgecilik ilişkileri içersinde, tam bağımlı ülke durumunda olan Nikaragua'da böylesi bir durum söz konusu olmamaktadır. Yani bütün bir ulusun emperyalizme karşı bir mücadelesi değil, ülkedeki emekçi sınıflarla, bazı sermaye çevreleri birlikte hareket ederek, emperyalizme olduğu gibi, kendi ülkesindeki kukla hükümeti, devlet güçlerine ve dar bir tekelci guruba karşı bir mücadele söz konusu olmuştur.

Nikaragua'daki mevcut halk hareketi yukarda da belirttiğimiz gibi, ulusal bağımsızlık hareketlerinde olduğu gibi, bütün ulusun yabancı bir güce karşı yürüttüğü bir hareket değil, kendi ülkesinin de işbirlikçilerine ve onun kukla devletine karşı yürütülen bir mücadeledir. Nikaragua ve onun durumundaki tüm ülkelerde emperyalizme ve faşizme karşı yürütülen mücadeleler özünde tekelci kapitalizme karşı yürütülen mücadeleler olurlar. Bu tip ülkelerde de bir proletarya partisinin olması, ittifaklar sorununun halledilip, halk cephesinin kurulması günümüz koşulaarında önemli bir zorunluluktur. Zorunluluktur çünkü, Nikaragua tam bağımlı bir ülke ol—

masına rağmen emperyalizm o ülkede her şeyi değiştirmiş, kapitalizmi çarpıkta olsa önemli ölçüde geliştirmiş ve bununla birlikte bir işçi sınıfı da yaratmıştır. Yani tam bağımlı ülkelerde de artık sınıfsal saflaşmalar tam anlamıyla gerçekleşmiştir. Böyle olunca da, işçi sınıfının bağımsız bir siyaset altında ve kendi partisi öncülüğünde örgütlenip, mücadelesini yürütmesi ve müttefikleriyle ilkeli ittifaklar kurması mücadelenin zorunlu bir görevi haline gelir. Bu söylediklerimiz, belki bazı kafalara, yani hala sömürgecilikle sayıklayan kafalara ters gelebilir. Yani bir ülke madem emperyalizme tam bağımlı o ülke sömürgedir. Sömürge olduğu için de bir ulusun mücadelesi söz konusudur ve bu mücadele sömürgeciliği gidermeyi amaçlar! diyebilirler! Fakat, yaşanmış olan somut gerçekler, bu tip düşünce sahiplerini susturasak kadar açık ve yalındır.

Yine Nikaragua örneği, emperyalizmin olduğu her yerde bir sömürgecilik ve ona bağlı olarakta ibr ulusal kurtuluş mücadelesi hayalleyenleri yalanladığı gibi, emperyalizmin olduğu her ülkede (örneğin Türkiye için bile) yavan bir anti-emperyalist, yani sadece emperyalizme karşı bir mücadele ve bu uğurda bir cephe oluşturmayı düşünenleri de açık bir şekilde yalanlamıştır.

Bilinebileceği gibi, Türkiye emperyalizme yarı-bağımlı bir ülke olduğu halde, TEP ve TKP gibi bazı oportünist düşünce sahipleri, Türkiye'de bile salt bir anti-emperyalist mücadele ve bu uğurda bir cephenin kurulmasını önermektedir. Somut gerçekler ortaya çıkıncaya kadar her türden düşünce sahipleri kendi düşüncelerinin doğruluğunu iddia eder ve savunurlardı. Ama somut olgular ortaya çıktıktan sonra bu tip düşünce sahiplerinin kaaflarını ellerinin arasına koyup yeniden bir daha düşünmeleri gerekir. Çünkü Nikaragua örneği, bu tip düşünce sahiplerinin düşüncelerini yerle bir etmiştir. Ayrıca, yine barışçı yoldan geçişi savunup, legaliteyi temel alanlarında mevcut dünya olaylarına bakarak, biraz düşünmeleri gerekmektedir. Çünkü, artık bütün dünya görmüştürki, Nikaragua'daki halk hareketi karşısında Somoza Nikaragua'nın en büyük kentlerini bile hiç acımadan yerle bir etmiştir. Ve yine salt anti-emperyalist mücadeleleri düşünenlerde çevrelerine bakarak görmelidirlerki, emperyalizm değil, emperyalizmin desteği ile oluşturulmuş olan Nikaragua'daki faşist devlet güçleri halk hareketlerini bastırmak için, halkı kitleler halinde yok etmekte, ve halk hareketlerinin geliştiği şehirleri yerle bir etmektedir. Bu tip düşünce sahiplerine İran'ı, Yani, İran Şahı'nın devlet güçleriyle İran halkını nasıl toplu halde katlettiğini örnek vermeye bile lüzum yoktur.

Şu açık gerçeği belirtmek gerekir ki; artık gerek tam bağımlı ülkelerde olsun, gerekse yarı-bağımlı ülkelerde olsun, salt anti-emperyalist bir mücadele hiç bir anlam taşımadığı gibi, burjuvaziye güvenerek, sadece legal planda bir mücadeleye girişmekte onun kadar hiç bir anlam taşımamaktadır. Sonuç olarak hepsinin de burjuvazinin kucağına düşüp, işçi sınıfı ve diğer emekçilerin mücadelesini burjuvaziye teslim etmekten başka.

Bütün bunlara rağmen, Nikaragua'da bir demokratik halk iktidarının gerçekleşebllmesini beklemek epeyce saflık olur. Saflık olur çünkü, Nikaragua'daki hareket işçi sınıfı partisinin öncülüğünde anti-faşist bir cephenin oluşturularak yürütüldüğü bir mücadele değil. Bilinebileceği gibi Sadinista gerillaları Marksist-Leninist bir örgütün ya da partinin yönlendirdiği güçler değildir. Sadinista gerillaları, anti-emperyalist ilerici, küçük burjuva bir örgütün yönetiminde bir mücadele sürdürmektedirler. Bu bakımdan, demokratik devrimden sonra sosyalizme geçiş diye bir amaçları yoktur. Hareketin gelişmesiyle harekete katılan, Somoza ve onun çevresindeki dar bir işbirlikçi tekelci gurubun dışında kalan, sermaye sahibi katmanlar da hiç kuşkusuz, bir burjuva iktidarı için mücadele etmektedirler. Yani Somoza ve onun çevresindeki dar gurup tekelciyi giderip, daha geniş işbirlikçi ve burjuva çevrelerinin oluşturacağı gerici bir burjuva iktidarını amaçlamaktadırlar.

Bu uğurda Nikaragua'da genel grev çağrısına hem Somoza'ya muhalefet eden burjuva kesimi, hem de Sadinista gerillaları katılmışlardır. İşçi sınıfının genel greve gitmesi yanında, büyük bir işveren çevreside bu grevi desteklemiştir. Yani öyleki, işçilerle, işverenler aynı saflarda bir kavga içine girmişlerdir. Nikaraguadan sağlam ve güvenilebilir haberler alamadığımızdan burjuva basın ve yayınından edindiğimiz bilgilere göre, işçi sınıfıyla işverenler arasında her hangi bir ilkeli birlik yoktur. Bütün bunlar göstrmektedirki, Nikaragua'daki hareket de son derece Hetrojen ve bu Hetrojenlik içinde Somozaya karşı savaşan sermaye kesimi büyük bir avantaja sahip oldu. Bunun için de mevcut Nikaragua'da bir halk iktidarı beklemek boşuna bir şeydir.

Nikaragua, tam bağımlı bir ülke olup, ülkede emperyalizm büyük bir rol oynadığı ve tek başına ABD emperyalizminin hâkim olduğu bir ülkedir. Bu niteliğinden dolayıdırki, Nikaragua'nın ekonomik ve siyasal yapısına birbiriyle uyum içinde olan dar bir tekelci gurup egemendir. Bu egemenlikten dolayı oluşturulmuş olan siyasal üstyapı da bu dar bir tekel gurubun elinde ve onların istekleri doğrultusunda oluşmuştur. Yani devlete egemen olan güçlerde ekonomik yapı içinde egemen olan güçler olduğu için, devletin yönetim ve denetiminde belli bir uyum içine girmişlerdir. Devlet, güçlü ve faşist bir şekilde örgütlenmiştir. Böylesi bir örgütlenme karşısında başarı elde edebilmek için, güçlü ve disiplinli bir proletarya partisinin öncülüğünde belli ittifakların kurularak bir mücadelenin sürdürülmesi gerekir. Böyle bir gücü yaratmaksızın Nikaragua'da somoza rejimini daha doğru bir deyimle faşizmini devirmenin olanakları yoktur. Mevcut harekete burjuvazininde bir kesimi katılmıştır. Fakat bu burjuva kesimi ekonomik yapıda olduğu gibi siyasi üst yapıda da bir etkinliği olmadığı için, devletin militarist gücünü bölme, veya devlet güçleri içersinde birtakım parçalanmaları yaratma olanaklarına sahip değildir. Böyle olunca, mevcut harakete belli sermaye çevrelerinin de katılmış olmasına rağmen, Somoza faşizmini bugün için yıkmanın uzak bir ihtimal olduğu kanaatindeyiz.

Nikaragua'da işçi sınıfı bu tip hareketlerden büyük dersler çıkartıp, bağımsız sınıf örgütlenmesini gerçekleştirip, örgütlü ve disiplinli bir harekete ve ilkeli ittifaklara girmeksizin Nikaragua'da faşizmin giderilmesi olanak dışıdır.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, iktidardaki burjuvaziye rağmen, başka bir burjuva kesiminin iktidara ortak olması ancak o burjuva kesimin de daha önce iktidarda olan burjuvaziye yakın ölçüde ülke ekonomi ve siyasetinde etkinliğinin olması gerekir. Böylesi durumun olmadığı ülkelerde, iktidara egemenliğini kurmuş, ekonomik ve siyasi yapıyı denetleyen, tekelci burjuvaziyi yıkabilmek için mutlaka, proletaryanın örgütlü bir şekilde öncülük yaptığı bir hareket zorunludur. Mevcut durumda Nikaragua'da yürütülen mücadelenin Somoza'yı yıkabilmesi için, Somoza ailesi ve onun çevresindeki işbirlikçi tekelci guruba alternatif olarak başka bir işbirlikçi tekelci gurubun doğup, ABD emperyalizmine güvence vermesi gerekirki, ABD Somoza'yı bir kenara itip, işbirliğini onlarla sürdürebilsin ve böylece Somoza iktidarı el değiştirerek, başka işbirlikçi kesimin eline geçmiş olsun. Ki böyle bir değişimin Nikaragua işçi sınıfı ve diğer emekçilerine hiç bir şey kazandıramayacağı açıkça meydandadır. Nikaragua işçi sınıfı ve emekçilerinin bağımsızlıklarına kavuşup, sömürüden kurtulup, faşizmin maddi temellerini giderebilmeleri için bir tek alternatif vardır o da, işçi sınıfının partisini oluşturup, o partinin öncülüğünde emperyalizme, faşizme ve tekelci kapitalizme karşı bir mücadeleyi zaferle sonuçlandırmalarıdır. İşçi sınıfı böylesi bir mücadeleyi başarıya ulaştırmaksızın ve mücadele bugünkü perspektiften ayrılıp, tastamam bir sınıfsal perspektif üzerine oturmaksızın Nikaragua'da ne bir halk iktidarı kurulur ve ne de Somoza yönetimi devrilir.

Ancak, ileri bir dönemde Dominik'teki gibi bir durumun Nikaragua'da da gerçekleşmesi söz konusu olabilir. Okuyucuların hatırlayabileceği gibi, Dominik'te askeri bir cunta iktidardaydı. Bu askeri cunta, Ford tarafından da desteklenmişti. Daha sonra Carter'in ABD Devlet Başkanlığına getirilmesiyle, Carter'la Dominik diktatörü arasında belli çelişkiler doğmuştu. Carter'in bu çelişki sonucu Dominik'te seçimlere gidilmesi ve «Demokrasinin yeniden getirilmesi» önerilmişti ve bu konuda baskı yapılmıştı. Daha sonra seçimlerde sözüm ona Dominik Komünist Partisi başkanı seçimleri kazanmıştı. Bu sırada Cunta seçim sandıklarına el koydu. Fakat, Carter'in bir telefonuyla, cuntanın bu müdahalesi durduruldu ve seçimleri kazanmış olan Komünist Partisi başkanı başkanlığa seçildi. Ve diktatörde sözüm ona istifa etti. (Cumhuriyet gazetesinin de belirttiği gibi, Komünist Partisi başkanı ABD emperyalizme ile anlaşmış bir işbirlikçi idi. Bu isim altında kitlelerin oyunu alıp devlet başkanı oldu, fakat kuşkusuz, o emperyalizmin bir ajanı ve işbirlikçisiydi.)

Herkesin bilebileceği gibi Dominik'te ABD emperyailzmine tam bağımlı bir ülkedir. O dönemde Cumhuriyet gazetesi ABD gazetelerinde çıkan bir yazıyı başlık olarak alıp, «Jonson'un seçtiği başkanı, Carter bir telefonla devirdi» demiştir.

İşte Nikaragua'da da, işçi sınıfının partisinin öncülüğünde bir anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-tekelci kapitalist mücadele başlatılıp, zafere ulaştırılmaksızın, Somoza'nın düşürülmesinin bir tek alternatifi vardır, ki o da: Dominik'te görüldüğü gibi bir durumun da Nikaragua'da doğup, emperyalizmin kendisine başka işbirlikçiler bulup, Somoza'yı alaşağı etmesidir.

Buraya kadar vermiş olduğumuz 4 ülke örneği ve yapmış olduğumuz kısa açıklamalar sonucu; artık dünyada genel olarak emperyalizme, faşizme ve tekelci kapitalizme karşı mücadeleler mevcut koşullarda diyalektik olarak değişmekte olan dünya sosyal hareketlerine damgasını vurmaktadır. Dünyada sosyal değişimlere damgasını vuran toplumsal olaylar, doğuşlarının ilk dönemlerinde mutlaka bir takım eksiklikleri ve yanlışlıkları beraberlerinde getirirler, ancak, her şeyde olduğu gibi, mevcut durumdaki sosyal olaylar da dünya işçi sınıfı hareketinin bir takım dersler çıkarması gereken sosyal ve toplumsal olaylardır.

Tek tek ele alarak incelemeye çalıştığımız somut olguları genel olarak toparlayıp, konumuzu şimdilik bitirelim.

Kapitalizmin doğuşuyla birlikte, meta ihracı siyaseti bir sürü geri kalmış ülkelerde pazarlar arama girişiminde bulunmuş ve tekelci kapitalizm dönemine kadar meta ihracı politikası devam etmiştir. Bu politika, bir yanda gelişmiş ka-

(Devamı 18. sayfada)

pitalist ülkelerde sermaye temerküzü yaratırken, geri bıraktırılmış ülkelerde de kapitalizmin sömürgelerini yaratmış ve geliştirmiştir. Tekelci sermayenin doğuşuyla birlikte, kapitalist emperyalist ülkelerde siyasi gericiliğin burjuva demokrasisinin yerine geçmesi ve böylece pazar paylaşımının yeniden gündeme gelmesi, bir yandan Sovyetler Birliği'nde sosyalist devrimin doğmasına yol açmış, bir yandan da burjuva ulusal kurtuluş hareketlerinin doğarak gelişmesini sağlamıştır. Bu tarihsel ekonomik ve sosyal olgu, daha hızlı bir şekilde tarih sahnesine girmiş ve gelişmeye başlamıştır. Ve bu gelişim süreci içersinde bir sürü sömürgeler bağımsızlıklarına kavuşmuş, bir kesimi yeni-sömürgecilik ilişkileri içersine girmiş, bağımsızlığına kavuşan sömürgelerin bir bölümü de yeniden bağımlılık ilişkileri içersine girerek emperyalist ülkelerin güdümüne girmiştir.

Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde bu tip oluşumlar gelişmeye devam ederken, ikinci paylaşım savaşı gündeme gelmiş ve emperyalist devletler bu paylaşımı gerçekleştirebilmek için İkinci Cihan Savaşını çıkarmışlardır. Ekonomik ve siyasi alanda ABD emperyalzimi ile en sert rekabete girişen Hitler Almanya'sı, saldırganlığını Sovyetler Birliğine kadar vardırıp, Sovyetler Birliğini de işgale kalkınca işler değişmiştir. Sovyetler Birliği kahramanca mücadele sonucu Hitler faşizmini yenilgiye uğratıp, dünya insanlığını bu müsübetten kurtardıktan sonra 1944'lerde Doğu ve Güney Doğu Avrupa'da demokratik halk iktidarları doğmuş, bu iktidarlar Sovyetler Birliği'nin yanında yer alarak giderek bir Sosyalist bloku meydana getirmişlerdir. Güçlü bir Sosyalist blokun doğuşu, ABD emperyalizminin, emperyalist devletlerin en güçlüsü haline gelmesi, sermaye ihracının bütün dünyada genel olarak kapitalizmin gelişmesini sağlaması, ABD emperyalizmi karşısında güçlü başka bir emperyalist rakip olmadığı için yeni-sömürgecilik ilişkilerinin bütün geri bıraktırılmış ülkelere yaygınlaştırılması ve sosyalist ülkelerin büyük desteğine dayanarak, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm uğruna mücadelelerin doğarak büyük bir bölümünün zaferle sonuçlanması; Artık dünyada bir sınıfsal saflaşmanın meydana gelip, bir tek düşmana karşı mücadele etmenin objektif koşullarını oluşturmuştur.

ABD emperyalizminin uygulamış olduğu yeni-sömürgecilik siyaseti ile, bütün bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerde işbirlikçi tekelciliği gerçekleştirdiği gibi, bu tekelciliğin üst yapıda da güçlü bir devleti ve militarist gücü oluşturmasının ve bu gücün bir merkezden yönlendirilmesini sağlamıştır. Öyleki; bağımlı ve yarı-bağımlılık ilişkileri içersinde olan ülkelerin hemen hemen tamamı veya tamamına yakın bir kısmı, militarist gücünün bütün silahlarını ABD emperyalizminden temin ettiği gibi, bütün militarist gücün ihtisas ve öğretimi de ABD emperyalizmi tarafından yapılmaktadır. Zaten ekonomik alt yapıya yürütmüş olduğu dış siyaseti ile egemen olduğu için, bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerde siyasi yönden de bir yönetim ve denetim ağı oluşturmuştur.

ABD emperyalizmi bütün bunları bir sistem içersinde gerçekleştirmektedir. Bu sistem ise, her ülkede güçlü devlet ve militarist güçlerin oluşturulması, bu militarist güçlerin faşist bir eğitimle eğitilmesi, devletin faşist bir şekilde oluşturulması, ne zaman gerekli görülürse faşizmin o ülkede bu devlet eliyle yukardan aşağıya getirilerek uygulama alanına konması olan bir sistemdir. Bu sistemin, bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerin genelinde gerçekleştirilmesi, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm uğruna mücadelelerin yerine, emperyalizme, faşizme ve tekelci kapitalizme karşı verilen mücadeleleri getirmeyi sağlamıştır.

İşte bugün, Nikaragua'da, Şili'de, Brezilya'da, Arjantin'de, Dominik'te, Pakistan'da, Yunanistan'da, Türkiye'de, İran'da, vs. vs. gibi dünyanın birçok yerlerinde verilen mücadeleler, bu sistemle oluşan emperyalizme, faşizme ve tekelci kapitalizme karşı verilen mücadelelerdir.

Öte yandan, kapitalist emperyalist ülkelerde de bugün artık genellikle tekelciliğe karşı demokrasi uğruna mücadeleler sürdürülmektedir. Bu metropol ülkelerin de işçi sınıfı son derece güçlü ve ülke nüfuslarının çoğunluğunu sağlamış olduğu halde, doğrudan doğruya bir sosyalist devrim için değil, fakat demokratik devrimi gerçekleştirip, ordan da kesintisiz olarak sosyalizme geçmek için demokrasi uğruna mücadeleyi birinci planda ele almış ve bu mücadeleyi yürütmektedirler. Metropol ülkelerdeki işçi sınıfı kuşkusuz birinci planda demokrasi uğruna mücadele etmekle, bir yanılgı içine düşmemişlerdir. Metropol ülkelerde sosyalizme gerçekleştirmenin bütün maddi koşulları var olduğu halde, işçi sınıfının birinci planda siyasal demokrasi uğruna mücadele etmesi, bu ülkelerde tekelci kapitalizmin doğup, yüksek boyutlara ulaşıp, santralizasyonun daha da daralması sonucu küçük burjuvazinin, yani küçük mülk sahiplerinin tekelci sermayenin baskılarından yılarak artık tekelci sermayeye karşı bir demokrasi uğruna mücadeleye girmeleri ve ekonomik alanda olduğu gibi, siyasi alanda da tekelci sermayenin demokrasiyi tümünden ortadan kaldırma girişimlerini hızlandırma nedenlerindendir.

Bu nedenlerden dolayıdırki; işçi sınıfı bu ülkelerde birinci planda sosyalizmi gerçekleştirmek için değil, demokrasi uğruna mücadele eden güçleri de yanına alarak, ittifaklar kurup, birinci planda tekelci kapitalizmi yok edip, demokrasiyi tam anlamıyla gerçekleştirerek, sosyalizme geçişi amaçlamıştır.

Emperyalist sermaye yalnız girmiş olduğu bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerde demokrasi ve özgürlüğü ortadan kaldırmakla yetinmez, metropolde de aynı şeyleri yapar, fakat, her iki alandaki demokrasiyi ortadan kaldırma metotları değişiktir. Mevcut durumda açıkça görüldüğü gibi, emperyalist sermaye metropol ülkelerde demokrasi ve özgürlüğü ortadan kaldırmak için, daha çok, mali sermayenin gücüne dayanırken, yani siyasi gericiliği uygularken geri bıraktırılmış bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerde çoğunlukla ve genellikle faşizmi yukardan aşağıya devlet eliyle uygulama alanına koyarak, demokratik hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. İşçi sınıfı metropolde aristokrat tabakaya dayanılarak, yani emperyalizm işçi sınıfının içinde oluşturmuş olduğu satılık bir tabakaya dayanarak, işçi sınıfı hareketini engellemeye çalışırken, sendikal örgütlenmelerinde bizzat sarı sendikacılığa ve satılık sendika yöneticilerine dayanarak, işçi sınıfının ekonomik örgütlenmesini engellerken, bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerde işçi sınıfının sendikal örgütlenmesini özgürce değil, birtakım faşist baskılar altında faşist veya satılık sendikalara üye olmasını sağlayarak, önlemeye çalışmaktadır. Yine işçi sınıfının siyasi örgütlenmesinde de metropol ülkelerde işçi sınıfı partisi adına ortaya çıkan komünist partilerini yozlaştırıp, Leninist çizgiden saptırıp, sosyal-şoven bir çizgiye getirmeye çalışarak, işçi sınıfı örgütlenmesini engellerken, bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerde ya bu tip partilerin yani, işçi sınıfı partilerinin legal olarak çalışmalarına olanak tanımamaktadır, ya da çeşitli faşist baskı ve terör bu partilerin çalışmalarını olanaksız hale getirmektedir.

Kısaca belirttiğimiz gibi, mevcut koşullarda tekelci sermaye bütün kapitalist dünyada, dünya devrimci hareketinin baş hedefi haline gelmiştir. Yani, hem metropoldeik işçi sınıfı tekelci kapitalizme karşı mücadele etmek zorunda kalmışken, hem de geri bıraktırılmış bağımlı ve yarı bağımlı ülkelerdeki işçi sınıfı ve diğer emekçiler, hem emperyalist sermayeye, hem bu sermayenin o ülkede yaratmış olduğu işbirlikçi tekelciliğe ve hem de faşizme karşı mücadele etmek durumundadır. Böylece hedef tekleşmiştir. Fakat, bu hedefe varmanın yolları her ülkenin ekonomik sosyal yapısına göre değişmektedir. Bütün bunlarla birlikte genel olarak dünyada emperyalizme faşizme ve tekelci kapitalizme karşı bir mücadelenin sosyalist ülkeler tarafından yürütülmesi de kaçınılmaz ve zorunlu hale gelmiştir. Yalnız bu mücadelenin her ülke koşullarına göre ittifakları, güçlerin mevzilendirilmesi, mutlaka işçi sınıfı partisinin öncülüğünde bilinçli ve ilkeli bir şekilde yapılmak zorundadır.

Bütün bu somut olgular, artık dünya proletaryasının merkezi bir örgüte yani bir enternasyonal örgüte kavuşturulmasını kaçınılmaz kılmıştır. Kaçınılmaz kılmıştır çünkü, bu yazımızda belirttiğimiz ve örnek olarak İran ve Nikaragua'yı gösterdiğimiz gibi, buralardaki örgütlenmelerin gerçekten faşizmi giderecek bir şekilde gerçekleştirilemediğini açıklamıştık. Dünyanın birçok yerinde böylesi durumların doğması kaçınılmazdır. Bu eksiklikleri önlemek ve tüm dünya proletaryasını aynı düşmana karşı bir tek merkezi ve kollektif düşünce alanında yönetebilmek için, mutlaka bir proletarya enternasyonalizmini oluşturmak kaçınılmaz olduğu kadar da zorunlu bir görev haline gelmiştir.

Mevcut dünya olayları, görmek istemeyen kör ve duymak istemeyen sağırlardan başka herkesin görebileceği kadar somut ve herkesin işitebileceği kadar gürültülüdür.

Sömürge ve Ezilen Ulus Sorunları

(Baştarafı 13. sayfada)

egemen güçlerinin uzun süre uyum içinde devam etmelerini sağlayamazdı. Nitekim yazarın da belirttiği gibi, 1940'lara kadar, az veya çok oranda Kürdistan'da bir takım ulusal mücadeleler söz konusu olabiliyordu. Ama, 1946'da ikili anlaşmaların yapılıp, 1950'de emperyalizm Türkiye'ye sermaye ihracıyla girdikten sonra, giderek süreç içinde Kürdistan'ın da ekonomik olarak ilhak edilmesini sağlamıştır. Daha önce Türk şöven burjuvazisinin gerçekleştirmiş olduğu siyasi ilhak, emperyalizmin girişiyle oluşan ekonomik ilhak ile tamamlanmış; böylece Kürt burjuvalarıyla, Türk burjuvalarını yazarın kendisinin de kabul ettiği gibi bir uyum içine sokarak, sömürülerini devam ettirmesini sağlamıştır. Kürdistan da, siyasi ve ekonomik olarak ilhak edilmiş ezilen bir ulus durumuna gelmiştir. Evet sayın yazar, Kürdistan'ın bir sömürge değil, bir ezilen ulus olmasının esas sebebi «yoksa kapitalizm gelişti de ondan mı?» sorusunda olduğu gibidir. Kapitalizmin Kürdistan ilhak edilmeden önce bir nüve halinde doğması ve gelişmeye devam etmesi, ve emperyalizmin girmesiyle egemen üretim durumuna gelmesi, temel nedeninden dolayıdırki; Kürdistan sömürge değil, ilhak edilmiş ezilen ulus durumuna gelmiştir.

«Hiç kuşkusuz, kapitalizm, üretim güçlerini Polonya'da, Finlandiya'da Ukrayna'da Alsac'da, Hindistan'dakinden, Türkistan ve Mısır'dakinden ve diğer tam sömürge ülkelerde olduğundan daha esaslı, daha hızlı ve bağımsız olarak geliştirmektedir.» (Lenin, Milli Mesele, s. 75)

Evet, sayın yazar bir ülkenin ilhak edilmiş ezilen ulus olmasının esas ve tastamam sebebi kapitalizmin, ezilen uluslarda «daha esaslı, daha hızlı ve bağımsız olarak» gelişmesindendir. Sömürgelerin ezilen uluslardan ayrılmasının esas ve temel sebebi yine budur.

Osmanlıların, şeklini şemalini değiştiren de, Kürdistan'ın ekonomik ilhakını gerçekleştiren de emperyalizmdir sayın yazar. Bunların tümünü emperyalizm değiştirmiştir. Zaten daha önceki bölümlerde de, nasıl olupta Portekiz'de sömürgelerin ilhaka dönüşmeyip, Kürdistan'ın ilhaka dönüştüğünü uzun uzadıya açıklamıştık.

Belirtmiş olduğumuz bütün bu ekonomik sosyal ve siyasal nedenlerden dolayı, E.Birliği, Kürdistan'ın bir sömürge değil, ilhak edilmiş ezilen bir ulus olduğunu savunmaktadır. Türkiye'deki devletin ise, Türk ve Kürt ulusunun, Arap, Laz, Çerkez vs. gibi akaliyetlerin burjuvazisinin yönetim ve denetiminde yer aldığı, yani birden fazla ulusun burjuvazileri tarafından temsil edilen (tabiki Türk burjuvaları, Türk işçi sınıfı ve emekçilerini ne kadar temsil edebileceklerse, Kürt, ulus, Arap, Laz, Çerkez vs. gibi azınlıkların burjuvaları da emekçilerini o kadar temsil edebilirler) merkezi bir devlet olduğunu belirtmektedir. Kürt ulusu ve diğer azınlıkların burjuvazisi sömürülerini sağlamak ve devam ettirmek içln ulusal bir dertleri kalmamış ve kendi menfaatlerini temin ettikleri bir merkezi devlete ulaşmışlardır. Bunun için, Türkiye'de Kürt halkı ve diğer Arap, Laz, Çerkez, halklarının kendi kaderlerini tayin etmeleri için Türk emekçileriyle bir mücadele ve bir örgüt çatısı altında toparlanmaları ve bu merkezi devletin baskısını ortadan kaldırarak, kendi kaderlerini tayin etme haklarına ulaşmaları gerekir.

E.Birliği, ilhak şiarını sadece Kürdistan için kullanmamaktadır. İlhak şiarını Arap, Laz, Çerkez vs. gibi akaliyetlerin kendi kaderlerini tayin etme hakkı için de kullanmaktadır. Bunun için E.Birliğinin düşüncesine göre Türkiye koşullarında ve hatta dünya koşullarında «Kahrolsun sömürgecilik» solganı eksik olduğu gibi anlamsızdır da. Bunun için E.Birliği «kahrolsun sömürgecilik» sloganı yerine, «kahrolsun ilhak» sloganını kullanmaktadır. E.Birliği «kahrolsun ilhak» derken, bunu, hem Kürt ulusunun kendi kaderini tayin etmesi, hem de Arap, Laz, Çerkez, vs. gibi azınlıkların (bölgesel özerklik, vs.) kendi kaderlerini, kendilerinin tayin etmesi amacıyla kullanmaktadır. Ama «kahrolsun sömürgecilik» sloganı, Kürdistan'da hayali bir sömürge yaratarak, sadece Kürdistan'ın kendi kaderini tayin etmesini ve bunun dışında kalan, Arap, Laz, Çerkez vs. gibi azınlıkların hiç hesaba katılmamasını ifade eden bir slogandır. Lenin'in de belirttiği gibi:

« «Sömürgelerden dışarı»!

Bu tutumda, belli bir tutarsızlık vardır. Rus sosyalistleri, «Türkistan'dan, Kiva'dan, Buhara-dan dışarı»! sloganını atmalıdırlar, ama Polonya için, Finlandiya, Ukrayna için aynı şeyler söylenirse bu durumun ütopya, duygusallık ya da bilimsel olmayan bir tutum olacağı iddia edilmektedir. Aynı iddiaya göre, İngiliz sosyalistlerinin sloganı, «Afrika'dan, Hindistandan, Avustralya'dan dışarı»! olmalıdır; fakat, «İrlanda'dan dışarı!» dendiğinde işler değişmektedir. Hatanın böylesi hangi teorik savlara dayanmaktadır, bilmiyoruz!» (LENİN, MİLLİ MESELE s: 74)

Lenin'in de belirttiği gibi, «kahrolsun sömürgecilik» sloganı Dünya için olduğu gibi Türkiye içinde geçersiz bir slogandır. Kürdistan'a sömürge diyenlerin düşüncelerinin doğruluğunu bir an için kabul etsek bile, en azından zorla ilhak edilmiş, bir Arap halkı vardır; Türkiye'dekl devrimci mücadelde bunlar da yerini almalı; bunlarda kendi kaderini tayin etme hakkına ulaşmalıdır ve Türkiye'deki bir devrimci sloganın bunları da kapsaması gerekir. Bunun için E.Birliği «Kahrolsun ilhak» sloganını Türkiye'deki ulusal sorunun objektif koşullarına göre saptamıştır. Her şeyde olduğu gibi sloganların saptanmasında da önemli olan, Lenin'in deyimiyle: «Burada önemli olan nokta politik belirginliktir, sloganlarımızın teorik açıdan doğruluğudur» (a.g.e. s. 62)

Teorik olarak E.Birliği'nin Türkiye Kürdistan'ına, Arap, Laz, Çerkez vs. gibi azınlıklara teorik olarak doğru bir yaklaşımda olduğu gibi, «Kahrolsun İlhak» sloganını da bu teorik doğruya göre saptamıştır.

Yazımızın sonunda bir daha belirtelim ki, Kurtuluş Sosyalist Dergi'ye yönetmiş olduğumuz bu eleştiri, hiç bir zaman için «Kurtuluş»çuları düşman olarak gördüğümüzden değil, tersine Marksizme-Leninizme dayanarak, aramızdaki görüş ayrılıklarını doğru bir şekilde saptayarak, aramızdaki ilişkileri sağlam ve llkeli temellere oturtmak isteğimizdendir.

TSİP'in Anti-Faşist Mücadele Anlayışı Üzerine

(Baştarafı 8. sayfada)

ratik nitelikler de taşıyabilir.» (a.g.e. s. 136).

Üçüncü Enternasyonalin XIII. oturumunun kararında da görüldüğü gibi, faşizm ya da tekelciliğin oluştuğu her ülkede faşizme ve tekelciliğe karşı küçük burjuvazinin oluşturduğu bir demokratik hareket zorunlu olarak doğar. İşte proletaryanın görevi bu demokratik hareketlerle ittifaklara girip, demokratik halk devrimini gerçekleştirmek amacıyla bir mücadele yürütmektir. Yoksa, sosyal demokrasinin bu mücadeleye katılıp katılmamasını beklemek veya sosyal demokrasiyi böyle bir mücadeleye katmak için sosyalizm ve demokrasinin mevzilerini burjuvaziye terkederek, ona taviz vermek değildir. Türkiye'de de faşizm devlet içerisinde yuvalanmıştır ve faşizme karşı bir mücadeleye küçük-burjuvaziyi tarafından da girilmiştir. Proletaryanın görevi CHP'nin bu mücadeleye katılıp katılmamasını beklemek veya katılması için hedeflerinden tavizler vererek, burjuva düzeninin daha uzun ömürlü olması için burjuva yardakçılığı yapmak değil, faşizme karşı mücadele eden güçlerle bir anti-faşist halk cephesi oluşturarak demokratik halk devrimini gerçekleştirmek ve ordan da sosyalizme geçmek için amansız bir mücadeleyi yürütmektir.

Türkiye proletaryası, bütün yüzü ortaya çıkmış olan CHP'yi, ona yardakçılık edenlere ve Ahmet Kaçmaz gibi CHP'yle birlikte onun düzenini yaşatmak isteyenlere bırakarak, Üçüncü Enternasyonalin almış olduğu şu kararın Türkiye'de uygulanması için sonuna kadar mücadele edecektir.

«Komünist Partilere, faşizme karşı savaşımda XIII. oturum tarafından iletilen önerilerden biri de, faşizmin ilerlemeye başladığı gerek faşist, gerek burjuva demokratik devletlerde işçi sınıfının eylem birliği yoluyla kitlelerin kazanılması ve bu yönde örgütlenmede değişik emekçi tabakaların isteklerine önem verilmesidir. Oturumda Maurice Thaorez gibi konuşmacıların bu tür girişimler için ileri sürdükleri **önkoşul** «partimizin ikinci ve büyük **stratejik** görevini yerine getirmek için, **anti-kapitalist, anti-faşist** bir savaşıma karşı hareketleri kırmak» olmuştur» (a.g.e. s. 67)

Tekelciliğe ve faşizme karşı güçlü bir muhalefet haline gelen küçük burjuvazi tam bir demokrasi uğruna bu anti-demokratik güçlere karşı mücadele ederken, proletarya da kapitalizme karşı demokrasi ve sosyalizm uğruna mücadelesini anti-faşist tüm demokratik güçlerle bir halk cephesi içinde birleştirerek, demokratik halk devrimi ve ordan da sosyalizme geçmeyi amaçlayan mücadelesini amansız bir şekilde yürütecektir. A. Kaçmaz ve onun gibileri beğense de beğenmese de bu bir diyalektik gerçektir ve Türkiye'de bugün gözü oportünizmle körelmiş olanlardan başka herkes görmektedirkl, bu mücadele yukarda belirttiğimiz şekilde başlamış ve devam etmektedir.

Dünyadaki Somut Olaylar; Faşizme ve Tekelci Kapitalizme Karşı Mücadelelerin Dünya Tarihinin Kaderini Belirlediğinin Açık örnekleridir

Sınıflı toplumların doğuşundan beri, hiç bir zaman için homojen bir tek sınıf mücadelesinin değil, fakat, karmaşık bir sınıflar mücadelesinin tarihin kaderini belirlemesine rağmen, tarihin her çağındaki, muharrik güç o çağın sınıfsal ayrışımını belirleyen sosyal hareketlerdir. Örneğin burjuvazinin feodalizme karşı mücadelesinin başlamış olduğu dönemlerde aynı zamanda feodalizminde köleciliğe karşı bir mücadelesi devam ediyordu. Yani burjuva devrimleri çağında hala dünyanın birçok yerinde feodalizmde köleciliğe karşı bir mücadele sürdürmüş olmasına rağmen, genellikle 1700 ve 1800'lere burjuva devrimleri çağa damgasını vurmuştur.

Her tarihi çağın muharrik gücü, sosyal devrimler olmasına rağmen, aynı sosyal devrim içinde de yine çeşitli değişik biçim ve yöntemlerde aynı devrimlerin gelişimine başka biçimde katkıda bulunan devrimler vardır. Buna rağmen, tarihin gelişimini belirleyen etken; genel olarak sınıflar mücadelesidir. Ne ki; dünyadaki sosyal olaylarda olduğu gibi, sınıflar arası mücadeleler de, genellikle hetrojen bir yapı arzederler. Bu yapılarından dolayıdırki, ayrı mücadeleler için ayrı sınıfsal sağlaşmalar zorunlu hale gelir. Örneğin, feodalizme, emperyalizme ve işbirlikçiliğine karşı mücadeledeki sınıfsal saflaşmalar değişik, tekelciliğe, ve işbirlikçi tekelciliğe karşı sınıfsal saflaşmalar ve güçlerin mevzilendirlmesi değişik biçimde olur. Yani, her ülkede yapılacak olan sınıfsal ittifaklar, ülkenin ekonomik sosyal yapısına göre birbirinden farklıdır ve değişik durumlar arzeder.

Bu temel ilkelerden hareketle, bu güne kadar izah etmeye çalıştığımız: anti-meperyalist, anti-tekelci (kapitalist) ve anti-faşist mücadelelerin günümüz koşullarında tarihin gelişimini nasıl belirlediğini ve her ülkede nasıl bir gelişim izlediğini dünyadaki somut olaylarla izah etmeye çalışacağız.

Bilinebileceği gibi, Emeğin Birliği bu güne kadar bir çok yazısında, dünyadaki sosyal hareketlerin ve mevcut tarihi akışın muharrik gücünü, emperyalizme, faşizme ve tekelci kapitalizme karşı mücadelelerin teşkil ettiğini açıklamıştı. Ve artık dünyada baş çelişkinin sosyalizm uğruna mücadelelerle emperyalizm, faşizm ve tekelci kapitalizme karşı mücadeleler arasında olup, aynı zamanda bu mücadelelerin dünya devriminin odak noktası olduğunu da belirtmişti. Emeğin Birliği bu görüşlerini izah edebilmek için sosyalist bir blokun doğması, emperyalizmin ekonomik ve siyasi yönden bir takım değişik politikalar uygulaması ve bütün dünyada genel olarak kapitalizmin bir gelişim göstermesi vs. gibi nedenlerle: burjuva ulusal kurtuluş hareketlerinin yerlini ulusal bağımsızlık ve sosyalizm uğruna mücadelelerin yerlnide günümüz koşullarında emperyalizme, faşizme ve tekelci kapltalizme karşı sosyalizm uğruna mücadelelere bırakmış olduğunu detaylı biçimde açıklamaya çalışmıştı. Teorik olarak izah edilmiş olan bu durum, bu gün artık dünyada herkesin görebileceği şeklide somut olguları durumuna gelmiştir.

Afrika'da ulusal bağımsızlık ve sosyalizm uğruna mücadelelerin önemli bir kesimi başarıya ulaşmış, geriye kalanları ise, emperyalizmin Afrika'da uygulamaya başlamış olduğu yeni-sömürgecilik siyaseti karşısında belli durgunluklar içine girmiş ve bu gün artık Rodezya ve Güney Afrika'da devrimci güçler sınıfların mevzilendirilmesi ve mücadele biçimini yeni-sömürgecilik sistemin göre bir değişiklik içine sokmak evresine girmiştir.

Buna rağmen, İran'da, Nikaragua'da görüldüğü gibi, faşizme karşı mücadeleler hem bütün dünyanın dikkatini bu ülkeler üzerine çekmiş, hem de dünyadaki tüm devrimci güçlerin pratik deney çıkaracağı bir duruma gelmişlerdir. Yani, bugünkü somut olgular, bir yandan E.Birliğinin dünya görüşlerini doğrularken, bir yandan da ders çıkarılması gereken, olaylar haline gelmişlerdir.

Ne ki; yazımızın girişinde de belirttiğimiz gibi, her ülkenin somut koşulları aynı nitelikteki hareketler için bile, nicel bir takım ittifak ve mücadeleleri zorunlu kılmaktadır. Bu bakımdan biz bu olayları incelerken,

1 — Kapitalist emperyalist ülkelerdeki tekelciliğe karşı mücadeleler,

2 — Emperyalizme yarı-bağımlı ve işbirlikçi tekelciliğin gerçekleştiği ülkelerdeki anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-tekelci kapitalist mücadeleler,

3 — Tam bağımlı ülkelerdeki anti-faşist ve anti-emperyalist mücadeleler,

4 — Tek tip üretimin egemen olduğu işbirlikçi tekelciliğin gerçekleştiği yarı-bağımlı ülkelerdeki anti-faşist mücadeleler, üzerinde duracağız.

Belirtmiş olduğumuz bu dört tip ülkede kapitalist emperyalist ülkeler üzerinde uzun boylu durmayacağız, çünkü, bu ülkeler daha önce çeşitli yazılarımızda da özellikle «Finans Kapital Ve İşbirlikçi Tekelcilik» adlı eserde yeteri kadar durmuş ve açıklamıştık. Yeniden bir tek cümlede belirtecek olursak mevcut koşullarda bu ülkelerde tekelciliğie karşı bir mücadele verilmektedir ve bu mücadele tümünden tekelciliği gidermeyi amaçlamaktadır. Ve bu ülkelerde faşizmin uygulama alanına konmasında tekelciliğin bir kesiminin egemenliği kurulacağı için, genel olarak tekelci sermaye arasında bir çelişki ve karşılıklı bir mücadele doğar. Bu bakımdan bu ülkelerde bugün için genellikle tekelci kapitalizm karşı mücadele söz konusudur. Ve işçi sınıfının bu ülkelerdeki politikasının belirlenmesi (oportünüst partilerin sınıf işbirliği politikasının yaratımş olduğu demogojinin dışında) daha kolaydır.

Buna karşı, çeşitli üretim dallarında işbirlikçi tekelciliğin gerçekleştiği ve çeşitli emperyalist ülkelerle işbirliğine girilerek daha kozmopolit bir ekonomik alt yapı ve siyasi üst yapının oluştuğu ülkelerde ve tek tip üretimin hakim olduğu, ülke ekonomisini belirlediği ve bu tek tip ekonomi ile egemen olan bir tek emperyalist devletle işbirliğine girilip, işbirlikçi tekelciliğin gerçekleştiği ülkeler ve tam bağımlı ülkelerdeki durum daha karışık bir yapısa sahipti.

Biz bu ülkelerden üç tane örnek ele alarak incelememize devam edeceğiz. Bu örneklerden, 1 — Türkiye, 2 — İran ve 3 — Nikaragua. (Kuşkusuz, Nikaragua'yla İran'ın ekonomik ve sosyal yapısını tam anlamıyla inceleyebllmek için elimizde herhangi bir döküman yoktur. Fakat bu ülkelerin genel olarak ekonomik ve sosyal durumlarına bakarak, belli sonuçlara varmaya çalışacağız.

TÜRKİYE

Türkiye'de bir tek üretim dalının egemenliği diye bir şey söz konusu olmadığı gibi, çeşitli emperyalist ülkelerin çeşitli üretim dallarında kendi işbirlikçileriyle tekelciliği oluşturmuşlardır. Türkiye'de ABD emperyalizmi yatırımları ve işbirlikçileriyle emperyalist güçlerin en egemeni durumundadır. Buna rağmen, yine de Türkiye'de tek başına her istediğini yapabilecek durumda değildir. Diğer emperyalist güçler ve onların işbirlikçileriyle birlikte ABD emperyalizminin de Türkiye'de yatırım yapmış bazı tekellerin yine ABD'nin diğer bazı tekellerine karşı bir çelişkileri ve bir mücadeleleri mevcuttur. Yani, diğer emperyalist devletlerin yatırımları ve bunlarla ABD emperyalizmi arasında hegemonya bakımından bir takım çelişkiler olduğu gibi, ABD'nin de bir tekeli değil birçok tekelleri çeşitli üretim dallarında işbirlikçi tekelciliği oluşturmuş ve birbirleriyle bir hegemonya mücadelesi içindedirler. Bu bakımdan, ekonomik alt yapıda olduğu gibi, siyasal üst yapıda da son derece kozmopolit bir yapı meydana gelmiştir. Bunun için Türkiye'de faşizmin uygulama alanına konması sadece demokratik güçler tarafından güçlü bir tepki gör-

(Devamı 14. sayfada)

emeğin birliği

Onbeş günlük siyasi gazetenin aylık teorik eki ■ Sahibi: Hüseyin Dinçer ■ Sorumlu Müdür: H. Ali Özer ■ Yönetim Yeri: Çemberlitaş, Evkaf Sokak No: 2/12 İstanbul ■ Dizgi / baskı: Kent Basımevi, 26 77 33 ■ Baskı tarihi: 8.1.1979